

LIJST CULTUURHISTORISCHE WAARDEVOLLE OBJECTEN

Inhoud cultuurhistorische waardevolle objecten

Objecten Valkenswaard

1. Bakkerstraat 6 en 8
2. Bakkerstraat 10 en 12
3. Bakkerstraat 23 en 25
4. Bakkerstraat 47
5. Bakkerstraat 51
6. Bakkerstraat 53 en 55
7. Bakkerstraat 58, 60 en 62
8. Beelmanstraat 10 en 12
9. Bochtakker 2 en Reisvennestraat 21
10. Bosstraat 85
11. Brakenstraat 14
12. Brakenstraat 43 en 45
13. Bunderstraat 28
14. Dommelseweg 4
15. Dommelseweg 12
16. Dommelseweg 38 en 40
17. Dommelseweg 43 en 45
18. Dommelseweg 47 en 49
19. Dommelseweg 52
20. Dommelseweg 148-150
21. Eindhovenseweg 24B-26
22. Eindhovenseweg 69 en 69A
23. Eindhovenseweg 71
24. Eindhovenseweg 73
25. Eindhovenseweg 134-134A-136
26. Eindhovenseweg 203
27. Eindhovenseweg 264
28. Eindhovenseweg 271
29. Eindhovenseweg 300
30. Eindhovenseweg 308
31. Frans van Beststraat 1 en Leenderweg 45
32. Frans van Beststraat 3 en 5
33. Grevenschutweg 15
34. Hazestraat 1, 1A en B en Leenderweg 52
35. Hazestraat 81 en 83
36. Hofstraat 8 en 8A
37. Hofstraat 14
38. Hofstraat 26 en 28
39. Hoge Akkers 60
40. Karel Mollenstraat Zuid 1, 3 en 5
41. Karel Mollenstraat Zuid 7
42. Karel Mollenstraat Zuid 9, 9A en 11
43. Karel Mollenstraat Zuid 13
44. Karel Mollenstraat Zuid 44A en 46
45. Klappermanstraat 19
46. Korenstraat 19 en 21
47. Kromstraat 55-57
48. Leenderweg 11A-13
49. Leenderweg 15
50. Leenderweg 18

51. Leenderweg 20, 22 en 22A
52. Leenderweg 28 en 30
53. Leenderweg 38
54. Leenderweg 73
55. Leenderweg 87
56. Leenderweg 84
57. Leenderweg 121
58. Leenderweg 219
59. Luikerweg 2 en 2A
60. Luikerweg 14 en 14A
61. Luikerweg 16 en 16A
62. Luikerweg 18
63. Luikerweg 20
64. Luikerweg 22
65. Luikerweg 50
66. Luikerweg 53 en 55
67. Luikerweg 54
68. Luikerweg 56
69. Luikerweg 69
70. Luikerweg 73A en 73B
71. Luikerweg 114
72. Luikerweg 145
73. Luikerweg cemetery
74. Luikerweg/Dommelseweg kapel
75. Maastrichterweg 7 en 9
76. Maastrichterweg 19
77. Maastrichterweg 20
78. Maastrichterweg 21
79. Markt 6
80. Markt 8
81. Markt 10
82. Markt 14
83. Markt 16
84. Markt 22
85. Markt 26
86. Markt 28
87. Markt 35
88. Markt 49
89. Markt 51
90. Markt 66
91. Meerstraat 6
92. Molenstraat 6 t/m 22 (even)
93. Molenstraat 44, 46 en 48
94. Molenstraat 203 en 203A
95. Molenstraat 204
96. Molenstraat 207
97. Molenstraat 209
98. Nieuwstraat 69
99. Ooistraat 1
100. Parallelweg West 18
101. Peperstraat 7 en 9
102. Peperstraat 52
103. Reisvennestraat 22
104. Reisvennestraat 31
105. St. Antoniusstraat 3A-5

- 106. Waalreseweg 136
- 107. Zeelberg kapel
- 108. Zeelberg 33
- 109. Zeelberg 33A
- 110. Zeelberg 35
- 111. Zeelberg 56
- 112. Zeelberg 60
- 113. Zeelberg 72
- 114. Zandpaden (zie bijlage 'Oude zandpaden' d.d. 11-11-2021)

Objecten Dommelen

- 115. Bergstraat 5
- 116. Bergstraat 31
- 117. Bergstraat 32
- 118. Bergstraat 41
- 119. Bergstraat 52
- 120. Bergstraat 54
- 121. Bergstraat 57 en 59
- 122. Bergstraat 58
- 123. Bergstraat 60
- 124. Brouwerijplein 85 en 86
- 125. Dommelstraat 13
- 126. Dommelstraat 22
- 127. Helenadal kapel
- 128. Hovenierwei 18
- 129. Keersop 24
- 130. Mgr. Smetsstraat 1 en 3
- 131. Mgr. Smetsstraat 15
- 132. Past. Bolsiusstraat 10
- 133. Past. Bolsiusstraat 12 en 12A
- 134. Zandpaden (zie bijlage 'Oude zandpaden' d.d. 11-11-2021)

Objecten Borkel en Schaft

- 135. Achterste Brug 12
- 136. Achterste Brug 16
- 137. Achterste Brug 20
- 138. Buitenheide 4 en 4A
- 139. Dorpsstraat 13
- 140. Dorpsstraat 15
- 141. Dorpsstraat 18
- 142. Dorpsstraat 30
- 143. Dorpsstraat 46 en 48
- 144. Dorpsstraat 59
- 145. Dorpsstraat 61
- 146. Dorpsstraat 73 en 73A
- 147. Dorpsstraat 75
- 148. Dorpsstraat 77
- 149. Dorpsstraat 83
- 150. Dorpsstraat 85
- 151. Dorpsstraat 89
- 152. Dorpsstraat kapel t.h.v. nr. 91
- 153. Dorpsstraat 98
- 154. Dorpsstraat 130

- 155. Hoeverdijk 94
- 156. Kapellerpad (kasseien/kinderkopjes weg)
- 157. Poterseind 7
- 158. Schafterdijk 19
- 159. Schafterdijk 34
- 160. Schafterdijk 36
- 161. Zandpaden (zie bijlage 'Oude zandpaden' d.d. 11-11-2021)

Valkenswaard

Bakkerstraat 6 en 8

Beschrijving

Symmetrische dubbele middenstandswoning onder mansardekap uit ca. 1920. Rode baksteen in kruisverband. Beide voordeuren centraal geplaatst onder een licht uitspringende Vlaamse gevel. Hoekrisalieten. Gepleisterde plint. Fors venster in beide woningen. Betonnen omlijstingen van deuren en vensters. Imitatie-speklagen in gele verblendsteen. Gietijzeren sierankers. Rijk versierde en geprofileerde plansiergoot met zinken kraal. Vlaamse gevel met dubbel venster, imitatie-speklagen en steense segmentbogen, deels in verblendsteen. Gevel afgedekt met dekplaten. Grijs opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Twee gemetselde schoorstenen.

Waardering

Dit dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het qua uiterlijk en korrelgrootte representatief is voor de bouw van middenstandswoningen in het eerste kwart van de twintigste eeuw. Het dubbelpand vormt een fraai ensemble met de overige bebouwing in dit deel van de Bakkerstraat.

Bakkerstraat 10 en 12

Beschrijving

Symmetrische dubbele middenstandswoning onder mansardekap uit ca. 1920. Rode baksteen in kruisverband. Voordeuren centraal geplaatst onder een licht uitspringende Vlaamse gevel. Hoekrisalieten.

Gepleisterde plint. Fors modern venster in de rechterwoning. Getoogde voordeuren in portieken. Ingemetselde eerste steen tussen beide deuren. Deuren en smalle vensters in linkerpand met steense segmentbogen, deels in verblendsteen. Imitatie-speklagen in gele en oranje verblendsteen. Gietijzeren sierankers. Rijk versierde en geprofileerde Vlaamse goot met zinken kraal. Vlaamse gevel met dubbelen getoogde vensters, imitatie-speklagen en steense segmentbogen, deels in verblendsteen. Gevel afgedekt met dekplaten. Grijs opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Twee gemetselde schoorstenen.

Waardering

Dit dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het qua uiterlijk en korrelgrootte representatief is voor de bouw van middenstandswoningen in het eerste kwart van de twintigste eeuw. Het dubbelpand vormt een fraai ensemble met de overige bebouwing in dit deel van de Bakkerstraat.

Bakkerstraat 23 en 25

Beschrijving

Dubbele eenlaagse arbeiderswoning onder zadeldak uit ca. 1924-1925.

Voorgevel in schoon metselwerk, rode baksteen in kruisverband, grijs gepleisterde plint, asymmetrische indeling van deuren en vensters. Betonnen lekdorpels, segmentbogen en boogvelden met siertegels. Eenvoudige staafankers. Rijke, zware muizentandlijst. Houten bakgoot met zinken kraal. Dak belegd met grijze gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Twee dakramen.

Waardering

Het dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het qua uiterlijk en korrelgrootte representatief is voor de bouw van arbeiderswoningen rond 1900. Het dubbelpand heeft zijn authenticiteit goed behouden, met uitzondering van de deuren en vensters en een relatief fors dakvenster in het dakschild van het linkerpand.

Bakkerstraat 47

Beschrijving

Drielaags diephuis met zadeldak en trapgevel uit 1938. Rode baksteen in halfsteens verband. Portiek en vensteropeningen met betonnen lekdorpels en betonnen sluitstenen. Voordeur in verdiept portiek met segmentboog. Licht verdiept zesledig venster met twee licht afgeschuinde hoeken en houten kozijnen. Forse smeedijzeren staafankers. Zijgevel met slechts één rechthoekig venster op de begane grond. Plansiergoot in de zijgevels. Zadeldak belegd met rode opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Metalen schoorsteentje en twee dakramen in rechterschild.

Waardering

Dit woonhuis is cultuurhistorisch waardevol vanwege de bijzondere vormgeving met de trapgevel, het portiek, het bijzonder vormgegeven venster op de begane grond. De betonnen sluitstenen zijn typerend voor de bouwstijl in de latere jaren '30 van de twintigste eeuw.

Bakkerstraat 51

Beschrijving

Eenlaags arbeiderswoning onder mansardekap uit 1921-1922. Voorgevel met symmetrische indeling. Rode baksteen in kruisverband. Grijs gesmeerde plint. Gemoderniseerde deur en vensters. Grijs betonnen lekdorpels. Segmentbogen met halfsteens rollaag daarboven. Houten bakgoot met zinken kraal op gootklossen. Grijs muldenpannen. Fors dakraam.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het qua uiterlijk en korrelgrootte representatief is voor de bouw van middenstandswoningen in het eerste kwart van de twintigste eeuw. Het pand vormt een fraai ensemble met de overige bebouwing op dit 'pleintje' aan de Bakkerstraat en de Peperstraat.

Bakkerstraat 53 en 55

Beschrijving

Dubbele arbeiderswoning onder mansardekap uit ca. 1920. Rode baksteen in kruisverband. Grijs, gesmeerde plint. Linkerpand met voordeur, breed venster en smal venster. Rechterpand met voordeur en drie smalle vensters. Grijs betonnen lekdorpels. Beide voordeuren met bovenlichten met roedenverdeling. Grijs betonnen lateien boven de smalle vensters. Metalen latei boven het brede venster. Gietijzeren sierankers. Dubbele gele bakstenen imitatie-speklagen. Halfsteens segmentbogen met afwisselend rode en gele koppen. Fries met houten plansier en bakgoot met zinken kraal. Grijs kruispannen. Twee dubbele dakvensters met ver overstekende platte daken met boeiboorden. Drie gemetselde schoorstenen. Rechterzijgevel met een deur en venster op de begane grond, eenvoudige staafankers, twee smalle vensters op de verdieping. Anderhalfsteens segmentbogen.

Waardering

Dit dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het qua uiterlijk en korrelgrootte representatief is voor de bouw van middenstandswoningen in het eerste kwart van de twintigste eeuw. Het dubbelpand vormt een fraai ensemble met de overige bebouwing op dit 'pleintje' aan de Bakkerstraat en de Peperstraat.

Bakkerstraat 58, 60 en 62

Bakkerstraat 60

Bakkerstraat 58

Beschrijving Bakkerstraat 58 en 60

Eenlaags dubbele arbeiderswoning onder zadeldak uit 1881 met eenlaagse bergplaats onder zadeldak (achter nummer 58) en eenlaagse aanbouw met platdak (voormalige zadelmakerij met nr. 62). De gevels van de panden zijn opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Gepleisterde plinten met daarvóór ondiepe plantenbakken, opgebouwd uit keien.

Beschrijving Bakkerstraat 58

Vorgevel

Ongeveer centraal geplaatste houten voordeur met vierkant kijkvenster. Tweeruits bovenlicht. Houten kozijnen. Halfsteense rollaag boven de deur. Links van de deur een zesruits-schuifvenster met houten kozijnen en roeden. Scharnieren voor luiken in de kozijnen. Luiken ontbreken echter. Halfsteense rollaag en betonnen lekdorpel. De bakstenen rondom dit venster lijken in latere fase vernieuwd. Rechts van de deur een rechthoekig venster met tweeruits bovenraam met houten kozijnen en roeden. Scharnieren voor luiken in de kozijnen. Luiken ontbreken ook hier. Halfsteense rollaag en hardstenen lekdorpel. Geheel rechts in de gevel een wit geschilderde zinken regenpijp. Ter hoogte van de balklaag één langwerpig smeedijzeren staafanker van ca. 1 meter hoog. Dit anker is op twee plaatsen in de muur verankerd. Overhoekse muizentand. Wit geschilderde geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Rechterzijgevel

Tuitgevel met schoulers. Begane grond met enkele ventilatie-openingen. Rechts op de begane grond een rechthoekig eenruitsvenster. Houten kozijnen, hardstenen lekdorpel en halfsteense rollaag. Ter hoogte van de balklaag enkele eenvoudige staafankers en enkele ventilatie-openingen. Centraal op de zolderverdieping een rechthoekig eenruitsvenster. Houten kozijnen en hardstenen lekdorpel. In de schuine zijden van de topgevel enkele verticaal geplaatste staafankers. Bakstenen dekplaat op de bovenzijden van de tuitgevel. Schoulers en tuitstuk belegd met grijze betonnen dekplaatjes.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle dakpannen. Twee dakramen in het voorste dakschild.

Bergplaats

Bergplaats uit 1924. Twee blinde gevels aan straatzijde. Opgebouwd uit rode bakstenen in schoon metselwerk in een halfsteens verband. Zadeldakje belegd met grijze muldenpannen.

Beschrijving Bakkerstraat 60

Voorgevel

Ongeveer centraal geplaatste houten voordeur. Bovenste gedeelte met roedeverdeling. Enkelruits bovenlicht. Houten kozijnen. Anderhalfsteense strek boven de deur. Zowel links als rechts van de deur een fors rechthoekig venster met drieruits bovenramen. Houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Boven het linkervenster een halfsteense rollaag, boven het rechtervenster een anderhalfsteense strek die de aanwezigheid van een kleiner venster in het verleden bevestigt. Direct links van de voordeur een ingemetselde eerste steen met inscriptie "H. Daems 1881". Ter hoogte van de balklaag vier eenvoudige smeedijzeren staafankers. Overhoekse muizentand. Wit geschilderde geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Topgevel zonder tuitstuk en zonder schouders. Begane grond met links een klein rechthoekig venster met bovenraam. Houten kozijnen, hardstenen lekdorpel en anderhalfsteense strek. Hieronder een ventilatiegat met metalen rooster voor een kelder. Rechts op de begane grond een met donkerrode bakstenen dichtgezet venster. Anderhalfsteense strek. Ter hoogte van de balklaag drie staafankers. Zolderverdieping met twee rechthoekige enkelruits-vensters. Houten kozijnen en halfsteense rollagen. Hardstenen lekdorpels. Verticaal geplaatste staafankers in de schuine zijden van de topgevel.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle dakpannen. Uiterst rechts in het voorste dakschild twee klokpannen voor ventilatie-doeleinden.

Beschrijving Bakkerstraat 62

Eenlaagse zadelmakerij met platdak, opgebouwd in een schoon metselwerk van rode bakstenen in een halfsteens verband. Hoek van voor- en rechterzijgevel met uitstekende tandversiering. Op het dak een relatief hoge ranke bakstenen schoorsteen.

Voorgevel aan straatzijde

Links een groen geschilderde houten toegangsdeur, bestaande uit kraaldelen. Daarboven een eenruits bovenlicht met witte roeden. Okergele kozijnen. Halfsteense rollaag. Rechts in de voorgevel een tweeledig T-schuifvenster met zesruits bovenramen. Witte roeden en okergele kozijnen. Halfsteense rollaag. Hardstenen lekdorpel. Overstekende bakgoot op klossen met zinken kraal.

Rechterzijgeveltje

Rechthoekig T-schuifvenster met zesruits bovenraam. Witte roeden en okergele kozijnen. Halfsteense rollaag. Hardstenen lekdorpel. Overstekende bakgoot op klossen met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Centraal geplaatst fors modern tweeruits venster. Linkerruit met klapraam aan bovenzijde. Wit geschilderde houten kozijnen. Halfsteense rollaag. Boeiboord met zinken kraal.

Eigenaar en bewoner van Bakkerstraat 60 was Harrie Daems. Hij is een telg van de bekende valkeniersfamilie Daems. Hij was zadelmaker van beroep. Op nummer 62 was zijn zadelmakerij gevestigd.

Waardering Bakkerstraat 58, 60 en 62

Dit complex van panden is cultuurhistorisch waardevol vanwege de eenvoudige uitstraling als arbeiderswoning in combinatie met een werkplaats van een middenstander. Ook als ensemble met de overige bebouwing aan het pleintje Bakkerstraat/Peperstraat op de kop van het pleintje zijn deze woningen waardevol.

Beelmanstraat 10 en 12

Beschrijving

Beelmanstraat 10-12 betreft een dubbele eenlaagse arbeiderswoning van rond 1900. Mansardedak, belegd met grijze kruispannen. Het pand is opgebouwd uit bakstenen in schoon metselwerk. Symmetrisch en centraal in het woonblok bevinden zich de voordeuren in licht verdiepte portieken. Rijke muizentandlijst, grijs gepleisterde plint, sierankers, getoogde schuifvensters.

Waardering

Het dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het qua uiterlijk en qua korrelgrootte representatief is voor de bouw van arbeiderswoningen rond 1900. Verder oogt het woonblok onaangetast, authentiek, niet verstoord door moderne vensters of dakkapellen. Het blok vormt een fraai ensemble/context met het naastliggende blok Beelmanstraat 6 dat qua opzet gelijk is aan de nummers 8-10, echter door zijn pleisterlaag iets lichter bevonden wordt.

Bochtakker 2 en Reisvennestraat 21

Bochtakker 2

Reisvennestraat 21

Beschrijving Bochtakker 2 en Reisvennestraat 21

Woonboerderij en naastgelegen woonhuis onder zadeldak uit ca. 1900. Achter het woonhuis aan de Bochtakker een eenlaags achterhuis onder zadeldak. De gevels van de panden zijn opgebouwd in wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Zwarte gepleisterde plint. Opmerkelijk is dat de voordeur van de woonboerderij met adres Reisvennestraat 21 niet aan de Reisvennestraat gelegen is, maar aan de Bochtakker. Leilindes voor de woonboerderij.

Beschrijving Bochtakker 2

Voorgevel en dak

Links in de voorgevel twee rechthoekige vensters met bovenramen. Zwart geschilderde houten kozijnen van de vensters, wit geschilderde houten kozijnen van de bovenramen. Bruine, geglazuurde tegels als lekdorpels. Donkergrijs gepleisterde boogvelden. Steense segmentbogen. Onder de vensters in de plint twee kleine ventilatiegaten. Rechts van de vensters een zwart geschilderde houten glas-paneeldeur boven een hardstenen dorpel en bakstenen stoepje. Zwart geschilderde houten kozijnen. Enkelruits bovenlicht met wit geschilderde houten kozijnen. Donkergrijs gepleisterde boogvelden. Steense segmentboog. Rechts van de deur een regenpijp. Ter hoogte van de balklaag een aantal smeedijzeren staafankers. Zinken bakgoot met zinken kraal. Dak belegd met grijze holle pannen. Twee kleine dakramen in het voorste dakschild.

Linkerzijgevel

Grijs gepleisterde plint. Begane grond met links een rechthoekig venster met bovenraam. Zwart geschilderde houten kozijnen van het venster, wit geschilderde houten kozijnen van het bovenraam. Bruine, geglazuurde tegels als lekdorpel. Donkergrijs gepleisterd boogveld. Steense segmentboog. Rechts een kleine ventilatie-opening. Eenvoudige staafankers ter hoogte van de balklaag. Zolderverdieping met centraal geplaatst venster, vergelijkbaar met de overige vensters in het pand. Staafankers in de schuine zijden van de topgevel.

Linkerzijgevel en dak achterhuis

De aanbouw steekt iets uit ten opzichte van de linkerzijgevel van het pand aan de Bochtakker. Grijs gepleisterde plint. Wit geschilderde bakstenen gevels. Linkerzijgevel aanbouw met links een klein rechthoekig toiletvenster. Rechts een fors vierkant venster

met zwart geschilderde houten kozijnen. Bruine geglazuurde tegels als lekdorpel. Zadeldak belegd met grijze muldenpannen. Twee afvoerpijpen in het zichtbare dakschild.

Beschrijving Reisvennestraat 21

Voorgevel en dak (aan de Bochtakker)

Geheel links in de voorgevel een zwart geschilderde, getoogde dubbele houten staldeur met segmentboog. Rechts hiervan twee kleine getoogde stalvensters met metalen zonmotief als roeden. Halfsteense segmentbogen en bakstenen lekdorpels.

Rechterdeel van de voorgevel met woongedeelte. Centraal geplaatste, zwart geschilderde voordeur met kraaldelen boven hardstenen dorpel en bakstenen stoepje. Zwart geschilderde kozijnen. Bovenlicht met wit geschilderde levensboom. Grijs gepleisterd boogveld en steense segmentboog. Links en rechts van de voordeur een zesruits schuifvenster met wit geschilderde roeden. Zwart geschilderde houten kozijnen en luiken. Betonnen lekdorpels, grijs gepleisterde boogvelden en steense segmentbogen. Rechts van de voordeur een verticaal geplaatste betonnen brievenbus met overkapping. Links en rechts van de vensters een regenpijp. Ter hoogte van de balklaag een aantal smeedijzeren staafankers. Zinken bakgoot met zinken kraal.

Dak belegd met grijze holle pannen. In het voorste dakschild, boven het stalgedeelte een klimmende dakkapel met tweeledig venster, bestaande uit vier vensters met roedeverdeling in zonmotief. Zwart geschilderde kozijnen en wit geschilderde roeden. Wangen van zwart geschilderde kraaldelen. Lessenaarsdak belegd met grijze holle pannen. In het voorste dakschild boven het woongedeelte een klein dakraam. Daarboven, op de nok, een wit geschilderde bakstenen schoorsteen met metalen afdekplaat.

Rechterzijgevel (aan de Reisvennestraat)

Begane grond met links een zesruits schuifvenster met wit geschilderde roeden. Zwart geschilderde houten kozijnen en luiken. Betonnen lekdorpel, grijs gepleisterd boogveld en steense segmentboog. Rechts een vierruits opkamervenster, verder vergelijkbaar met het andere venster. Ter hoogte van de balklaag enkele staafankers.

Zolderverdieping met twee rechthoekige zesruits-schuifvensters. Wit geschilderde houten roeden en zwart geschilderde houten kozijnen. Steense rollagen en betonnen lekdorpels. Diagonaal geplaatste staafankers in de schuine zijden van de topgevel. Zwart geschilderde houten windveer.

Waardering Bochtakker 2 en Reisvennestraat 21

Dit complex van een langgevelboerderij en een woonhuis met achterhuis is cultuurhistorisch waardevol vanwege de traditionele verschijningsvorm ervan. Het werd gebouwd aan de rand van een zich almaar uitdijend dorp, en werd na een aantal jaren volledig door bebouwing omgeven.

Muur met loketten a.d. Leenderweg Bosstraat 85

Oude toegangspoorten met schutting en huisjes met loket voor het innen van entree-gelden ook wel de Kantelen van de Valk genoemd.

Beschrijving

De schuttingen en pilasters zijn opgetrokken met vormbaksteen in halfsteens verband en plat vol gevoegd. Afdgedekt door een platte steens rollaag deze is af gesmeerd met een ronde specie-laag. De pilasters zijn enkele lagen hoger ook af gedekt door een overstekende rollaag en afgesmeerd in een punt.

De poorten zijn in de loop der jaren vervangen door vaste beplating. De inmetselduimen zijn nog aanwezig.

De gemetselde kassa(hokjes) zijn hetzelfde opgetrokken als de schuttingen, dus halfsteens en halfsteens verband plat vol gevoegd.

Een op geklamte deur aan veld zijde en een klein venster of wel loket aan de door gang voor innen van entreegelden.

De vierkante gebouwtjes van ongeveer 1,2 x 1,2 meter buitenwerks hebben een overstek met boei boord en een spits dak met natuursteen leien met op de hoekkepers zetwerk van zink dat samen komt in een pion met een bal er op.

De kleuren van kozijnen en boei zijn geel/ zwart. Dit zijn de kleuren van voetbalvereniging, die ook de eigenaren van de bouwwerkjes zijn.

Waardering

De uit 1931 daterende huisjes zijn cultuurhistorisch waardevol, omdat ze herinneren aan een rijk verleden van de club en betaald voetbal in Valkenswaard.

Brakenstraat 14

Beschrijving

Villa 'De Bongerd', gebouwd in 1931-1932. Het pand heeft een samengestelde kap, bestaande uit een hoog mansardedak en een steekkap aan de straatzijde. De kap is gedekt met donkere Tuile du Nordpannen, hoek- en kielkepers, schubvorsten en knikpannen, uitmondend in brede bakgoten met zinken kralen en verschillende hoogtes. In het linkerzijschild is een brede dakkapel aangebracht met platdak. Op het dak staan twee lange, royaal uitgevoerde schoorstenen, komend uit het dakvlak. Het metselwerk bestaat uit handvormsteen in Noors verband. De gevels worden aan de onderzijde beëindigd door trasramen, waarvoor donkere klinkers zijn gebruikt. Tussen het trasraam en het opgaand werk is een eensteens rollaag aangebracht die geheel doorloopt. Zo ook boven de kozijnen. In de topgevel aan de voorzijde is ook siermetselwerk toegepast. De houten kozijnen zijn zwaar uitgevoerd en de vensters hebben een roede verdeling.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de architectuur, de solide uitstraling en omdat het een goed beeld geeft van vooroorlogse woningen van meer kapitaalkrachtige inwoners.

Brakenstraat 43 en 45

Geen beschrijving aanwezig.

Bunderstraat 28

Beschrijving

Tweelaags winkel-woonhuis uit 1933-1934 onder een zadeldak met blauw gesmoorde verbeterde Hollandse pannen en een houten bakgoot met zinken kraal. Het is opgemetseld van gele baksteen in een Noors verband. Aan het oorspronkelijke pand is niet veel veranderd: de toegangsdeur van het pand staat nog steeds in de lepe hoek, waarmee deze uitnodigend is naar beide straatzijden. Wel zijn alle kozijnen vervangen door kunststof exemplaren, hetgeen niet past bij dit huis en straatbeeld, zo ook het metselwerk van de begane grond dat grijs geschilderd is.

Waardering

Dit pand heeft in de jaren dertig van de vorige eeuw enige tijd onderdak geboden aan de kleinschalige sigarenfabriek van Petrus van Kessel. Om die reden is het pand dan ook opgenomen in de Sigarenmakerij en Valkerijwandelroute en verdient het bescherming.

Dommelseweg 4

Beschrijving

Semi-vrijstaand tweelaags woonhuis onder zadeldak, gebouwd in 1929-1930 met stijlkenmerken van de Amsterdamse School.

Voorgevel

Opgebouwd in donkerrode baksteen, gemetseld in staand verband. Bakstenen stoepje. Plint met uitspringende baksteenversiering. Rechts de voordeur in een portiek met een dubbele geknikte bovenzijde gehoekte accoladeboog. Geprofileerde houten paneeldeur geflankeerd door ruitjes met glas-in-lood en glas-in-lood bovenlicht. Betonnen drempel en neuten. Links op de begane grond een terug gelegen trapeziumvormige erker, waarvan alle ruiten met glas-in-lood. Bovenramen met meerdere horizontale roeden, een typisch kenmerk van de Amsterdamse School. Uitspringende bakstenen lekdorpels. Kleine versiering van donkerkleurige bakstenen links- en rechtsboven de erker. Boven de erker een rondvormig overstekend balkon met wit geschilderde betonnen onderzijde. Borstwering gemetseld in halfsteens verband met uitspringende baksteenversiering, onder andere een platte muizentand. Verdieping links boven de erker met dubbele openslaande deuren, geflankeerd door twee smalle verticale ruiten met bovenramen met horizontale roeden. Op de verdieping rechts een stolpvenster met bovenramen met horizontale roeden. Uitspringende bakstenen lekdorpel. Overstekende houten bakgoot op sierlijke klossen.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel na oorlogsschade vernieuwd en opgebouwd in donkerrode baksteen in een wild verband. Deze gevel ligt één strek terug ten opzichte van de voorgevel. Bovenop het uitstekend deel van de voorgevel een rode holle dakpan.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel origineel uit 1930, opgebouwd uit donkerrode baksteen in een halfsteens verband.

Dak

Zadeldak belegd met rode holle dakpannen.

Waardering

Dit woonhuis is cultuurhistorisch waardevol vanwege de bijzondere rijke vormgeving en detaillering van de voorgevel met stijlkenmerken van de Amsterdamse School.

Dommelseweg 12

Beschrijving

Het aan de Noordzijde van de Dommelseweg nabij het Florapark gesitueerde vrijstaande **woonhuis** is gebouwd omstreeks 1910.

In de voorgevel zijn bij de oorspronkelijke T-vensters op de begane grond de dubbele draairamen vervangen door vaste eenruiters.

Het eenlaagse pand heeft een L-vormige plattegrond en bestaat uit een dwarsgeplaatst hoofdgebouw onder mansardedak met tegen de achtergevel een haaks op de hoofdbouw geplaatste uitbouw onder zadeldak. Het centrale enigszins risaliserende voorgeveldeel gaat over in een Vlaamse gevel onder zadeldak ingeschoten in de hoofdkap. Het meest linkse deel van de achtergevel van het hoofdgebouw is boven de bakgoten doorgemetseld en gaat ter hoogte van het dakbreekpunt over in een topgevel

onder zadeldak dat haaks inschiet in de hoofdkap. De in kruisverband gemetselde baksteengevels hebben gepleisterde plinten, sierankers aan de voorkant en schietankers aan de overige gevels. Het gehele pand is recentelijk herdekt met blauwe opnieuw verbeterde Hollandse pannen.

De symmetrische **voorgevel** die wordt opgesloten tussen twee hoekrisalieten heeft vijf vensterassen. De middelste as wordt gevormd door de risaliserende ingangspartij die uitloopt op de Vlaamse tuitgevel met betonnen afdekplaten boven de schouders, de schuine gevelbeëindigingen en de met een diamantkopsteen voorziene vierkante hals. Alle getoogde deur- en vensteropeningen in de voorgevel hebben segmentvormige ontlastingsbogen met diamantkopvormige sluitstenen; de boogvelden zijn bezet met geglazuurde motieftegels. In het portiek is een paneeldeur geplaatst onder een ongedeelde bovenlicht dat is bezet met glas-in-lood in geometrische motieven. Onder de deur een hardstenen dorpel met dito neuten. De deur wordt geflankeerd door twee maal twee eenruits vensters met glas-in-lood bovenlichten als boven de deur; de waterdorpels zijn van hardsteen. In de Vlaamse gevel een T-venster, kleiner dan, doch in hoofdvorm gelijk aan de vensters op de begane grond. Tegen de bakgoten wordt de gevel afgesloten met een gestucte architraaf en fries.

Linkerzijgevel

De linkerzijgevel heeft een T-vormig opkamervenster waaronder een vierkant kelderraam met diefijzers. Op zolderhoogte heeft de gevel twee T-vensters. Deze vensters zijn geplaatst onder segmentbogen met een betegeld boogveld en boven gecementeerde waterdorpels. Het gevelmetselwerk sluit op de gevelpannen aan middels gepleisterde zomen.

Rechterzijgevel

De rechterzijgevel van de hoofdbouw heeft op zolderhoogte een venster gelijk aan de beschreven vensters in de linkerzijgevel. Ook de gevelbehandeling is identiek aan de andere zijgevel. De rechter aanbouwgevel heeft een dubbele schuin geschoten klampdeur onder rechte strek. Links daarvan een later ingebracht klein eenruits venster.

Achtergevel

In het verhoogde geveldeel van de hoofdbouw-achtergevel bevindt zich een rond gietijzeren tuimelraam, radiaalvormig onderverdeeld en omsloten door een koppenrollaag. Daaronder een vernieuwde deur onder eenruits bovenlicht en rechte strek. Links en rechts van de deur een T-venster onder rechte strek en met gecementeerde waterdorpels. De linkse topgevel eindigt met een gepleisterde zoom; het rechter geveldeel heeft onder de bakgoot een muizentandbeëindiging. Juist boven de bakgoot is in het steile dakdeel een draairaam en een tweeruits bovenlicht. Links in de aanbouwachtergevel is een vierruits venster opgenomen dat is geplaatst onder een rechte strek en op een gecementeerde waterdorpel. Centraal in de topgevel een rechtgeschoten k lampluik boven een houten onderdorpel.

Waardering

Het woonhuis is architectuurhistorisch van belang vanwege de, weliswaar eenvoudige, doch harmonisch gaaf gebleven vormgeving en van belang wegens het materiaalgebruik. Cultuurhistorisch heeft het pand waarde als uitdrukking van een typologische ontwikkeling.

Dommelseweg 38 en 40

Algemene beschrijving

Aan de doorgaande weg van Valkenswaard naar Dommelen staat een eenlaags dubbelpand dat in 1897 is gebouwd, zoals de eerste steen in de voorgevel aantoonst. Het pand ligt op de hoek met de Akkerstraat en heeft als adres Dommelseweg 38-40.

In het westelijke deel van het pand, met nummer 40, bevindt zich het voormalige café In 't Ven. Op de vensters in de voorgevel was de tekst "café biljart" te lezen. Hoewel het café inmiddels gesloten is, verkeert het interieur ervan nog steeds in oude staat en wordt het voor privédoeleinden gebruikt. Dit is het enige overgebleven 19e-eeuwse cafépand van Valkenswaard.

In het oostelijke deel, op nummer 38, is de stoomwasserij van Jan Bos en Zn. gevestigd. Voorheen zat hier een slagerij.

Bouwkundige beschrijving:

Dommelseweg 38-40 is een eenlaags dubbelpand uit 1897. Tegen de achterzijde zijn twee langwerpige volumes gebouwd. Zowel het dubbelpand als de twee vleugels zijn enkellaags en hebben een zadeldak.

De voorgevel van het eenlaags dubbelpand is uitgevoerd in steens metselwerk in kruisverband van handgevormde baksteen en geknipte voegen. Aan de onderzijde bevindt zich een gepleisterde plint. Het cafégedeelte wordt zowel links als rechts afgescheiden door een siersmeedijzeren hekwerk op een bakstenen voet. Hiertussen bevindt zich een bakstenen stoepje.

De gevelindeling van het voormalige café bestaat uit een deur en twee vensters rechts daarvan. Onder de toegangsdeur van het café ligt een hardstenen dorpel. De opgeklampte toegangsdeur heeft een rechte bovendorpel en een bovenlicht, bestaande uit een roedenverdeling met acht kleine ruitjes in glas-in-lood. De antieke deur heeft een originele trekbel.

De twee vensters van het café hebben hardstenen onderdorpels. De linker- en rechterraut zijn recent gewijzigd. De linkerruit droeg een in glas gestraald opschrift "café", op de rechterraut was de tekst "biljart" te lezen, samen met drie biljartballen en een keu. De beide vensters hebben, evenals de toegangsdeur, achtruits bovenramen in glas-in-lood. Boven de deur en de vensters zijn segmentbogen

aangebracht in het metselwerk. Tussen de beide vensters bevindt zich een ingemetselde 'eerste' steen met de tekst "Anna Maria Veraa" en de datum "08-06-1897"

Ter hoogte van de segmentbogen in het cafégedeelte van de voorgevel zijn vier eenvoudige staafankers bevestigd.

In het oostelijke deel van de voorgevel bevindt zich een winkelpui die op de hoek overgaat in een hoek van 45 graden en daar de toegangsdeur vormt naar de winkel. De constructiebalk loopt door tot de zijgevel en vormt zo het inpandige luifeltje tot de winkelingang.

Het zadeldak van het dubbelpand is gedekt met Utrechtse blauwgesmoorde dakpannen en afgewerkt met schubvorsten en eindschoorstenen. De zijkanten zijn beëindigd met een gepleisterde zoom, een houten bakgoot en een moderne getimmerde dakkapel in het dakvlak, weliswaar op de oorspronkelijke plek in moderne vorm teruggebouwd.

De linkerzijgevel is een topgevel waarin zich vier raamkozijnen met schuiframen en bovenlichten onder segmentbogen bevinden. De vensters op de begane grond bestaan uit ramen met kruisverdeling en bovenramen met een roedenverdeling. De vensters op de begane grond hebben hardstenen onderdorpels. De vensters op de verdieping hebben gemetselde lekdorpels.

De rechterzijgevel is eveneens een topgevel en heeft drie kozijnen met schuiframen en bovenlichten onder segmentbogen. De vensters op de begane grond hebben hardstenen onderdorpels. De vensters op de verdieping hebben gemetselde lekdorpels. Opvallend is dat in de rechterzijgevel een strook zichtbaar is waar de structuur van de bakstenen is verstoord. Mogelijk heeft de originele winkelpui doorgelopen tot in de rechterzijgevel en is hij in latere jaren ingekort.

De twee langwerpige aanbouwen, die van latere datum zijn, zijn gemetseld in halfsteens verband van handgevormde baksteen. Aan de onderzijde van de oostelijke aanbouw bevindt zich een trasraam. In deze gevel zijn drie (moderne) vensters en een (moderne) toegangsdeur geplaatst. De kozijnen bevatten draairamen en klepramen. Boven de vensters en de deur zijn rechte strekken aangebracht.

Beide aanbouwen hebben een zadeldak dat is gedekt met kruispannen.

Op 21 augustus 2012 heeft het college besloten het pand niet aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Dommelseweg 43 en 45

Beschrijving

Dubbele middenstandswoning onder mansardekap uit 1909-1910. Rode baksteen in kruisverband. Beide woningen hebben een voordeur en twee vensters. Beide voordeuren (paneeldeuren) centraal geplaatst in licht verdiepte portieken onder een Vlaamse gevel. Houten poort onder strekse segmentboog in linkerwoning. Deuren en vensters met bovenlichten en –ramen. Betonnen lekdorpels. Imitatie-speklagen in gele verblendsteen. Betonnen stenen aan weerszijden van de vensters in de tussendorpelbanden. Forse betonnen aanzetstenen in segmentbogen. Boogvelden met mozaïek baksteenversiering boven de deuren. Anderhalfsteens segmentbogen boven vensters en deuren met de koppen deels in schoon metselwerk, deels in gele verblendsteen. Gietijzeren sierankers. Vlaamse gevel met twee vensters. Boogveld en segmentboog als op de begane grond, in de verdiepingslaag als overspanning van beide vensters. Eenvoudige houten bakgoot met zinken kraal en gootklossen. Grijs Hollandse dakpannen op het mansardedak. Dakraam in rechterpand. Linkerzijgevel grijs gesmeerd met twee dubbele vensters in de verdiepingslaag.

Waardering

Dit dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het qua uiterlijk en korrelgrootte representatief is voor de bouw van middenstandswoningen in het eerste kwart van de twintigste eeuw. Het dubbelpand vormt een fraai ensemble met de overige woningen in dit deel van de Dommelseweg. Daarnaast heeft het pand een luxe uitstraling en rijke architectuur.

Dommelseweg 47 en 49

Beschrijving

Tweelaags horecapand onder zadeldak uit 1913. Voor- en achtergevels in 1955 opgehoogd. Grijs gepleisterde plint. Wit geschilderde bakstenen voorgevel. Begane grond in kruisverband, verdiepingslaag in halfsteens verband. Symmetrische indeling met centrale toegangsdeur met bovenlicht, twee achtruits schuifvensters aan beide zijden van de deur. Alle kozijnen van hout. Betonnen latei boven twee linkervensters en centrale toegangsdeur en twee betonnen lateien boven de twee vensters rechts. Twee eenvoudige staafankers. Drie eenvoudige vierkante vensters op de verdiepingslaag.

Houten bakgoot met zinken kraal. Houten dekplaten/windveren. Dak belegd met grijze kruispannen. Enkele kleine moderne schoorsteenpijpen op het dak.

Linkerzijgevel in rood schoon metselwerk waaruit blijkt dat het pand oorspronkelijk een mansardedak heeft gehad, dat in latere jaren aan zowel de voor- als achterzijde is opgehoogd met een extra etage. Twee dichtgemetselde vensters in linkerzijgevel. Rechterzijgevel grijs gepleisterd. Venster op begane grond aan achterzijde in rechterzijgevel.

Verdiepingslaag in de achtergevel in rood schoon metselwerk in halfsteensverband met moderne deur en twee vensters.

Eenlaagse aanbouw tegen achtergevel.

Separate toegangsdeur in houten poort links naast en tegen het pand.

Waardering

De verbouwingen in 1955 van de voor- en achtergevel hebben het pand een volledig ander uiterlijk gegeven en dit zelfde geldt voor de kap. Door het ontbreken van originele kenmerken heeft het pand flink aan waarde ingeboet. Cultuurhistorisch heeft het pand waarde, omdat hier in het verleden een sigarenfabriek gevestigd is geweest. Het huidige pand past bovendien qua korrelgrootte goed in het straatbeeld.

Dommelseweg 52

Algemene beschrijving

Aan de doorgaande weg van Valkenswaard naar Dommelen staat een eenlaags pand dat in 1910 als woonhuis is gebouwd in opdracht van mandenmaker Adriaan Maas. In 1929 werd de woning door de heer Maas verbouwd tot dorpswinkel. Deze verbouwing betrof het aanbrengen van een winkelpui met daarboven gekleurde glas-in-loodramen. De indeling van de twee etalageruiten is in de loop van de tijd gewijzigd. In 1951 werd het pand verkocht aan bakker Jac. Hoevenaars. Deze bakker had zijn bakkerij met oven in een bijgebouw aan de achterzijde. In latere jaren werd hier rijwielcentrum "Franske" gevestigd. In 2007 sloot deze winkel zijn deuren. Op de etalageruiten in de voorgevel is de tekst "rijwielcentrum Franske" nog te lezen. Het winkelinterieur, alsmede de indeling van de winkel, zijn in de loop der tijd door aanpassingen en verbouwingen verdwenen. Ook de achtergevel is sterk verbouwd. De voorgevel van het pand representeert nog een goed geconserveerde dorpswinkel van Valkenswaard uit de eerste helft van de twintigste eeuw.

Bouwkundige beschrijving:

Dommelseweg 52 is een eenlaags winkelpand uit 1910 met een zadeldak. Tegen de achterzijde staat een forse aanbouw met platdak. Wellicht behoort een klein gedeelte nog tot de originele opzet uit 1910.

De voorgevel is opgetrokken uit handgevormde baksteen in kruisverband. De voorgevel is voorzien van een gepleisterde gemetselde plint. Juist boven de plint zijn twee kleine ventilatiegaten zichtbaar die de aanwezigheid van een kelder en een opkamer suggereren. De deur- en vensterindeling is asymmetrisch. In de linkerhelft van de voorgevel zijn een venster en een moderne toegangsdeur met opstapje aangebracht. Het venster is voorzien van een bovenraam met een getoogde bovendorpel. De toegangsdeur voor de winkel is uitgevoerd met een bovenlicht en een getoogde bovendorpel. Beide bovendorpels worden ontlast door een segmentboog in baksteen. In het rechterdeel van de voorgevel bevindt zich een dubbele etalageruit met daarboven vier glas-in-lood bovenramen met een rechte bovendorpel. De ontlastingsbalk is aan het zicht onttrokken door een betimmering. Deze betimmering sluit aan op de betimmering van de overstekende houten bakgoot.

Het zadeldak van het pand is gedekt met grijze muldenpannen en afgewerkt met driekanten blauwgesmoorde vorsten. In tegenstelling tot vele gelijkende panden wordt het dakvlak niet onderbroken door een dakkapel.

Beide zijgevels van het pand zijn eveneens opgetrokken uit handgevormde baksteen in kruisverband. Ter hoogte van de balklaag zijn enkele eenvoudige staafankers geplaatst. Beide zijgevels hebben een dakafwerking met houten windveren.

In de westelijke zijgevel bevinden zich een opkamerraam en een topgevelraam. Onder het opkamerraam ligt een kelder. De westelijke zijgevel wordt beëindigd door een gelede schoorsteen. De oostelijke zijgevel is voorzien van een zijgevelraam met getoogde bovendorpel en segmentboog. Op de verdieping, centraal in de oostelijke zijgevel is een venster geplaatst met een rechte bovendorpel. Hierboven zijn een boogveld en een bakstenen segmentboog aangebracht. In de oostelijke zijgevel is op twee plaatsen het metselwerk vernieuwd. Wellicht bevonden zich hier in een eerder stadium een raam en een deur.

Waardering

Het exterieur van het eenlaags winkelpand onder zadeldak uit 1910 is redelijk goed geconserveerd. De voorgevel bevat vier glas-in-lood bovenramen, die afkomstig zijn van een verbouwing uit 1929 en die zich destijds al boven de originele etalageramen bevonden. De voorgevel geeft een goed beeld van een vooroorlogse dorpswinkel. Het uiterlijk van dit winkelpand geeft een goed beeld van de typische lintbebouwing rond 1900.

In 2008 heeft het college besloten het pand niet aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Dommelseweg 148-150

Beschrijving

Langgevelboerderij onder mansardedak, gebouwd in 1926-1927.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in rode/oranje baksteen in een kruisverband. Halfsteense rollaag als onderdorpelband.

Linkerzijde voorgevel met stalgedeelte, bestaande uit traditioneel groen geschilderde dubbele getoogde houten staldeur onder zeer licht gebogen groen geschilderde houten latei. Hierboven een halfsteense segmentboog met zeer lichte ronding. Drie rechthoekige zesruits stalvensters met houten kozijnen en roeden. Bakstenen lekdorpels. Enkele eenvoudige staafankers in het stalgedeelte. Rechterzijde voorgevel met woongedeelte, bestaande uit een centraal gelegen houten voordeur, bestaande uit boven- en onderdeur. Onderdeur met houten cassettes/kussens. Drieruits bovenlicht met geel kathedraalglas en anderhalfsteense strek. Betonnen drempel. Links en rechts van de voordeur een rechthoekig enkelruits venster met drieruits bovenraam met geel kathedraalglas. Anderhalfsteense strekken en betonnen lekdorpels. Enkele gietijzeren rozetankers in het woongedeelte. Over de gehele breedte van de voorgevel een bakstenen fries met drie uitspringende baksteenlagen. Traditioneel groen geschilderde geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel blind.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel heeft op de begane grond één venster, vergelijkbaar met die in de voorgevel. Zolderverdieping met twee tweeruitsvensters en klapramen als bovenramen, daaronder bakstenen lekdorpels, verder vergelijkbaar met de overige vensters. Geveltop met uitspringende baksteenversiering. Eenvoudige staafankers.

Dak

Mansardedak belegd met grijze Tuile-du-Nord dakpannen. Geen daklichten.

Waardering

Deze twintigste-eeuwse langgevelboerderij is cultuurhistorisch waardevol vanwege de herkenbare indeling met houten poort en bakgoot in traditionele groene kleur, de onaangetaste voorschilden van de mansardekap en de hoge authenticiteit van het geheel.

Eindhovenseweg 24B-26

Beschrijving

Asymmetrisch tweelaags winkelpand, gebouwd ca. 1905 met stijlkenmerken van de Art Nouveau uitingsvorm.

Voorgevel

Begane grond geheel gemoderniseerd.

Verdieping is opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband en heeft drie vensters. Het linkervenster is geplaatst in een geveldeel dat circa een meter terug wijkt ten opzichte van het overige deel van de verdieping. Halfsteense rollaag als onderdorpelband. Drie rechthoekige Tstolpvensters met fraai gedetailleerde bovenramen die gedeeld worden door een roede in de vorm van een segmentboogje. Bovenste delen van deze bovenramen met roedeverdeling en ruitjes met geel kathedraalglas. Houten kozijnen. Venster in het linkergeveldeel is een fractie smaller dan de andere twee vensters en heeft vier ruitjes in het bovenraam, waar de andere twee vensters er vijf hebben. Afgeschuinde betonnen lekdorpels. Steense strekken met betonnen aanzet- en sluitstenen. Betonnen cordonband ter hoogte van de bovendorpels. Eenvoudig staafanker ter hoogte van deze cordonband in het smalle zijgeveltje tussen het linker- en rechterdeel van de verdieping.

Zwaar uitgevoerde opengewerkte bakstenen borstwering of balustrade als beëindiging van de gevel en het platdak, met smalle bakstenen balusters en een vijftal forse, uitstekende, rechthoekige, met beton omklede balusters. Onderzijden van deze balusters met baksteenversiering in lagen. De vijf forse balusters hebben lichte cannelures, gerelateerd aan de Art Nouveau. Bovenzijden van de balusters bewerkt. Aan de onderzijde van de borstwering, tussen de bakstenen spijlen, kleine bakstenen afzaten. Handlijst van de borstwering met licht uitspringend baksteenwerk, afgetopt met een betonnen ezelsrug.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel blind en opgebouwd in rode baksteen in een halfsteens verband. Houten bakgoot op sierlijke gootklos.

Waardering

Dit winkelpand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke architectuur van de verdieping en zijn weinig voorkomende Art Nouveau uitingsvorm van met name de vensters en de borstwering.

Eindhovenseweg 69 en 69A

Beschrijving

Tweelaags dubbel woonhuis onder tentdak uit 1933-1934. Architect: P. Hertroys.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in Noors verband. Diepe voegen.

Trasraam met rollaag. Licht verdiepte, centraal gelegen rondboogportiek waarin zich de beide voordeuren bevinden. Betonnen stoepje van drie treden en rode keramische tegels. Geprofileerde houten tussenstijl. Houten deuren met langwerpig venster met roedeverdeling. Boven beide deuren een kwartcirkelvormig bovenlicht met tracering en glas-in-lood. Overspanning van de portiek met anderhalfstreks rondboog met bakstenen reliëfversiering. Aan weerszijden van de ingangspartij een tweeledig venster met roedeverdeling en glas-in-lood bovenramen. Houten kozijnen.

Verdieping met drie tweeledige vensters met bovenramen. Houten kozijnen. Roedeverdeling ook in de bovenramen. Bovenramen bovendien met glas-in-lood. Betonnen lekdorpels. Buitenste twee vensters zijn iets breder dan het centrale venster.

Ver overstekende geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Tentdak belegd met grijze Hollandse pannen. Brede, originele dakkapel met vier ruiten met roedeverdeling. Relatief ver overstekende geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Beide zijgevels met zinken regenpijp, ver overstekende geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. In beide zijgevels op de begane grond, vooraan een venster met houten kozijnen, roedeverdeling en bovenraam met glas-in-lood. Betonnen lekdorpels.

Linkerzijgevel met bovendien een zelfde soort venster vooraan op de verdieping. Rechterzijgevel met klein vierkant venster met houten kozijnen en roedeverdeling achteraan op de begane grond. Boven dit venster een betonnen luifellatei.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de bouw die typerend is voor panden uit de dertiger jaren van de twintigste eeuw, de authenticiteit van het pand en de fraai vormgegeven voorgevel met rondboogportiek en bovenlichten met tracteringen. Het pand vormt een goed ensemble met de nabijgelegen Antoniuskerk op nummer 73, en met de pastorie op nummer 71.

Eindhovenseweg 71

Beschrijving

Tweelaags pastoriegebouw onder schilddak uit 1920-1921. Architect: F. Wolters.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Drie vensterassen met centraal gelegen portiek met toegangsdeur. Gepleisterde plint. Rondboogportiek die aan de buitenzijde licht uitspringt met een baksteenversiering in de vorm van een tuitgevel met schoulers.

Uitkragende baksteenversieringen en baksteenversiering in de vorm van een vierkant kruis, dat de religieuze functie van dit gebouw weerspiegelt. Voordeur in houten kozijnen met hardstenen neuten en drieruits bovenlicht. Links op de begane grond een staande erker met trapeziumvormig oppervlak. Bovenramen en geprofileerde houten kroonlijst. Rechterzijde met tweeledig venster met bovenramen. Houten kozijnen en betonnen lekdorpel. Eenvoudige rollaag boven het venster. Zes eenvoudige staafankers ter hoogte van de verdiepingsvloer.

Verdieping met centraal gelegen enkelruits venster. Links en rechts een tweeledig venster zonder bovenraam. Alle vensters met houten kozijnen, betonnen lekdorpels en rollagen.

Zijgevels qua vensters vergelijkbaar met voorgevel.

Rijke houten plansiergoot met zinken kraal, ondersteund door vele blokvormige klossen. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Tweeruits dakkapel centraal in voorste, linker- en rechterdakschild. Houten kozijnen. Geprofileerde bakgoot op klossen. Twee gemetselde schoorsteen op de nok van het dak.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn functie als pastorie, gebouwd door de bekende Eindhovense architect Wolters. Het pand vormt een ensemble met de belendende Antoniuskerk op nummer 73, maar ook met het kloosterhuis op nummer 69-69a. Pand is opvallend vanwege zijn soberheid van onder andere de vensters, maar valt op qua rijkdom in de portiek met baksteenversieringen en de rijke plansiergoot. Pand heeft een deel van zijn waarde verloren door modernisering van de oorspronkelijke vensters met roedeverdeling en het verwijderen van de vensterluiken.

Eindhovenseweg 73

Beschrijving

R.K. Kerk H. Antonius van Padua, gebouwd in 1920-1921 onder architectuur van de Eindhovense architect F. Wolters in de stijl van de Delftse School. Eenlaags modern parochiezaaltje aan linkerzijde uit 1969.

Basilicale kerk met breed middenschip met zadeldak en smalle zijbeuken. Voor de kerk een lager ingangsportaal. Achterzijde met klokgevel boven het koor.

Ingangspartij aan Eindhovenseweg met grijs gepleisterde plint. Opgaande betonnen trappartij naar de entree van de kerk. Entree kerkportaal met dubbele houten deur onder spitsboog. Blind timpaan.

Spitsboog als overspanning met een sierlijke reliëfband van baksteen. Gevel van kerkportaal van rode baksteen in kruisverband. Topgeveltje met schouders en topversiering in metselwerk en beton. Voor beide zijgevels een opgaande betonnen trappartij. In beide zijgevels een houten toegangsdeur met spitsboog en twee diep geplaatste vensters met forse afzaten en eveneens met spitsboog.

Houten bakgoot met zinken kraal. Zadeldakje met aan beide zijden een groot dakraam. Dak belegd met grijs gesmoorde Hollandse pannen.

Kerkgebouw eveneens in rode baksteen in kruisverband. Grijs gepleisterde plint. Voorgevel met schouders, blinde oculus en bakstenen schoorsteen. Plantenbakken voor de frontgevel links en rechts van het ingangsportaal. Verdeling in zes traveeën door ranke gemetselde steunberen met afzaten. Klokgevel met opening als achterste verhoogde steunbeer boven het koor aan beide zijden van de kerk.

Aan rechterzijde van de kerk loopt een zijbeuk met platdak, die gebruik maakt van de steunberen. Tussen de steunberen en aan de bovenzijde van de zijbeuk uitkragende platte muizentandingen. Ongeveer centraal een moderne toegangspartij. Eén opgang voor rolstoelgebruikers, een andere met trap treden. Houten deuren met glas en plat dakje. Ter hoogte van de verdieping enkele langwerpige ramen met spitsbogen en verder een groot aantal spitsboogramen. Alle ramen voorzien van lekdorpels van baksteen voorzien van keramische tegels. Boven de ramen dubbele rollagen die de spitsbogen benadrukken. Bakgoot met zinken kraal over de hele lengte. Zadeldak met gesmoorde Hollandse pannen. Linkerzijgevel met langwerpige spitsboogramen zoals aan andere zijde. Achtergevel zoals voorgevel. Tegen de achtergevel een hoge eenlaagse aanbouw onder schilddak. Stenen trap aan de achterzijde en diepliggende, overdekte entree.

Waardering

De kerk heeft een belangrijke cultuurhistorische betekenis, omdat dit de eerste nieuw gebouwde kerk is, die door de grote bevolkingsgroei in het begin van de twintigste eeuw van de oude parochie werd afgesplitst. Ze is gelegen op een belangrijk en markant punt aan de Eindhovenseweg. De kerk is gebouwd als zaalkerk, een typerende architectuuruiting voor de kerkenbouw van de eerste helft van de twintigste eeuw. De architect is hier duidelijk onder invloed van de architectuur van de Delftse School. Het pand vormt een ensemble met de belendende pastorie op nummer 71 die eveneens door Wolters werd gebouwd, en ook met het kloosterhuis op nummer 69-69a.

Eindhovenseweg 134-134A-136

Beschrijving

Vrijstaand blok van drie arbeiderswoningen onder zadeldak. Bouwdatum vermoedelijk 19e eeuw of ouder.

Voorgevel

Gevel opgebouwd uit wit stucwerk met schijnvoegen en grijs geschilderde hoeklisenen met stucversieringen aan de bovenzijden (pseudozuilen). Gepleisterde plint tot aan de onderdorpels van de vensters. Gepleisterde omlijstingen van deuren en vensters.

Houten deuren met enkelruits bovenlichten. Rechthoekige enkelruits vensters met tweeruits bovenramen. Betonnen lekdorpels die deel uitmaken van de omlijstingen.

Linkerwoning, met huisnummer 136. De bovenzijde van de plint is wit geschilderd, de onderzijde grijsblauw. Centrale voordeur met links en rechts daarvan een venster met vermoedelijk klapparamen.

Middelste woning met huisnummer 134a. Donkergrijs geschilderde plint. Links de deur en rechts twee schuifvensters.

Rechterwoning met huisnummer 134. Donker geschilderde plint. Centrale voordeur en links en rechts daarvan een schuifvenster. Forse, mogelijk gemoderniseerde bakgoot.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel eveneens gepleisterd met schijnvoegen. Staafankers. Begane grond met twee kleine venstertjes met kozijnen met versiering. Zolderverdieping met twee, mogelijk authentieke rechthoekige zesruitsvensters.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel met op de begane grond twee zeer forse vensters met indeling van moderne glasblokken. Betonnen omlijstingen. Staafankers. Verdieping met twee mogelijk authentieke zesruits

T-stolpvensters. Betonnen omlijstingen. Wit gepleisterde achterbouw onder zadeldakje, met venster met glasblokken.

Dak

Zadeldak belegd met grijze kruispannen. Twee moderne dakramen in linkerwoning. Metalen schoorsteenpijpje in voorste dakschild tussen nummers 134 en 134a.

Waardering

Dit rijtje arbeiderswoningen is cultuurhistorisch waardevol vanwege de herkenbaarheid als arbeiderswoningen die in de negentiende eeuw veelvuldig voorkwamen in Valkenswaard. Verder is de pleistering van de panden goed verzorgd. De vensters op de verdieping in beide zijgevels zijn mogelijk authentiek.

Eindhovenseweg 203

Beschrijving

Vrijstaande eenlaagse dorpsvilla 'De Terp' uit 1930-1931 met bijzondere, met riet gedekte kap. Opgebouwd in donkerrode baksteen in een Noors verband.

Voorgevel

Voorgevel met trasraam. Halfsteense rollaag als onderdorpelband. Linkergeveldeel met rechthoekige plantenbak ter hoogte van het trasraam. Daarboven een trapeziumvormige erker, waarvan de zijkanten met metselwerk. Moderne enkelruitsramen. Betonnen luifellatei aan bovenzijde van de erker, die aan de linkerzijde om de hoek kort doorloopt. Links en rechts van de erker een betonnen steen, ter grootte van twee strekken boven elkaar. Hierboven een halfsteens rollaagje. Rechtergeveldeel met fors driedelig venster. Lekdorpel van bruine geglaazuurde tegels.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel met voordeur onder betonnen luifel. Links een enkelruitsvenster zonder bovenraam. Rechts een enkelruitsvenster met ongedeeld bovenraam.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel met uitbouw van circa een meter aan de achterzijde, behorend tot de oorspronkelijke opzet. Ver overstekend tentdak, bedekt met riet. Onderste gedeelte van de kap met vier hol gebogen dakschilden. Bovenste gedeelte met vier, iets overstekende, rechte dakschilden, uitmondend in een punt met bakstenen schoorsteen.

Dak

Onderste dakschilden met aan de voorzijde en de linker- en rechterzijde een breed dakvenster, bestaande uit beschoten delen en vensters met roedeverdeling. Alle dakvensters met rieten bovenzijden en wangen en grijze vorstpannen als lekdorpel. Op voorste dakschild staan in het beschoten deel van het dakvenster metalen letters 'De Terp'. Bovenzijde voorste dakschild met driehoekig vleermuisvenster.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de bijzondere en rijke vormgeving van de opvallende kap. Verder is de gevel herkenbaar als jaren-'30-pand door het gebruik van het Noors metselverband en de erker met bloembak en luifellatei.

Eindhovenseweg 264

Beschrijving

J.L. Jeurissen heeft in 1927 een bouwvergunning aangevraagd voor het bouwen van een hotel-café-restaurant dat hij "Het Wandelpark" zal noemen. In 1930 volgt opnieuw een vergunning. Eind 20ste eeuw of begin 21ste eeuw heeft het pand de naam Listers. Momenteel wordt het pand gerund door de heer Van Asperdt en heeft het pand de naam "'t Oude Wandelpark" gekregen.

Eenlaags horecapand 't Oude Wandelpark uit ca. 1928. Deels onder samengestelde kap. Eenlaags aanbouwen aan achterzijde met platdak. Overkapt terras met borstweringen aan straatzijde en zijgevels, behorend tot de oorspronkelijke opzet of een uitbreiding uit ca. 1930.

Terras en overkapping

Overkapping aan drie zijden, opgebouwd uit een rode bakstenen borstwering in schoon metselwerk van ca. 1 meter hoog. Daarop enkele wit geschilderde houten staanders met versiering en enkele rode bakstenen pilaren in schoon metselwerk met enkele donker geschilderde uitstekende bakstenen sierbandjes. Donkergroen geschilderde houten fries en wit geschilderde houten bakgoot met zinken kraal. Vóór de entree in de noordgevel een moderne zwart geschilderde metalen luifel met blauw doek,

staande op rode bakstenen pilaartjes in schoon metselwerk. Aan de straatzijde is bovenop de terrasoverkapping een neonreclame van Heineken geplaatst.

Zichtbare zijgevels en voorgevel

Gevels aan drie zijden opgebouwd in rode bakstenen in schoon metselwerk. Houten vensters, bestaande uit grote ruiten met daarboven twee- drie- of vierledige bovenramen. Huidige toegangspartij van het pand bevindt zich in de noordgevel. Hier een dubbele houten deur met brede rechthoekige ruiten.

Achterzijde

Aanbouw aan achterzijde uit tweede helft 20ste eeuw. Zwart geschilderde bakstenen gevels.

Dak

Samengestelde kap, bestaande uit twee snijdende L-vormige mansardedaken. Dak is belegd met rode Tuile-du-Nord dakpannen. In alle onderste dakschilden houten dakkapellen met houten bakgoten, behorend tot de oorspronkelijke opzet. Rode markiezen met witte reclame-opdrukken. Twee bakstenen schoorstenen.

Waardering

Het pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de authenticiteit ervan. Het oorspronkelijke hotel-café-restaurant uit ca. 1928 is vrijwel geheel intact gebleven. Er is weliswaar een aanbouw aan de achterzijde gerealiseerd, maar die is niet storend. De deels glazen afscheiding tussen de Eindhovenseweg en het erf vertroebelt het beeld. Mogelijk hebben de bovenramen in de gevels oorspronkelijk glas-in-lood gehad, maar dit is niet zeker. Opvallend is de terrasoverkapping met houten en bakstenen staanders en pilaren die tot de oorspronkelijke opzet behoren. Ook noemenswaardig is de kap van het pand, die eveneens in ongewijzigde staat is. Deze samengestelde kap heeft een bijzondere constructie met snijdende daken. Originele dakpannen.

Eindhovenseweg 271

Algemene beschrijving

Een- deels tweelaags villa 'Casa Cara' onder platdak, deels met schilden. Gebouwd in ca. 1925 met speelse architectuur en invloeden van de Amsterdamse Schoolstijl.

Wit geschilderde bakstenen gevels in kruisverband. Knipvoegen. Zwart geschilderde plinten. Voordeur in noordelijke gevel. Vierkante donker geschilderde houten luiken met kraalprofiel.

Beschrijving hoofdgebouw

Voorgevel aan de straatzijde

Linkerdeel oostelijke frontgevel met op de begane grond drielichtvenster met houten kozijnen. Negenruits bovenramen, twee luiken, bakstenen lekdorpel. Anderhalfsteense strek. Rechthoekige uitkragende boogfries. Houten kroonlijst met zinken kraal. Platdak met schild belegd met rode tuile-du-nord dakpannen. Houten dakvenster met zadeldak. Topgevelschot en windveer. Bovenzijde dakschild met houten kroonlijst.

Centrale deel oostelijke frontgevel met zowel op de begane grond als op de verdieping een tweelichtvenster met houten kozijnen. Negenruits bovenramen, twee luiken, bakstenen lekdorpels. Anderhalfsteense strekken. Ter hoogte van de balklaag tussen de begane grond en de verdieping bord met opdruk "Casa Cara". Houten kroonlijst.

Noordoostelijke hoek van het pand met achtkantige traptoren. Hoeken van de toren met bakstenen tanding in de vorm van een ritssluiting. Zuidoostelijk deel van de toren met op de begane grond een houten rondboogdeur met roedeverdeling. Verspreid over de gevels van de toren op verschillende hoogtes vierkante houten vensters. Elk venster met één luik. Bakstenen lekdorpels. Boven het venster op de begane grond in de oostelijke gevel van de toren het huisnummer 271 in metalen cijfers. Bovenzijde toren met opengewerkte borstwering, aan bovenzijde belegd met een laag rode tuile-du-nord dakpannen en nokpannen.

Rechterzijgevel

Linkerdeel noordelijke gevel met links een houten venster met negenruits bovenraam, houten luiken, bakstenen lekdorpel en anderhalfsteense strek. Rechts een rondboogportiek met steense rondboog. Plavuizenvloertje met bruin en wit tegelmozaïek. Houten voordeur met roedenverdeling. Rechts van de deur een negenruits venster met houten kozijnen en bakstenen lekdorpel. Boven de voordeur op de verdieping een kruisvenster met houten kozijnen. Negenruits bovenramen, twee luiken, bakstenen lekdorpels. Anderhalfsteense strekken. Houten kroonlijst met zinken kraal.

Rechterdeel noordelijke gevel lager dan linkerdeel. Begane grond met drielichtvenster met houten kozijnen. Negenruits bovenramen, zonder luiken, bakstenen lekdorpel. Anderhalfsteense strek. Verdieping met twee kruisvensters met houten kozijnen. Negenruits bovenramen, zonder luiken, bakstenen lekdorpels. Anderhalfsteense strekken. Houten kroonlijst met zinken kraal. Lange bakstenen schoorsteen aan achterzijde.

Linkerzijgevel

Zuidelijke gevel met zinken regenpijpen. Rechterdeel zuidelijke gevel met links een kruisvenster met houten kozijnen. Negenruits bovenramen, bakstenen lekdorpel. Anderhalfsteense strek. Houten betimmering voor markies. Rechts een dubbele houten deur met roedenverdeling. Betimmering voor markies. Rechthoekige uitkragende boogfries. Houten kroonlijst met zinken kraal.

Dak

Platdak met schild belegd met rode tuile-du-nord dakpannen boven de linkerzijde (zuidzijde) van het gebouw. Daarin een houten dakvenster met zadeldak ter hoogte van de dubbele deur. Topgevelschoot en windveer. Bovenzijde dakschild met houten kroonlijst.

Platdak op alle andere delen van het complex.

Beschrijving achterbouw

Linkerdeel zuidelijke gevel enkellaags met platdak. Kruisvenster met houten kozijnen. Negenruits bovenramen, bakstenen lekdorpel. Anderhalfsteense strek. Houten betimmering voor markies.

Tuin

Tuin met twee antieke metalen lantaarnpalen. Licht verhoogd terras tegen de zuidgevel, belegd met keien en bakstenen in een blokpatroon. Bakstenen wandjes. Licht verhoogd terras tegen de oostgevel.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de authenticiteit. De speelse architectuur maakt dit gebouw uniek. De bouw heeft kenmerken van de Amsterdamse Schoolstijl (rode daken, baksteenversiering, breedtewerking en hoger bouwdeel). Het is een typerend voorbeeld van de villabouw in de twintiger jaren aan de grenzen van Valkenswaard. Het restaurant aan de overzijde van de weg en de villa's in noordelijke richting (Waalre) vormen hiermee een mooi ensemble.

Eindhovenseweg 300

Beschrijving

Eén- deels tweelaags landhuis/clubhuis in schoon metselwerk van rode baksteen met rieten wolfsdak. Gestaan op het terrein van de golfclub. Gebouwd in 1929 door de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven onder leiding van architect Kalff.

Tegenover gelegen caddyhuisje, gebouwd in 1931. Eenlaags aanbouw met zadeldak tegen rechterzijgevel van het clubhuis.

Voorgevel

Voorgevel geheel links en geheel rechts enkellaags. Centrale deel van deze gevel tweelaags. Beige-gele omlijstingen van vensters, wit geschilderde houten kozijnen. Grijs geschilderde betonnen lekdorpels.

Voorgevel met op de begane grond geheel rechts een drielichtsvenster bestaande uit drie vierruits vensters. Centrale deel van de voorgevel met op de begane grond een moderne glazen uitbouw/serre. Direct boven deze uitbouw is het metselwerk verstoord. Rechts en wellicht links van de uitbouw een drielichtsvenster, bestaande uit zes gekoppelde vierruitsvensters.

Verdieping centrale deel met centraal geplaatst achtledig achthoekig venster met glas-in-lood. Links en rechts van dit venster een drielichtsvenster, vergelijkbaar met dat van de begane grond. Wit geschilderde houten plansier als fries.

Rechterzijgevel

Op de verdieping geheel links een klein rondvenster ter hoogte van de balklaag. Hoogstwaarschijnlijk bevindt zich achter dit venster een trapopgang. Rechts van deze oculus een drielichtsvenster, vergelijkbaar met die in de voorgevel. Rechts daarvan een zeer fors drielichtsvenster, bestaande uit drie negenruitsvensters.

Linkerzijgevel

Deze zijgevel is door begroeiing slecht zichtbaar. Te zien zijn op de begane grond geheel rechts een blauw geschilderde houten deur en verder enkele zesruitsvensters. Zolderverdieping met rechts een zesruitsvenster. Links daarvan, centraal in de gevel een zeer fors vierlichtsvenster met roedeverdeling. Achterste deel linkerzijgevel met vier- of vijfhoekige uitbouw waarvan de verdieping met vensters.

Dak

Voorste dakschild met klimmende dakkapel. Hierin negen gekoppelde vensters van elk vier ruiten. Onder deze dakkapel 'klimt' de verdieping slaag als het ware eveneens doordat de dakhelling boven dit gedeelte minder steil is dan de overige delen van het voorste dakschild.

Waardering

Het pand is cultuurhistorisch waardevol omdat het in de dertiger jaren van de twintigste eeuw de economische macht van het Philips-concern verbeeldde, ondanks de financiële crisis van destijds. Dit pand werd veelvuldig door de hele familie gebruikt. Daarvan bestaan nog diverse filmbeelden. De architect en vormgever, Louis Kalff, was in dienst van Philips en bouwde ook de "treksteenfabriek" aan de Geenhovensedreef. Ook in Waalre ontwierp hij landhuizen voor directieleden van Philips.

Eindhovenseweg 308

Beschrijving

Landhuis-complex 'Het Heihuis' uit 1939 met een Y-vormige plattegrond, witgeschilderde baksteen in kruisverband. Gestaan op het terrein van de golfclub. Gebouwd in 1939 door de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven onder leiding van architect Kalff.

Noordelijke (lange) vleugel deels één- deels tweelaags met zadeldaken, hiernaast een bakstenen poortomlijsting met dakje van drie schilden.

Oostelijke vleugel bestaat eveneens uit drie delen, te weten in het midden een eenlaags centraal 'diep' gedeelte met asymmetrisch zadeldak, rechts daarvan een tweelaags 'dwars' gedeelte. Meest oostelijk gelegen (links) een eenlaagse aanbouw met platdak.

Noordelijke vleugel loopt door in de korte zuidvleugel. Deze is echter niet zichtbaar op foto's en wordt hier dus niet beschreven.

Noordelijke vleugel, tweelaags volume

Wit geschilderde voorgevel met twee wit geschilderde regenpijpen. Donker geschilderde plint.

Op de begane grond links een licht verdiepte portiek met vier okergele zuilen. Daarachter een schuifpui van donker geschilderd hout en glas voorzien van metalen sierhekwerk. Boven deze entree een halfronde luifel van glas of doorzichtig kunststof en met metalen versiering op metalen poten op een halfronde bakstenen terras. Rechts van deze entree drie vensters. Het middelste van deze drie vensters is smal en langwerpig met drie ruiten. De buitenste vensters zijn vierkant en tweeledig. Okergele houten kozijnen en witte houten roeden. Inbraakveilige sierhekwerken voor de vensters. Ter hoogte van de balklaag een grijze (natuurstenen?) cordonlijst.

Verdieping met van links naar rechts: een zesruits stolpvenster met drieruits bovenraam en houten luiken, een smal, langwerpig drieruitsvenster, een vierruits stolpvenster met tweeruits bovenraam en houten luiken, een smal, langwerpig drieruitsvenster en opnieuw een vierruits stolpvenster met tweeruits bovenraam. De bovenramen en de bovenste ruiten van de smalle langwerpige vensters zijn korter dan de overige ruiten in deze vensters. Okergele houten kozijnen en witte roeden.

Donkerkleurige luiken. Ter hoogte van de zolderverdiepingslaag een smalle wit geschilderde cordonlijst. Ver overstekende houten bakgoot, op klossen, met zinken kraal.

Wit geschilderde bakstenen rechterzijgevel.

Zadeldak belegd met grijze holle pannen. Voorste dakschild met vier dakvensters. Elk dakvenster met een twaalfruits stolpvenster. Houten kozijnen, Donker geschilderde houten wangen en een wit geschilderd driehoekig houten fronton. Op de nok van het dak twee wit geschilderde bakstenen schoorstenen met geprofileerde bovenzijde en metalen afdekplaten. Hiertussen nog een kleine schoorsteen met metalen afdekplaat.

Noordelijke vleugel, eenlaags volume

Wit geschilderde voorgevel met donker geschilderde plint. Op de begane grond een centraal geplaatste trapeziumvormige erker. Smalle, schuine zijden van deze erker met drie ruiten en afzaten met lekdorpels van donkere tegels. Voorzijde van de erker met dubbele poort van okergele roeden en witte beplating in plaats van glazen ruiten. Erker heeft een platdakje met geprofileerde bakgoot. Rechts in de gevel een wit geschilderde regenpijp.

Geprofileerde houten bakgoot die op twee plaatsen, centraal in de gevel, onderbroken wordt door twee Vlaamse gevels. Deze zijn van wit geschilderde baksteen en hebben zadeldakjes met geprofileerde randen. In beide Vlaamse gevels een vierkant vierruitsvenster met okergele kozijnen en witte roeden. Zadeldak belegd met grijze holle pannen. Dit dak steekt boven de rechterzijgevel een stuk verder uit. Centraal op de nok van het dak een forse wit geschilderde bakstenen schoorsteen met geprofileerde bovenzijde en metalen afdekplaat.

Poortomlijsting

Wit geschilderde bakstenen poortomlijsting met geprofileerde (Omega-vormige?) segmentboog. Donker geschilderde plint. Bruin geschilderde of natuurstenen imitatie-sluitsteen. Geprofileerde fries met dubbele muizentanding. Afdekking met drie schilden grijze holle dakpannen.

Oostelijke vleugel, tweelaags dwars huis

Begane grond van de voorgevel met wit geschilderde bakstenen. Verdieping met donker geschilderde kraaldelen. Derde van de vier vensterassen met uitspringende erker/Vlaamse gevel.

Begane grond met van links naar rechts: een breed vierledig venster met roede-verdeling. Vervolgens een rechthoekig 20-ruitsvenster. Derde vensteras met rechthoekige staande erker met roede-verdeling. Rechts van de erker een getoogd venster met okergele kozijnen en donker geschilderde roeden. Vóór het venster een inbraakveilige metalen sierhekwerk met vogel. De vensters en de erker in de linkse drie vensterassen op de begane grond met donker geschilderde kozijnen en roeden. Lekdorpels van bruine geglazuurde tegels.

Verdieping met van links naar rechts: een breed vierledig venster met roede-verdeling en houten luiken. Dan een drieledig venster met roede-verdeling en houten luiken, vervolgens de uitstekende Vlaamse gevel met topgevelshot en vierledig venster met roede-verdeling. Hieronder een losse, donker geschilderde bakgoot. Boven het venster een wit geschilderde geprofileerde houten windveer. Rechts van de Vlaamse gevel in de vierde vensteras een breed vierledig venster met roede-verdeling en houten luiken. Wit geschilderde houten bakgoten.

Zadeldak belegd met grijze holle pannen. In voorste dakschild twee brede dakkapellen en rechts daarvan een kleiner uitgevoerde dakkapel met donker geschilderd houten luik. Alle dakkapellen met beschoten gevels van donker geschilderde kraaldelen. Vensters met roede-verdeling en okergele kozijnen en donker geschilderde roeden. Platte dakjes met wit geschilderde houten bakgootjes. Geheel links in het voorste dakschild een klein dakraampje.

Oostelijke vleugel, eenlaags diep huis

Begane grond van de voorgevel met wit geschilderde bakstenen. Donker geschilderde plint.

Zolderverdieping met donker geschilderd topgevelshot.

Begane grond met van links naar rechts een breed venster met roede-verdeling, dan een rechthoekig 20-ruitsvenster. Vervolgens een diepe, rechthoekige portiek met houten luifel met zinken kraal. Het linkerdeel van de luifel wordt ondersteund door een muurtje. Op luifel de tekst "Het Heihuis". In de portiek rechts een toegangsdeur. Recht vooruit in de portiek een breed venster met roede-verdeling. Rechts van de portiek een smal achtruitsvenster. Alle vensters met donker geschilderde kozijnen en roeden, lekdorpels van bruine geglazuurde tegels.

Zolderverdieping met drie vensters, waarvan het middelste een smal achtruits venster, geflankeerd door twee drieledige vensters met roedeverdeling en houten luiken. De vensters op deze verdieping met okergele kozijnen en donker geschilderde roeden en luiken.

Vliering met centraal keperboogvenster met donker geschilderde houten kozijnen en luifel.

Asymmetrisch zadeldak belegd met grijze holle pannen. In het linkerdakschild een klein dakraampje en een forse, langwerpige, wit geschilderde bakstenen schoorsteen. In het rechterdakschild eveneens een langwerpige, wit geschilderde bakstenen schoorsteen.

Oostelijke vleugel, eenlaags aanbouw met platdak

Voorgevel met wit geschilderde bakstenen met donker geschilderde plint. Breed tweeledig venster met 8 bij 2 ruiten. Donker geschilderde kozijnen en roeden. Platdak met wit geschilderde houten omlijsting.

Waardering

Het pand is cultuurhistorisch waardevol omdat het op het eind van de dertiger jaren van de twintigste eeuw de economische macht van het Philips-concern verbeeldde, ondanks de financiële crisis en politieke zorgen van die tijd. De architect en vormgever, Louis Kalff, was in dienst van Philips en bouwde ook de "treksteenfabriek" aan de Geenhovensedreef. Ook in Waalre ontwierp hij landhuizen voor directieleden van Philips.

Frans van Beststraat 1 en Leenderweg 45

Beschrijving

Hotel de Valk, gelegen in de hoek van de Leenderweg en de Frans van Beststraat. Oudste delen gebouwd in 1922 door architect A. Bogers in opdracht van H.W. Mollen.

Huidige horecacomplex bestaande uit 2 volumes, namelijk een L-vormig hoekpand aan de beide straten en een aangebouwd tweede volume, dat aan de Frans van Beststraat is gesitueerd. Alles onder een samengesteld zadeldak.

Hoekpand in L-vorm

Tweelaags pand met een tweelaagse vleugel aan de Leenderweg en een tweelaagse vleugel aan de Frans van Beststraat. Centrale deel verbindt beide vleugels en heeft een geknikte topgevel (ca 110 graden) waarachter een verdieping onder zadeldak schuilgaat.

Leenderweg: wit geschilderde gevel met donkere plint. Houten toegangsdeur met glazen zijpanelen en bovenlicht dat nagenoeg centraal in de gevel staat. Aan beide zijden van de deur twee forse vensters met roedeverdeling. Vier lisenen in het oude (rechterdeel) van de gevel. Onderdorpels van geglazuurde tegels. Puibalk als afscheiding tussen de verdiepinglagen. Stolpramen met bovenramen op de verdieping, geplaatst recht boven de deur en de vensters op de begane grond. Lisenen lopen vanaf de begane grond door naar boven tot aan de dakrand. Houten bakgoot met zinken kraal. Zadeldak belegd met rode Hollandse pannen. Twee forse dakkapellen met elk twee vensters en plat dakje.

Geknikte topgevel: de vensters op de begane grond en verdieping maken deel uit van de reeds beschreven gevel aan de Leenderweg. Drie smalle vensters, die de stijgende lijn van de topgevel volgen, in oplopende grootte in de top. Spiegelzijde van de top met eenzelfde vormgeving aan de Frans van Beststraat. Snijdend zadeldak met rode Hollandse pannen achter de topgevel.

Frans van Beststraat: vleugel naast de hoektopgevel wordt beëindigd door een topgevel boven de derde travee. Eenlaagse uitbouw die voor de oude gevel is geplaatst, met wit geschilderde gevel, platdak en donkere plint. Afplating voor het oorspronkelijke rechterdeel van de hoek-topgevel. Uitbouw wordt identiek aan de gevel aan de Leenderweg door lisenen in traveeën verdeeld. Het linkerdeel van de uitbouw heeft drie drieledige vensters met dito bovenramen en een drieledige toegangspartij met houten deur, glazen zijpanelen en een drieledig bovenlicht. Op de bovenverdieping (van de terugliggende gevel) een deur met bovenlicht en een stolpvenster met bovenraam. Eén dakkapel in het zichtbare dakvlak.

Aanbouw aan de Frans van Beststraat

De overige traveeën rechts zijn gebouwd met een identiek uiterlijk als het (oude) linkerdeel van de gevel. Geen uitbouw tussen de derde en vierde liseen, waardoor een terugliggende hoofdentree is gecreëerd. De zijwanden van deze entree hebben vensters. In de gevel boven de entree een drieledig venster. Daarboven een topgevel met schouderstukjes en een tuitstuk. In de top vijf smalle vensters die de stijgende lijn van de top volgen. Topgevel met snijdend zadeldak, gedekt met rode Hollandse pannen. In de uitbouw rechts van de entreepartij vier vensters die de breedte tussen de lisenen volledig opvullen. Onderdorpels van geglazuurde tegels. De uitbouw gaat aan de rechterzijde via een afgeplatte hoek over in de zijgevel. De beëindiging van de verdiepingegevel rechts is in de hoeken afgewerkt met (mini)topgeveltjes. De ruimte naast sommige lisenen op de verdieping is van smalle ruitjes voorzien. Eenvoudige vensters op de verdieping. Houten bakgoot met zinken kraal. Zadeldak belegd met rode Hollandse pannen, vier forse dakkapellen met zadeldakjes.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch van belang, omdat het een gebouw betreft met een zeer gevarieerd gevelbeeld. Het is gebouwd als hotel in de directe nabijheid van het inmiddels verdwenen spoorwegstation en gesitueerd op een markante plaats. Het vormt een mooi ensemble en contrast met de naastgelegen bebouwing in de Frans van Beststraat en de bebouwing aan de overzijde van de Leenderweg.

Frans van Beststraat 3 en 5

Algemene beschrijving

Aan de Frans van Beststraat staat een blok van twee eenlaagse dorpsuizen onder een zadeldak evenwijdig aan de straat gelegen en daterend uit 1889. Deze woningen zijn nog in redelijke staat en zijn zeker te bestempelen als de wat betere arbeiderswoningen van die tijd. Dit had in die tijd zeker te maken met het station dat aan de overzijde van de straat was gelegen. De oude benaming voor deze straat was dan ook 'Spoorstraat'. In 1832 heette dit gebied, waar alleen akker- en bouwland lag, 'De Rapelenberg'.

Volgens de kadastrale leggers moet dit complex in 1889 zijn gebouwd door herbergier Jan Kanen. Hij baatte destijds het naastgelegen hotel-restaurant-café Du Commerce uit. In 1903 verkocht hij het pand aan lijmzieder Matheus Johannes Maas voor 4000 gulden, destijds een behoorlijk bedrag.

Vermoedelijk heeft Maas het complex sterk verbouwd.

Op basis van uiterlijke kenmerken concluderen wij dat de twee vensters en de deur aan de linkerzijde nog op de originele plaats staan. De gietijzeren sierankers boven deze ramen en deur bevinden zich op een logische plaats, namelijk naast de strekken.

De plaats van de middelste twee vensters en de rechterdeur zijn echter van jongere datum. Hier hebben vermoedelijk in het verleden twee vensters gezeten. Dit zou dan ook corresponderen met de huidige locatie van de muurankers in het centrale gedeelte van het dubbelhuis.

In het rechterdeel valt het kleurverschil van de bakstenen op. Volgens een oude foto in het boek Van Wedert tot Valkenswaard hebben in dit gedeelte van het pand in het verleden twee smalle ramen of een smal raam en een smalle deur hebben gezeten. Ook daar is de plaats van de sierankers niet logisch.

Bouwkundige beschrijving

Het dubbelpand Frans van Beststraat 3-5 bestaat uit twee woningen. Aan de voorzijde van het complex valt goed te zien dat de linkerwoning, nummer 3, kleiner is dan de rechterwoning op nummer 5.

Nummer 3 heeft in de voorgevel een indeling van een dubbel venster met een deur rechts daarvan.

Ook nummer 5 heeft deze indeling, maar heeft nog een derde venster, rechts van de voordeur.

De voorgevel heeft een grijs gepleisterde plint die tweemaal wordt onderbroken door een licht terugspringende voordeur met hardstenen drempel. In de plint op nummer 3 is een vierkant kelderlicht

aangebracht. Het complex is opgebouwd uit vormbaksteen in een kruisverband en gemetseld met kalkspecie en knipvoegen.

De gevel bevat vijf hoge raamkozijnen met getoogde bovendorpels, hardstenen dorpels en bovenlichten met een verticale roede. Daaronder bevindt zich vast glas in de sponningen waar hoogstwaarschijnlijk schuiframen hebben gezeten. De twee voordeurkozijnen zijn met een brede negge geplaatst en hebben ook een getoogde bovendorpel en bovenlicht met roede. Zeven anderhalfsteense segmentbogen zorgen voor de ontlasting van de kozijnen. Acht gietijzeren sierankers zijn in de gevel aangebracht.

De gevel wordt aan de bovenzijde beëindigd met een smalle geprofileerde houten fries of gootklamp. De dakvoet eindigt in een geprofileerde bakgoot met sierklossen en een zinken kraal.

De noordelijke zijgevel heeft, evenals de voorgevel, een grijs gepleisterde plint. De begane grond is blind en is gemetseld van enigszins getrokken klinkers in een kruisverband. Dit is goed te zien aan de bakscheuren in de stenen. Ter hoogte van de balklaag zijn in deze zijgevel twee eenvoudige staaftankers aangebracht. In de topgevel bevinden zich twee zesruits stolpramen met houten kozijnen, hardstenen dorpels en strekken erboven. Ter hoogte van de strekken bevinden zich drie eenvoudige staaftankers. Aan de daklijn zijn de uiteinden van de gordingen zichtbaar.

De zuidelijke zijgevel is qua indeling en opbouw nagenoeg identiek aan de noordelijke zijgevel. De zuidelijke zijgevel heeft echter geen plint en de daklijn is voorzien van een windveer.

Het zadeldak is belegd met blauwgesmoorde oude holle dakpannen en vorsten. In de top van de noordelijke zijgevel bevindt zich een eindschoorsteen en in de vorst zijn nog eens twee schoorstenen gebouwd. In het dakschild dat aan de straat zichtbaar is, zijn vijf kleine, eenvoudige dakraampjes aangebracht. Het schild aan de achterzijde heeft een dakkapel en enkele kleine dakraampjes.

In de achtergevel van het complex zijn enkele gemoderniseerde toegangspartijen te zien van verschillende formaten met strekken erboven. Ook bevindt zich hier een dichtgezet venster met segmentboog. De bovenzijde van de achtergevel is voorzien van een muizentandlaag.

Tegen de achterzijde van beide woningen bevindt zich een eenlaags volume met zadeldak, dwars op het hoofdvolume. Het noordelijke van deze twee bijgebouwen is belegd met grijze Tuile du Nord-dakpannen. Op een plaat die bevestigd is op een van de bovendorpels van dit bijgebouw is de tekst "De oude hoeve" geschreven.

Het bijgebouwtje achter nummer 3 valt op, omdat het gedeeltelijk schuin in het hoofdvolume gebouwd lijkt te zijn. Dit volume heeft aan de straatzijde een toegangsdeur met daarnaast een houten vierruitsvenster. Boven venster en deur bevindt zich een strek. In de topgevel van dit volume bevindt zich eenzelfde soort venster. Daar boven bevindt zich een anderhalfsteens rollaag. Het dak van dit zuidelijke volume is belegd met blauwe oude holle dakpannen.

Waardering

Het pand geeft een goed beeld van de traditionele eenlaagse dorpsbebouwing uit het eind van de 19e eeuw. Het zuidelijke deel van het pand is op een opmerkelijke manier met de woning (schuur/berging) aan de achterzijde verbonden.

In haar vergadering van 21 september 2009 heeft de monumentencommissie besloten dat het pand te weinig authentiek is om op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

Grevenschutweg 15

Beschrijving

Wit geschilderde langgevelboerderij uit 1948 onder dak met schilden en wolfseind. Grijs geschilderde plint. Wit en crèmekleurig geschilderde houten kozijnen. Bakstenen lekdorpels. Groen geschilderde houten poorten en luiken. Verder nog twee los staande volumes op het erf.

Voorgevel aan straatzijde

Links in de voorgevel het woongedeelte met geheel links een venster met luiken, dat door begroeiing niet zichtbaar is. Rechts van dit venster de houten voordeur, bestaande uit een onderdeur en bovendeur met kijkvenster. Boven de deur een tweeruits bovenlicht. Deur en bovenlicht zijn omgeven door een omlijsting, typerend voor de wederopbouwperiode, de tijd waarin het pand gebouwd is. Onderzijde van deze omlijsting met hardstenen drempel en deurneuten. Boven de deur een losse houten bakgoot met zinken kraal op klossen. Rechts van de deur een ingemetselde steen met onder andere het bouwjaar 1948. Hierboven een eenruits toiletvenster.

Bedrijfsgeedeelte:

Rechts van het venstertje begint het bedrijfsgeedeelte van de boerderij dat iets naar voren uitspringt. Van links naar rechts in het bedrijfsgeedeelte: een vierkant vierruits stalvenster. Dan een dubbele deeldeur met ruitvormige kijkvenstertjes. Geheel rechts vier vierkante vierruits stalvensters.

Rechterzijgevel

Centraal in de gevel een vierkant vierruits stalvenster. Links daarvan een fors drieledig venster, bestaande uit een grote ruit en aan beide zijden een smaller venster. Rechts op de begane grond een dubbele poort met ruitvormige kijkvenstertjes. Zolderverdieping met centraal een dubbel hooiluik met ruitvormige kijkvenstertjes. Boven dit luik steekt een hijsplank met takel uit het dak. Links en rechts van het hooiluik een vierkant vierruits venster.

Dak

Kap met schilden en wolfseind (aan rechterzijde) belegd met riet. De kap is ter hoogte van het woongedeelte in de voorgevel zo'n 30 cm. hoger opgetrokken. In het voorste dakschild boven de voordeur een klimmend vleermuisvenster (dakkapel) met daarin een halfmond drieruitsvenster. Het vleermuisvenster heeft een lekdorpel van nokpannen. Boven op de nok van het dak eveneens nokpannen en een bakstenen schoorsteen in schoon metselwerk. Bovenop de schoorsteen een metalen afdekplaat en windwijzer.

Waardering

Deze boerderijwoning is cultuurhistorisch van belang, omdat zij gelegen is in het buitengebied en passend is in de context van het landschap.

De agrarische functie is mogelijk geheel verdwenen, maar het karakter van deze boerderij is nog geheel authentiek. Het uiterlijk is niet gemoderniseerd.

Hazestraat 1, 1A, 1B en Leenderweg 52

Beschrijving

Een wit gepleisterd pand met 4 winkel-wooneenheden onder een a-typisch mansardedak met wolfseinden die uitmonden in een betimmerde bakgoot met zinken kraal. In het dakvlak bevinden zich dakkapellen met plat dak en een boeiboord.

De uitstraling van de bouw is dominant door de zware uitvoering met uitkragende betonnen lateien als draagconstructie en betonnen tussenlateien. Boven de vensters op de verdieping slaag bevinden zich gebosseerde lateien. De toegangsdeuren liggen in een verdiept portiek. Boven de vensters op de begane grond zijn twee uitkragende betonnen lateien aangebracht, waartussen zich enkele bovenramen bevinden, gescheiden door houten roeden. De gemetselde lekdorpels zijn ook geheel voorzien van pleisterwerk. De toegangsdeur van het hoekpand is in een lepe hoek geplaatst, zodat deze uitnodigend is naar beide straatzijden. Het gehele pand heeft een donkere plint.

Waardering

Het complex dateert van ongeveer 1900, maar heeft daarna diverse veranderingen ondergaan. In 1934 is de fabriek verbouwd tot vier winkel-wooneenheden. Het is oorspronkelijk gebouwd als sigarenfabriek en is daarmee de oudste nog bestaande sigarenfabriek in Valkenswaard. In het pand zijn drie sigarenfabrieken gehuisvest geweest, namelijk H.W. Mollen (1899-1901), Tinga (1904-1920) en P. Maas en Zonen (1920-1928). Gezien de relatie met de Valkenswaardse tabakshistorie is het pand opgenomen in de Sigarenmakerij en Valkerijwandelroute en verdient het bescherming.

Hazestraat 81 en 83

Beschrijving

Een vooroorlogs blok van twee middenstandswoningen, gebouwd in 1929-1930. Het pand heeft een schilddak met aan één zijde een verlengd dakschild dat nog doorloopt onder de gootlijn van de voorgevel. De kap is gedekt met rode verbeterde Hollandse dakpannen. Op de nok staan twee pironen. In het voorste dakschild zijn twee dakkapellen aangebracht die voorzien zijn van een relatief ver overstekend platdak.

Beide woningen zijn opgetrokken uit baksteen in kruisverband met daarin verschillende strekse rollagen als verfraaiing. Het voegwerk is platvol. Zowel de voorgevel als de zijgevel hebben een houten bakgoot met kraal.

De woningen zijn echter geheel verschillend van aanzicht, niet in de laatste plaats door de verschillende oorspronkelijke gebruiksdoelen. Nr. 81 is eenvoudig uitgevoerd met kozijnen in voor- en zijgevel. Het metselwerk van de zijgevel is halfsteens verband. Nr. 83 heeft een erker aan de voorgevel en de voordeur in een diep portiek waarvan de toegang omlijst wordt door een twee-steens-verhoogde spitsboog zowel aan de voorzijde als aan de zijgevel.

Waardering

Beide woningen zijn gebouwd in opdracht van sigarenfabrikant Leonardus Balmer. Nummer 81 diende als fabriek en 83 als woonhuis. Het complex is een fraai voorbeeld van een combinatie van woning en kleinschalige sigarenfabriek, zeker in de context van de Valkenswaardse tabakshistorie. Om die reden is het pand dan ook opgenomen in de Sigarenmakerij en Valkerijwandelroute en verdient het bescherming.

Hofstraat 8 en 8A

Beschrijving

Dubbel tweelaags gespiegeld woonhuis onder schilddak uit 1937-1938.

Vorgevel in schoon metselwerk in rode baksteen. Beide voordeuren liggen centraal in het dubbelpand in licht verdiepte portieken onder een halfrondboog als rollaag. De deuren worden volledig omsloten door ramen die de rondboog accentueren. Baksteenversiering boven de rondbogen. Elke woning heeft een houten erker op de begane grond. Erkers met platdak en kroonlijst.

Verdieping met houten dubbelvensters boven de deuren en driedelige houten vensters boven de erkers. Houten bakgoot met zinken kraal onder de dubbelvensters, ondersteund door gootklossen. Eenvoudige ver overstekende houten bakgoot met zinken kraal onder het dak.

Dak belegd met grijze Hollandse pannen. Centraal in het voorste dakschild een dubbele dakkapel met platdak en houten kroonlijst. Twee hoge bakstenen schoorstenen in het linker- en rechterdakschild.

Blinde zijgevels.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het de toegenomen welvaart vóór 1940 laat zien.

Typerende bouwonderdelen zoals de voordeuren en de erkers plaatsen het pand direct in de tijd.

Hofstraat 14 en 14A

Beschrijving

Tweelaagse voormalige stoomschoenfabriek "De Komeet" van de gebroeders Bots uit 1911 onder platdak. Uitsluitend de voorgevel van deze fabriek zal hier worden beschreven en gewaardeerd. Deur en vensters in 1965 vernieuwd.

Gevel opgebouwd uit wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Donker geschilderde bakstenen plint.

Begane grond met licht verdiepte, brede, centrale beglaasde toegangsdeur, omgeven door een raamwerk met glas. Boven de deur een getoogde strek met op de hoeken donker geschilderde bakstenen die aanzetstenen suggereren. Links van de deur twee rechthoekige vensters met met enkelruits onderramen en enkelruits bovenramen. Houten kozijnen. Donker geschilderde betonnen lekdorpels. Donker geschilderde latei als overspanning van beide vensters. Daarboven, boven elk venster een afzonderlijke halfsteense segmentboog. Rechts van de voordeur twee vensters, gelijk aan de linkervensters.

Verdieping met drie vensters, waarvan het middelste kleiner van formaat. Buitenste vensters met roeden die een symmetrisch aanzien vormen. Donker geschilderde betonnen lekdorpels. Halfsteense rollagen als overspanning. Middelste venster wordt aan het oog onttrokken door een forse reclamebak van Alaska ijs uit de tijd dat het pand een ijsfabriek herbergde. Ook dit venster heeft een donker geschilderde betonnen lekdorpel en een halfsteense rollaag daarboven.

Versierde, wit gepleisterde fries waar nog letters waar te nemen zijn die hier ooit op gestaan hebben. Onderzijde van deze fries met platte muizentand. Bovenzijde met dubbele rollaag van

baksteenkoppen. Hoekpilastertjes met baksteenversiering. Bovenzijden van deze pilastertjes gecementeerd.

Waardering

Dit pand heeft een lage architectuurhistorisch kwaliteit. Uit de vroegste bouwperiode zijn de hoekpilastertjes met baksteenversiering bewaard gebleven, de getoogde strek boven de toegangsdeur en de restanten van twee segmentboogjes boven de vensters van de begane grond. De reclame-uiting boven aan de gevel is niet leesbaar, echter wel aanwezig. De vensters en toegangsdeur zijn in 1965 vernieuwd. Van de originele voorgevel is dus weinig bewaard gebleven.

Cultuurhistorisch heeft het pand een zekere waardering, omdat het hier een oude schoenfabriek betreft, die later als ijsfabriek werd gebruikt. Het valt te betwijfelen of hier in het interieur nog iets van is terug te vinden.

Hofstraat 26 en 28

Beschrijving

Dubbel eenlaagse winkel en woonhuis onder mansardekap uit 1921-1922. Markante ligging, vrijstaand, in de hoek van de straat met vooruitspringende rooilijn. Stoepje over de gehele breedte van het dubbelpand, bestaande uit rode en witte bakstenen en tegels.

Grijze gepleisterde plint, betonnen onderdorpelband, deels dienende als lekdorpels. Gemetselde hoeklisenen. Voorgevel in schoon metselwerk, rode baksteen in kruisverband. Imitatiespeklagen in gele verblendsteen als tussen- en bovendorpelbanden. Houten deur en vensters met bovenlicht en –ramen in glas-in-lood. Boogvelden met bakstenen versiering, deels in gele verblendsteen boven deur en vensters. Anderhalfsteens segmentbogen boven deur en vensters. Eenvoudige staafankers. Houten kroonlijst, bestaande uit plancier en geprofileerde bakgoot met zinken kraal.

Linkerdeel van het dubbelpand met enkel venster en winkelpui met deur en etalage in kleine rodenverdeling. Driedelig bovenraam met zes glas-in-loodramen. Daartussen een geprofileerde tussendorpel. Antiek straatnaambordje 'Hofstraat'.

In het voorste schild van het mansardedak drie dubbele dakvensters met houten wangen met sierlijke afwerking. De daken van de dakvensters lopen door in het bovenste dakschild van het mansardedak. Twee gemetselde schoorstenen op de nok van het dak.

Zijgevels in schoon metselwerk met twee vensters op de verdiepinglagen. Staafankers. Rijk versierde betonnen dekplaten met schouders en trapsgewijs lopende betonnen muizentandingen als onderdeel van de dekplaten.

Waardering

Het dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de luxe uitvoering van de bovenramen met glas-in-lood in de winkelpui, de versieringen in de gevel, de rijke plansiergoot en de drie originele dakvensters. Typisch voorbeeld van een winkelwoonhuis uit het begin van de twintigste eeuw.

Hoge Akkers 60

Beschrijving

Gereneveerd woonhuis in een voormalige langgevelboerderij onder zadeldak uit 1876. Houten aanbouw onder lessenaarsdak aan linkerzijde. Grijs gepleisterde plint.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een wild verband. Links in de voorgevel een donker geschilderde dubbele houten deur met roedeverdeling. Witte kozijnen en een plavuizen dorpel. Rechtergedeelte van de voorgevel met oorspronkelijke woongedeelte. Centrale donker geschilderde houten voordeur van kraaldelen. Bovenlicht met wit geschilderde houten roeden. Deur en bovenlicht met beige geschilderde houten kozijnen. Hardstenen dorpel en plavuizen stoepje. Links van de voordeur twee zesruits schuifvensters met witte roeden en beige kozijnen. Betonnen lekdorpels. Rechts van de voordeur één vergelijkbaar venster. Ter hoogte van de balklaag enkele smeedijzeren staafankers. Rijk versierde fries met platte en overhoekse muizentand. Geheel links in de voorgevel is duidelijk te zien dat de linkerzijgevel van het pand anders opgebouwd is dan de voorgevel. Hoogstwaarschijnlijk is de voorgevel in latere jaren opnieuw opgebouwd en gevoegd.

Rechterzijgevel

Grijs gepleisterde plint en gevel opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een wild verband. Links op de begane grond een rechthoekig venster met witte roeden en beige kozijnen. Steense rollaag, lekdorpel. Rechts een klein opkamer- of toiletvenster. Witte roeden en beige kozijnen. Steense rollaag en betonnen lekdorpel. Zolderverdieping met twee rechthoekige vensters met halfsteense rollagen en betonnen lekdorpels. De vensters hebben een roedeverdeling met witte roeden en beige kozijnen. In de schuine zijden van de topgevel enkele recht (verticaal) geplaatse staafankers.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle dakpannen. Door de begroeiing van twee lindebomen is niet te zien of er zich dakramen, -vensters of -kapellen in het voorste dakschild bevinden.

Tuin

Tuin met plavuizen tuinpad, lopend naar de voordeur. Rode en grijze plavuizen. Twee lindenbomen in de voortuin. Rechts tegen de gevel een dubbele metalen poort. Antieke lantaarnpaal rechts van het pand. In de tuin rechts van het pand een eenlaags volume met schilddak, belegd met rode en grijze holle dakpannen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het past in het agrarische gebied van Valkenswaard. Ofschoon hier ingrijpende verbouwingen hebben plaatsgevonden, is de sfeer gehandhaafd.

Karel Mollenstraat Zuid 1, 3 en 5

Beschrijving

Dubbel tweelaags winkel-woonhuis onder platdak met schilden. Gebouwd in 1918 in opdracht van winkelierster W. Schmidt. Pand is gebouwd met een lichte kromming die het tracé van de Karel Mollenstraat volgt. Topgevel in licht uitspringende middenrisaliet met loggia.

Voorgevel opgebouwd in wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Begane grond met donkere gepleisterde plint. In de linkertravee een moderne deur en dito winkelpui. Centrale travee met een moderne winkelpui en de rechtertravee met links een glas-paneeldeur met drieruits bovenlicht in licht verdiept portiek. Rechts twee vensters met bruine geglazuurde bakstenen lekdorpels.

Verdieping met in de linkertravee twee vensters. Loggia met halfrondbog als overpanning in de licht uitspringende middenrisaliet. Opengewerkte bakstenen borstwering met rollaag. Rechtertravee met twee T-stolpvensters met houten kozijnen en bovenramen met roede-verdeling. Bruine geglazuurde bakstenen lekdorpels. Fries over de gehele breedte van het pand met smalle, langwerpige baksteenversieringen. Tuitgevel met schouders in de middenrisaliet met twee smalle vensters met

bruine geglazuurde bakstenen lekdorpels. Onder de vensters een band in metselreliëf. Sierlijke betonnen dekplaten als bekroning van de topgevel. Deze is verdikt op de schouders en met sierlijke voluten boven in de topgevel.

Houten bakgoten met kraal op klossen boven de linker- en rechtertravee. Schilden van het dak belegd met rode muldenpannen. Houten boeiboord als afscheiding tussen de schilden en het platdak. Zowel links als rechts in het voorste dakschild twee moderne dakramen.

Zijgevels blind met eenvoudige staafankers en boeiboorden.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn symmetrische architectuur met loggia en rondboog als overspanning en de opengewerkte bakstenen borstwering. Het pand is een goed voorbeeld van een winkel-woonhuis kort na de eerste wereldoorlog.

Karel Mollenstraat Zuid 7

Beschrijving

Eenlaags diep winkel-woonhuis met zolderverdieping met naast gelegen bakstenen muur met rondboogopening. Bouwjaar: ca. 1915.

Voorgevel opgebouwd in wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Knipvoegen. Donkergrijs geschilderde plint. Fors, modern, drieledig venster op de begane grond. Betonnen lekdorpel.

Verdieping met centrale gevelopening bestaande uit dubbele deur en een Frans balkon, met daarboven een half rond bovenraam met roedeverdeling. Aan weerszijden van de dubbele deur een zesruits venster en een betonnen lekdorpel. Het geheel van vensters en deuren met houten kozijnen. Gemetselde half rondboog als overspanning van het bovenraam van de dubbele deur. Overstekende geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Deze is aan de rechterzijde korter dan de aan de linkerzijde en met een knik. Bakgoot ondersteund door houten consoles.

Linkerzijgevel met mastgoot. Wit geschilderde bakstenen muur links van het pand tussen de nummers 5 en 7. Rondboogopening kan afgesloten worden met een ijzeren poort met spijlen. Boven de poort is de muur opengewerkt als een soort balustrade. Op de top van het muurtje een smal afdakje van rode tuile-du-nord pannen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn duidelijke uitstraling van de eerste decennia van de twintigste eeuw. De bijzondere deur-vensterpartij op de zolderverdieping van het pand valt daarbij direct op. Het is een voorbeeld van een kleinschalig woon-winkelhuis van rond 1915.

Karel Mollenstraat Zuid 9, 9A en 11

Karel Mollenstraat Zuid 9 en 9A

Karel Mollenstraat Zuid 11

Beschrijving Karel Mollenstraat Zuid 9 en 9A

Tweelaags asymmetrisch dubbel herenhuis uit ca. 1910 met topgevel in het rechterdeel van het pand. Dubbelpand vormt een architectonisch geheel met het belendende herenhuis op nummer 11. Gehele complex onder één schilddak.

Voorgevel uitgevoerd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Begane grond met trasraam beëindigd met een rollaag van oranje verblendstenen. Deze rollaag vormt tevens een onderdorpelband. Centraal gelegen portiek met daarin beide voordeuren. Hardstenen stoepje met

terrazzovloer en hardstenen neuten. Houten kozijnen en bovenlichten met roedeverdeling. Binnenzijde van de portiek gemetseld in bruine en oranje geglazuurde bakstenen. Rondboog als overspanning van het portiek, bestaande uit oranje verblendstenen en rode bakstenen. Deels uitspringend als versiering. Betonnen sluitsteen met uitkraging als onderste gedeelte van een uitkragende erker op de verdieping.

Links van de entree twee vensters met zesruits bovenramen. Anderhalfsteens strekken. Betonnen lekdorpels. Rechts van de entree twee vensters met bovenramen en tussendorpels met versiering. Betonnen lekdorpels. Oranje verblendstenen bovendorpelbanden. Smeedijzeren sierankers ter hoogte van de verdiepingsvloer.

Verdieping met oranje onder- en bovendorpelbanden. Kleine versieringen in het metselwerk. Links één T-stolpvenster met zesruits bovenraam. Betonnen lekdorpel en strek. Centraal geplaatste driehoekige hangende erker met bovenramen op uitkragende baksteenlagen aan de onderzijde. Houten kozijnen. Geprofileerde kroonlijst. Rechts van de erker een driedelig venster met bovenramen. Houten kozijnen, betonnen lekdorpel en strek. Fries met versieringen in oranje verblendstenen. Smeedijzeren staafankers. Topgevel aan rechterzijde met vierruits halfrondvenster. Betonnen lekdorpel. Anderhalfsteens rondboog met rijke versiering in de vorm van oranje verblendstenen en rode bakstenen.

Geprofileerde houten kroonlijst met zinken kraal op sierlijke klossen. Zinken regenpijpen aan weerszijden van het pand. Dak belegd met rode Hollandse pannen. Schoorsteen in het linker- en rechterdakschild en een piron op de nok waar de schilden bij elkaar komen.

Waardering Karel Mollenstraat Zuid 9 en 9A

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de goed geconserveerde authenticiteit van het pand. Het is een voorbeeld van een rijkversierd complex van woningen van rond 1915. Architectonisch vormt het complex een fraai geheel met de twee topgevels en de portieken met geglazuurde stenen. Waardevol vanwege zijn herkenbaarheid van de (plaatselijke) architectuur van de eerste decennia van de twintigste eeuw, die nog gekenmerkt wordt door invloeden van de Jugendstil en neorenaissance.

Beschrijving Karel Mollenstraat Zuid 11

Tweelaags asymmetrisch dubbel herenhuis uit ca. 1910 met topgevel in het linkerdeel van het pand. Eenlaags aanbouw aan rechterzijde. Gespiegelde versie van het dubbelpand Karel Mollenstraat Zuid 9-9a. De topgevels van beide panden liggen derhalve in het midden, naast elkaar. Pand vormt een architectonisch geheel met het belendende dubbelpand op nummer 9-9a. Gehele complex onder één schilddak.

Voorgevel uitgevoerd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Begane grond met trasraam beëindigd met een rollaag van oranje verblendstenen. Deze rollaag vormt tevens een onderdorpelband. Centraal gelegen portiek voordeur. Hardstenen stoepje met terrazzovloer en hardstenen neuten. Houten kozijnen en enkelruits bovenlicht. Rondboog als overspanning van het portiek, met aan de bovenzijde daarvan een oranje verblendstenen band die over de breedte van het pand doorloopt als bovendorpelband. Links van de entree twee vensters met enkelruits bovenramen en tussendorpels met versiering. Anderhalfsteens strekken en betonnen lekdorpels. Rechts van de entree twee vensters, gelijk aan de vensters links van de entree.

Verdieping met oranje onder- en bovendorpelbanden en kleine versieringen in het metselwerk. Centraal boven de portiek een T-schuifvenster met houten kozijnen, betonnen lekdorpel en strek. Zowel links als rechts van dit venster een driedelig venster met bovenramen. Houten betonnen lekdorpels en strekken. Fries met versieringen in oranje verblendstenen. Smeedijzeren sierstaafankers. Topgevel aan linkerzijde met rondvenster. Anderhalfsteens rondboog met rijke versiering in de vorm van oranje verblendstenen en rode bakstenen.

Geprofileerde houten kroonlijst met zinken kraal op sierlijke klossen. Zinken regenpijpen aan weerszijden van het pand. Dak belegd met rode Hollandse pannen. Schoorsteen in het linkerdakschild.

Eenlaags aanbouw aan de rechterzijde, opgebouwd uit dezelfde rode bakstenen en oranje verblendstenen banden. Links een getoogde houten poort onder halfroondboog. Boven de poort is de muur opengewerkt als een soort balustrade. Op de top van het muurtje een bakstenen ezelsrug. Rechterdeel modern met poort en forse plancier. Rechterzijgevel van de aanbouw met houten beschieting, bakstenen afzaat met daaronder bakstenen steunberen.

Waardering Karel Mollenstraat Zuid 11

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de goed geconserveerde authenticiteit van het pand. Het is een voorbeeld van een rijkversierd complex van woningen van rond 1915. Architectonisch vormt het complex een fraai geheel met de twee topgevels en de portieken.

Waardevol vanwege zijn herkenbaarheid van de (plaatselijke) architectuur van de eerste decennia van de twintigste eeuw, die nog gekenmerkt wordt door invloeden van de Jugendstil en neorenaissance.

Karel Mollenstraat Zuid 13

Beschrijving

Tweelaags diep herenhuis uit 1908 met topgevel onder zadeldak, terugliggend gedeelte tegen linkerzijde met toegangsdeur en platdak. Opening aan rechterzijde in latere jaren dichtgebouwd met tweelaags aanbouw onder platdak.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode bakstenen in een kruisverband. Knipvoegen. Voorgevel met grijs gepleisterde plint. Terugliggend linkerdeel van het pand met stoepje van moderne hardtenen tegels. IJzeren sierhek op de hoek. Voordeur met houten kozijnen en achtruits bovenlicht.

Aan weerszijden van de deur twee kleine smalle tweeruits vensters met hardstenen lekdorpels en rollaagjes. Boven de deur en vensters een gepleisterd boogveld en halfrondboog bestaande uit twee rollagen. Ter hoogte van de verdiepingsvloer een staafanker met platte top.

Rechts van de deur, in de linkerzijgevel van het diephuis een smal langwerpig venster met zesruits bovenraam. Houten kozijnen, betonnen lekdorpel, segmentboog.

Begane grond voorgevel diephuis met twee enkelruits vensters met vijftienruits bovenramen. Houten kozijnen, betonnen lekdorpels, strekse segmentbogen. Ter hoogte van de verdiepingsvloer enkele staafankers met platte top.

Verdieping van het terugliggende linkerdeel met T-stolpvenster met tienruits bovenraam. Houten kozijnen, betonnen lekdorpel, rollaag als overspanning. Verdieping in de linkerzijgevel van het diephuis blind. Verdieping voorgevel diephuis met twee T-stolpvensters met tienruits bovenramen. Houten kozijnen, betonnen lekdorpels, strekse segmentbogen.

Terugliggend linkerdeel met geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal op klossen. Deze loopt door in de linkerzijgevel. Smalle linkerzijgevel van het diephuis met fries met uitkragende baksteenversiering. Vlaamse goot met zinken kraal op klossen. Voorgevel diephuis met uitstekende geprofileerde houten bakgoot op klossen. Deze goot loopt aan de onderzijde met een knik horizontaal door als Vlaamse goot en gaat vervolgens verder in beide zijgevels. Rechterzijgevel diephuis blind met staafanker met platte top. Fries met uitkragende baksteenversiering.

Rechteraanbouw met grijs gepleisterde plint. Langwerpig, smal venster over de hoogte van beide verdiepingen. Bovenzijde venster drieruits. Vlaamse goot met zinken kraal op klossen. Zadeldak diephuis belegd met grijze Hollandse pannen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn luxe en authentieke uitstraling met bovenlicht en -vensters met roedeverdeling, Vlaamse goot en speelse vormgegeven opbouw met terugliggend linkerdeel met opvallende deur-vensterpartij en (moderne) aanbouw aan rechterzijde. Het pand is een voorbeeld van de bouw van herenhuizen rond 1910.

Karel Mollenstraat Zuid 44A en 46

Inleiding

Het pand aan Karel Mollenstraat Zuid 44a-46 is in 1904 gebouwd door aannemer F. van Dooren in opdracht van de Valkenswaardse sigarenmakersvereniging. Het is het enig nog bestaand object in Valkenswaard dat herinnert aan de beginperiode van de emancipatie van de Valkenswaardse sigarenmaker. Deze vereniging, opgericht in 1900, was geen vakbond, maar had als doel 'het behartigen van de zedelijke en maatschappelijke belangen' van de leden. Dit door het houden van thematische vergaderingen en het oprichten van instellingen die de leden zouden vrijwaren van de nadelige gevolgen van ziekte, ouderdom of ongeval. Zo stelde de vereniging in 1902 een 'voorzorgskas' in en werd een 'begrafenisfonds' opgericht. In 1903 startte men met de verkoop van brandstof (steenkool). Omdat de beschikbare ruimte voor de verkoop al spoedig te klein werd, werd besloten tot het oprichten van een eigen pand annex winkel, op het (huidige) adres Karel Mollenstraat Zuid 46. In 1907 telde de vereniging 92 leden en zette men jaarlijks omgerekend 4.000 euro om aan winkelwaren en steenkolen. Hiermee werd ook het door sommige fabrikanten opgelegde systeem van 'gedwongen winkelnering' ondermijnd. Maar in 1908 ontstond tweespalt in de vereniging, toen roddels de ronde deden over (vermeende) infiltratie vanuit socialistische hoek. Dit leidde tot de opheffing van de sigarenmakersvereniging in 1909, waarna het pand later in dat jaar werd verkocht aan smid Antonius Bots. Maar de ex-voorzitter van de sigarenmakersvereniging richtte nog in 1909, samen met de eveneens ter ziele gegane eerste Valkenswaardse katholieke tabaksbewerkerbond, de RK Tabaksbewerkerbond St. Antonius op. Deze zou met eind 1949 ruim 1.100 leden uitgroeien tot de grootste plaatselijke afdeling van Nederland. Ook werd in 1909 een neutrale (socialistische) vakbond opgericht in Valkenswaard.

Momenteel bevindt zich op nummer 46 bar San Remo. In het kleine gedeelte van het pand, geheel rechts, op nummer 44a, bevindt zich het Spaans-Mexicaanse restaurant Pincho's.

Bouwkundige beschrijving

Het pand Karel Mollenstraat Zuid 44a-46 was oorspronkelijk een eenlaags winkel-woonhuis met werkplaats en een achterom. Het gebouw heeft een mansardekap en is parallel aan de straat gelegen.

De voorgevel is opgebouwd met wit geschilderde machinale vormbaksteen (steens) en knipvoegen waarbij de mortel iets buiten de baksteen ligt. Aan de onderzijde loopt een donker geschilderde plint. De gevel bestaat uit vier segmenten. Geheel links bevindt zich een breed venster. Dit bestaat uit één enkele ruit en hierboven drie bovenramen. Rechts van dit venster bevindt zich een geprofileerde houten toegangsdeur met daarboven een bovenlicht. In het bovenste deel van de deur zijn vier rechthoekige ruitjes aangebracht. Rechts van de deur bevindt zich opnieuw een breed venster met een enkel groot raam. Dit venster heeft echter vier bovenramen. Tot zoverre een logische en traditionele indeling. Geheel rechts bevindt zich echter nog een breed venster. Dit venster is in tegenstelling tot de twee andere vensters- met kozijnen opgedeeld in drie segmenten met daarboven drie bovenramen. Los boven de toegangsdeur is een steense segmentboog met spaarveld aangebracht. Boven de belendende vensters bevinden zich eveneens steense segmentbogen met spaarvelden. Opvallend is dat boven het uiterst rechtse venster geen segmentboog is aangebracht. Dit kan betekenen dat dit gedeelte van het pand wellicht in een latere fase gebouwd is of een geheel andere functie heeft gehad. Uit archieven is bekend, dat hier in het verleden de smidse van A. Bots was gevestigd. Boven de segmentbogen in de voorgevel is een aantal, voor het eerste decennium van de 20ste eeuw typische siersmeedijzeren staafankers aangebracht. Het bovenste gedeelte van de gevel bestaat uit een geprofileerde fries. Hierboven bevindt zich een zinken bakgoot en het mansardedak. In het voorste dakschild is een passende dakkapel aangebracht. Rechts hiervan bevindt zich nog een klein dakraampje. Het dak is belegd met grijze muldenpannen.

De linkerzijgevel van het pand is eveneens wit geschilderd en opgebouwd uit machinale bakstenen in een staand verband. Opvallend is dat de bakstenen in het onderste deel van deze gevel een rommelig beeld vertonen. Wellicht heeft hier een bouwvolume tegenaan gestaan. In het linkerdeel van deze zijgevel bevindt zich op de begane grond een dichtgezet venster met segmentboog. Tussen de begane grond en de zolderverdieping bevindt zich een aantal eenvoudige staafankers. Opvallend is dat het

meest rechtse van deze ankers, aan de straatzijde, circa 25-30 cm hoger aangebracht is. Wellicht heeft dit te maken met de (vroegere) aanwezigheid van een opkamer of kelder. Ter hoogte van de zolderverdieping bevinden zich twee vensters met betonnen lekdorpels. Het linkervenster heeft een middenroede en een dubbel bovenraam. Aan de bovenzijde bevindt zich een segmentboog met spaarveld. Het rechtervenster bestaat uit één enkel raam met daarboven een breed bovenraam. Ook boven dit venster bevindt zich een segmentboog en een spaarveld. Tussen beide vensters bevindt zich een dichtgezette deur met segmentboog. Deze deur liep aan de onderzijde iets verder door dan de twee nog bestaande vensters en had wellicht een industriële (opslag)functie. Aan de bovenzijde van de gevel steken de gordingen van de kap iets naar buiten. Hierboven bevindt zich een cementzoom.

Waardering

In Valkenswaardse cultuurhistorische context, waarin de valkerij en de sigarenmakerij, die van circa 1870 tot 1970 een prominente rol speelden, is dit pand van groot belang en heeft het tevens een uniek karakter, aangezien het enig nog bestaand object in Valkenswaard is dat herinnert aan de beginperiode van de emancipatie van de Valkenswaardse sigarenmaker.

Zowel de opbouw en de indeling van de vensters en de toegangsdeur als ook het interieur van het gebouw zijn in de loop van de 20ste eeuw veelvuldig verbouwd en vernieuwd.

Het uiterlijk van het pand (mansardekap, indeling raam-deur-raam, spaarbogen, smeedijzeren muurankers) geeft een redelijk beeld van de bouwtraditie in het begin van de 20ste eeuw.

In haar vergadering van 6 juli 2009 heeft de monumentencommissie besloten dat het pand te weinig fysieke waarde heeft om het te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst.

Klappermanstraat 19

Beschrijving

Wit gepleisterde eenlaagse arbeiderswoning met bedrijfsgedeelte of keuterboerderijtje onder zadeldak uit ca. 1850.

Voorgevel

Zwarte, gepleisterde plint, ongeveer centraal geplaatste groen geschilderde, houten voordeur. Eenruits bovenlicht. Houten kozijnen. Links van de voordeur twee rechthoekige eenruits vensters met eenruits bovenramen. Houten kozijnen met pen-gatverbindingen. Metalen scharnieren voor luiken en luikvastzetters. Luiken zelf ontbreken echter. Links van het linkervenster een regenpijp. Rechts van de voordeur een venster, vergelijkbaar met de vensters links in de gevel. Rechts van dit venster een groen geschilderde dubbele poort. Smalle wit geschilderde houten fries met pen-gatverbindingen. Zinken bakgoot.

Linkerzijgevel

Zwarte, gepleisterde plint. Centraal op de begane grond een klein rechthoekig eenruitsvenster met donker geschilderde kozijnen. Centraal in de zolderverdieping een rechthoekig eenruitsvenster met donker geschilderde kozijnen.

Rechterzijgevel

Blind.

Dak

Zadeldak belegd met grijze oude holle dakpannen, geen schoorsteen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch van belang vanwege de vormgeving van dit type woningen (eenlaags met een bedrijfs-/stalgedeelte). Zij zijn aan de rand van het toenmalige dorp gebouwd in de periode dat het woongebied van Valkenswaard werd vergroot. De authenticiteit van het geheel is niet bijzonder groot. De pen-gatverbindingen in de fries en kozijnen, alsmede de oude holle dakpannen wijzen op een bouwperiode tussen ca. 1820 en 1860, waarmee het pand een van de oudere panden van Valkenswaard is.

Korenstraat 19 en 21

Korenstraat 19

Korenstraat 21

Beschrijving

Eenlaags gespiegeld dubbel woonhuis uit 1927-1928 onder mansardedak met schilden. De voorgevels van beide panden zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode en donkerrode baksteen in een

kruisverband. De zijgevels in rode baksteen in halfsteensverband. Lichte voegen, tenzij anders vermeld. Eenlaags diep achterhuis.

Beschrijving Korenstraat 19

Voorgevel

Links in de voorgevel een trapeziumvormige portiek met aan de bovenzijde uitkragende baksteenversiering met donkere voegen. De portiek is zowel aan de voorzijde als aan de linkerkant opengewerkt met een trapeziumvormige opening. Voordeur bestaat uit boven- en onderdeur. Links van de deur een langwerpige verticaal venster. Kozijnen van deur en venster van hout. Onder het langwerpige venster een hardstenen lekdorpel/annex brievenbus.

Rechts van de portiek vier smalle, langwerpige ventilatiegaten ten behoeve van een kelder. Rechts daarvan een trapeziumvormige staande erker. Lekdorpels van donkere, geglazuurde tegels. Houten kozijnen met glas-in-lood bovenramen. Afdakje met schilden, belegd met grijze bitumen shingles in de vorm van een bakstenen halfsteens muur.

Geheel rechts, precies in het midden van de twee woningen een ingemetselde eerste steen.

Over de gehele breedte van het pand enkele sierbanden. Ter hoogte van de lekdorpels van de erker loopt een eenvoudige rollaag. Verder een tussendorpelband en een bovendorpelband, bestaande uit drie baksteenlagen van een donkerdere baksteensoort. Ter hoogte van de balklaag gietijzeren sierankers. Fries met donkere voegen. Wit geschilderde houten bakgoot.

Linkerzijgevel

Geheel rechts een trapeziumvormige opening met laag schansmuurtje ten behoeve van de portiek.

Bovenzijde met uitkragende baksteenversiering met donkere voegen. Trasraam met rollaag. Centraal in de gevel een smal rechthoekig keldervenster met bakstenen lekdorpel en steense rollaag.

Eenvoudige staafankers ter hoogte van de balklaag. Deze gevel heeft geen sierbanden met donkerder gekleurde baksteen.

Zolderverdieping met twee rechthoekige vensters met houten kozijnen en bovenramen. Bakstenen lekdorpels. Wit geschilderde trapeziumvormige houten windveer.

Beschrijving Korenstraat 21

Voorgevel

Gespiegeld aan de voorgevel van nummer 19. De onderzijde van de erker op nummer 21 bestaat uit verticaal geplaatste bakstenen in een halfsteens verband. Dit in tegenstelling tot de onderzijde van de erker op nummer 19 die bestaat uit horizontaal geplaatste bakstenen in een kruisverband. Het dakje van de erker op nummer 21 is belegd met grijze bitumen shingles met ronde vormen.

Rechterzijgevel

Gespiegeld aan de linkerzijgevel van nummer 19. De vensters op de zolderverdieping bestaan uit geprofileerde kozijnen en hebben geen bovenramen. Onder het linkervenster een klein ventilatierooster.

Dak van beide adressen

Mansardedak met schilden belegd met grijze holle dakpannen. Boven de beide erkers een eenvoudig houten dakvenster met platte dakjes en zinken kralen. Centraal op de nok een gemetselde schoorsteen waar beide woningen gebruik van maken.

Op nummer 19 is vanaf 26 oktober 1935 een sigarenfabriekje gevestigd geweest. Eigenaar/fabrikant was Johannes Plompen (1892-1971). Hij fabriceerde sigaren van het merk 'Graaf Willem' en had in 1939 twee personen in dienst. Het bedrijf heeft waarschijnlijk tot ongeveer 1952 bestaan. Dit pand maakt onderdeel uit van de Valkerij- en sigarenmakerij Wandelroute.

Waardering

Dit dubbelpand is architectonisch en cultuurhistorisch waardevol vanwege de authenticiteit ervan. Invloeden van de Amsterdamse Schoolstijl zijn duidelijk afleesbaar in de baksteenversiering in bijvoorbeeld de portieken en erkers (horizontale en verticale bakstenen, lichte en donkere voegen en

bakstenen, uitkragingen enzovoort). Het is een goed voorbeeld van de woningbouw in de eerste decennia van de twintigste eeuw van de meer welgestelde industriëlen/middenstanders. Voor de historie van Valkenswaard is het belangrijk omdat hier een van de bekende sigarenfabriekjes gevestigd was.

Kromstraat 55-57

Beschrijving

Langgevelboerderij onder mansardedak, gebouwd in de periode 1932-1935. Links het stalgedeelte, rechts het woonhuis.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in rode baksteen en gemetseld in een Vlaams verband. Trasraam in een donkerrode kleur, afgetopt met een steense rollaag. Eveneens een steense rollaag als fries. Stalgedeelte bestaat uit een dubbele rechthoekige staldeur, opgehangen aan een stalen rail of loopwerk. Hierboven een betonnen latei. Links en rechts van de dubbele deur een vierkant houten negenruits stalraam. Halfsteense rollaag onder de vensters en een steense rollaag erboven.

Woongedeelte bestaat uit een centraal gelegen voordeur in een ondiepe portiek. Links en rechts van de deur een driedelig venster. Geheel van deur en vensters met aan de bovenzijde een licht uitstekende betonnen luifellatei. Portiekje met stoepje belegd met zwarte en witte tegels in schaakbordpatroon. Oorspronkelijke houten voordeur met kijkvenster en versiering, die mogelijk stamt uit de Art-decoperiode waarin het pand gebouwd is. Hardstenen drempel. Drieruits bovenlicht als onderdeel van een deuroplijsting met vensters met roedeverdeling.

Onder deze vensters, links en rechts van de deur een schuin geplaatste betonnen latei ter hoogte van de steense rollaag boven het trasraam. Vensters bestaan uit drie delen binnen een raamwerk van houten kozijnen. Het middelste deel is wat breder dan de buitenste delen. Enkelruits onderramen en bovenramen met roedeverdeling. Lekdorpels van bruine, geglazuurde tegels. Houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel met op de zolderverdieping twee rechthoekige vensters, elk door twee roeden verdeeld in drie brede ruiten. Steense rollaag boven de vensters en lekdorpels. Steense rollaag in de top van de gevel die de vorm van het mansardedak volgt.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel met één rechthoekig enkelruits venster op de zolderverdieping. Verder gelijk aan de linkerzijgevel.

Dak

Mansardedak belegd met grijze Tuile-du-Nord dakpannen. Voorste dakschild met links, boven de schuifdeuren een dakraam. Boven het linkervenster van het woongedeelte een dakvenster met zesruits stolpraam. Houten bakgoot met plat dakje. Boven het rechtervenster van het woongedeelte een breder dakvenster met twee zesruits stolpramen, gescheiden door een smalle verticale strook met beschot. Houten bakgoot met plat dakje. Bakstenen schoorsteen op de nok van het dak, boven de rechterzijgevel.

Bomen

Rechts van de boerderij staat een monumentale boom die mogelijk dateert uit de bouwperiode van de boerderij.

Waardering

Deze langgevelboerderij is cultuurhistorisch waardevol vanwege de originaliteit ervan. Nagenoeg alle onderdelen zijn authentiek, daterend uit de eerste helft van de jaren '30. De mansardekap is een vorm die exemplarisch is voor de bouwperiode. Ook de ligging van de boerderij in een landelijk gebied, maar slechts enkele honderden meters van het dorpscentrum, maken deze boerderij bijzonder. Monumentale boom in de tuin rechts van de boerderij.

Leenderweg 11A-13

Tweelaags winkel-woonhuis onder mansardedak uit 1901/1902.

Voorgevel

Voorgevel is een schoudergevel, opgebouwd uit rode baksteen in een kruisverband. Knipvoegen. Begane grond is in de tweede helft van de 20ste eeuw historiserend, maar passend gemoderniseerd van een jaren '60 winkelpui naar een authentiek ogende begane grond met deur en vensters. Grijs geschilderde gepleisterde plint met licht uitstekende betonnen cordonband als onderdorpelband daarboven. Indeling op de begane grond: venster, deur, venster, venster. Deur ligt iets terug ten opzichte van de gevel. Ondiep betonnen stoepje en drempel. Boven de deur een steense segmentboog met betonnen aanzet- en sluitstenen in de vorm van diamantkoppen. Vensters links en rechts van de deur met enkelruits onderraam en bovenraam met glas-in-lood. Boven de vensters eveneens een steense segmentboog met betonnen aanzeten sluitstenen in de vorm van diamantkoppen. Donker geschilderde, licht uitstekende betonnen cordonband als onderdorpelband van de vensters op de eerste verdieping.

Verdieping met twee rechthoekige houten T-stolpvensters met glas-in-lood bovenramen. Deze vensters zijn mogelijk nog wel authentiek uit 1901/1902. Boven de vensters een steense segmentboog met betonnen aanzet- en sluitstenen in de vorm van diamantkoppen. Onder deze segmentbogen boogvelden. Rechts met een kleurrijk bloemenmotief (Art Nouveau), links lijkt de schildering verdwenen te zijn. Bovenste deel van de schoudergevel met eenvoudige staafankers.

Zolderverdieping met rondvenster met blauw en groen glas-in-lood in de vorm van een Davidsster. Uitstekende betonnen deklijst als aftopping van de schoudergevel. Tuitstuk met profilering.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel voor zover zichtbaar blind, opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. Staafankers. Houten bakgoot met zinken kraal.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel bevindt zich in een overdekte gang. Wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Begane grond met achteraan een deur en venster. Staafankers. Houten boeiboord met zinken kraal.

Dak

Zadeldak belegd met grijze kruispannen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn fraai vormgegeven voorgevel met weinig voorkomende schoudergevel. Pand geeft ondanks moderne, historiserende begane grond een goed beeld van een winkel-woonhuis uit het begin van de twintigste eeuw. Samen met het rechterbuurpand op nummer 13a-13b-15 vormt dit pand een mooi geheel in het centrum van Valkenswaard.

Leenderweg 15

Beschrijving

Tweelaags winkel-woonhuis, hoekpand onder samengesteld dak, gebouwd in 1910.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband. Begane grond geheel gemoderniseerd met moderne winkelpuien. Bovenzijde van de voorgevel bevat vijf vensters, waarvan de derde en vierde venster onderdeel zijn van een topgevel. De overige delen van een lijstgevel. Over de gehele breedte een halfsteense rollaag als onderdorpelband, uitgevoerd in een licht-oranje steen. Vijf identieke houten vensters, bestaande uit een tweeruits klappaam als onderraam en een getoogd bovenraam, bestaande uit vier verticale ruiten. Zowel de steense segmentbogen als de over de gehele breedte lopende halfsteense rollaag als bovendorpelband zijn uitgevoerd in licht-oranje baksteen. Fries van de lijstgevels met uitstekende baksteenlaag.

Verder een baksteenversiering op de hoeken met de topgevel en op de hoeken van de voorgevel. Rechtergeveldeel met twee forse sierankers en ruitvormige versiering links en rechts van het venster. Nagenoeg centraal gelegen topgevel met op de zolderverdieping een zesruits rondvenster met wit geschilderde omlijsting met versiering aan de onderzijde. Links en rechts van dit rondvenster is een hoek uit de topgevel gepleisterd met omlijsting met lichte versieringen. Houten bakgoten met zinken kraal boven de lijstgevels en houten windveer met zinken kraal boven de topgevel. Bakgoten en windveer, beide met kleine profilering en op versierde houten gootklossen.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel met centrale topgevel. Op de begane grond wit geschilderde bakstenen en een donker geschilderde bakstenen plint. Zichtbaar zijn een deuropening en verstoring in het metselwerk, hetgeen duidt op een dichtgemetseld venster. Verdieping met één rechthoekig venster. Staafankers ter hoogte van de balklaag en een houten windveer.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel opgebouwd uit rode bakstenen in een kruisverband. Trasraam in iets donkerdere kleur rode baksteen met halfsteense rollaag als aftopping. Begane grond met twee moderne, langwerpige

enkelruits vensters die nagenoeg tot aan de grond reiken. Staafankers ter hoogte van de balklaag. Verdieping met één venster, qua uiterlijk vergelijkbaar met de vensters in de voorgevel. Betonnen lekdorpel. Segmentboog uitgevoerd in licht/oranje baksteen. Halfsteense rollagen als boven- en onderdorpelbanden in donkerrode baksteen.

Linkerdeel van deze gevel als topgevel, rechterdeel als lijstgevel. Topgevel met staafankers ter hoogte van de balklaag. Speelse, traspgewijze opbouw van de topgevel in baksteen en gepleisterde delen. Bakstenen delen afgetopt met halfsteense rollaagjes. Zesruits venster op de zolderverdieping met betonnen lekdorpel en halfsteens rollaagje boven het venster, gesitueerd in een wit geschilderd gepleisterd veld. Geprofileerde houten windveer met zinken kraal.

Rechterdeel van de rechterzijgevel als lijstgevel met houten bakgoot met zinken kraal. Zowel de windveer als de bakgoot met sierlijke houten gootklossen.

Dak

Samengesteld dak met snijgend en stekend deel, belegd met grijze kruispannen. Pironen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke en speelse detaillering van de verdieplingslaag en het samengestelde dak. Verdieping is nagenoeg geheel authentiek. Geen storende elementen. Samen met het linkerbuurpand op nummer 11a-13 vormt dit pand een mooi geheel in het centrum van Valkenswaard.

Leenderweg 18

Beschrijving

Eenlaags wit geschilderde middenstandswoning met vooruitstekende Vlaamse gevel en mansardedak uit 1899.

Voorgevel opgebouwd in wit geschilderde bakstenen. Middenrisaliet en hoeklisenen. Grijs gepleisterde plint. Centraal gelegen toegangsdeur boven betonnen drempel. Rechts van de deur een eerste steen met naam F. Moonen-van Vugt en jaartal 1899. Aan weerszijden van de deur een forse etalageruit. Linkerruit uit 1961. Licht uitstekende grijs geschilderde betonnen onderdorpelband.

Gietijzeren sierankers ter hoogte van de verdiepingvloer. Geprofileerde fries met sierpleisterwerk in de vorm van rechthoeken en cirkels. Zinken regenpijp aan linkerzijde. Centraal geplaatste vooruitstekende Vlaamse gevel op consoles. Onderzijde van deze Vlaamse gevel met segmentboog, boogstenen en sluitsteen. Eenruits venster met betonnen lekdorpel en houten kozijnen. Strekse rondboog ter overspanning, met aanzet- en boogstenen en diamantkop als sluitsteen. Tuitgevel met uitkragende schouders. Dekplaten op tuitstuk en topgevel.

Linker- en rechterzijde van de voorgevel met geknikte bakgoot. Deze is versteekt ter hoogte van de hoeklisenen.

Mansardedak belegd met grijze Hollandse pannen. Dakraam aan linkerzijde voorste dakschild.

Bakstenen schoorsteen aan rechterzijde op de nok van het dak.

Rechterzijdegevel aan straat genaamd Tuinpad. Wit geschilderde bakstenen. Op de verdieping vooraan een schuifvenster zichtbaar met houten kozijnen. Betonnen lekdorpel en segmentboog.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn versieringen in de vorm van sierpleisterwerk in de fries en de uitstekende, kunstig vormgegeven Vlaamse gevel met zijn versieringen. Het pand is een voorbeeld van een rijkversierde middenstandswoning in Valkenswaard van rond 1900.

Leenderweg 20, 22 en 22A

Beschrijving

Tweelaags dubbel winkel-woonhuis onder zadeldak uit 1938 met topgevel aan linkerzijde.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in brede, smalle rode bakstenen in een halfsteensverband. Diep gelegen voegen.

Begane grond met trasraam en rollaag in afwijkende donkerrode baksteen. Verdeeld over de begane grond drie licht teruggelegen dubbele cordonbanden in donkerrode baksteen. Omlijsting van de beide winkelpuien over de gehele breedte van het dubbelpand met betonnen luifellatei over de gehele breedte. Daarboven de bovenramen en bovenlichten en weer daarboven over de gehele breedte een geprofileerde houten plansierlijst. Geheel links en geheel rechts, tussen de luifellatei en de plansier, een driedelig verticaal houten sierelement in art-decomotief. Centraal tussen de luifellatei en de plansier een eenvoudige verticale houten balk of steel.

Linkerzijde met geheel links een portiek met hardstenen stoepje en voordeur. Dichtgezet enkelruits bovenlicht. Rechts van de voordeur een forse moderne driedelige winkelpui. Breed drieruits bovenraam met houten kozijnen.

Rechterdeel van de begane grond met links een forse eenruits etalageruit. Houten kozijnen en een betonnen lekdorpel. Aan de bovenzijde een breed drieruits bovenraam met glas-in-lood. Geheel rechts een portiek met hardstenen stoepje en voordeur. Enkelruits bovenlicht met houten kozijnen en glas-in-lood.

Verdieping met aan linkerzijde twee driehoekige hangende erkers op uitkragende betonnen onderzijden. Houten kozijnen. Betonnen afdekplaten in driehoekige vorm. Rechterzijde met links een fors modern driedelig venster waarvan de kozijnen aan de bovenzijde de houten bakgoot raken. Geheel rechts een diep liggend venster met dorpel en frans balkon.

Topgevel aan linkerzijde met sierlijk dubbelvenster met houten kozijnen. Dit venster ligt aan de zijkanten iets terug in de gevel. De tussenstijl ligt gelijk aan de gevel, waardoor het venster dus in een hoek ligt. Tegen het venster een sierelement in de vorm van een extra langwerpige tussenstijl die aan de boven- en onderzijde van het venster tot over de bakstenen reikt. Eenvoudige rollaag als overspanning van het venster. Bakstenen rollaag als daklijst van de topgevel. Rechterzijde van het pand met overstekende geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Zadeldak van het pand, evenals snijvend zadeldak van de topgevel belegd met grijze tuile-du-nord dakpannen. Tweeruits dakkapel met houten kozijnen en overstekende houten bakgoot met zinken kraal in voorste dakschild. Klein deel rechtergevel zichtbaar. Deze gevel is blind.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de authenticiteit van het pand en de fraai vormgegeven winkelpui-omlijsting die zich over de gehele breedte van het dubbelpand strekt, met luifellatei, bovenramen en -lichten en houten sierelementen. Ook het venster in de topgevel is bijzonder.

Leenderweg 28 en 30

Beschrijving

Symmetrisch tweelaags dubbel winkel-woonhuis onder schilddak uit 1933, gebouwd door de bekende Valkenswaardse fabrikantenfamilie Van Best.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een Noors verband. Diepe voegen. Trasraam met rollaag. Linkerdeel van het pand met links een driedelig venster met bovenramen. Houten kozijnen en lekdorpel van donkere, geglaazuurde tegels. Rollaag als overspanning. Rechts de voordeur in een licht verdiept portiek. Hardstenen stoepje met terrazzovloertje, betonnen drempel en deurneuten. Bovenlicht en vensteromlijsting van de deur met glas-in-lood. Houten kozijnen. Betonnen blokken onder de vensteromlijsting naast de deur, waarvan een met brievenbus. Boven het portiek een betonnen latei als overspanning.

Rechterdeel van het pand met links de voordeur boven een betonnen drempel. Geprofileerde houten paneeldeur met bovenlicht en vensteromlijstingen die tot aan de grond toe doorlopen. Houten kozijnen met roedeverdeling. Rechts een fors drieledig venster met bovenramen. Dit venster loopt bijna tot aan de grond. Boven de deur en het venster een forse houten luifel met plansiergoot met zinken kraal. De luifel wordt ondersteund door drie korbeels op betonnen consoles.

Verdieping gespiegeld en gelijk qua opzet. Aan de beide buitenzijden een hangende trapeziumvormige drieruits erker op een betonnen onderstel. Houten kozijnen. Centraal in de voorgevel twee tweelichtvensters met houten kozijnen en houten plantenbak op console aan de onderzijde. Rollaag als onderdorpelband en twee licht uitspringende rollagen daarboven. Zowel de onderdorpelband als de twee uitspringende rollagen lopen door in de beide zijgevels.

Anderhalfstrekse fries in baksteen, licht uitstekend. De fries volgt de gevellijn van de erkers en steekt op die plekken dus trapeziumvormig uit.

Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal op klossen die in de zijgevels nog even doorloopt. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Centraal in het voorste dakschild een brede originele vierruits dakkapel. Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel blind met plansier. Langwerpige bakstenen schoorsteen in linker dakschild. Rechterzijgevel met plansier. Dakraam in rechter dakschild.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de bouw die typerend is voor panden uit de dertiger jaren van de twintigste eeuw, de authenticiteit van het pand en de fraai vormgegeven voorgevel met erkers.

Leenderweg 38

Leenderweg 40

Leenderweg 38

Algemene beschrijving

Vanaf circa 1875 vormt de Leenderweg de verbindingsweg tussen Valkenswaard en Leende, lopende vanaf het Marktplaats naar Leende. Met de komst van de spoorlijn werd het eerste deel vanaf het Marktplaats omgedoopt tot Stationstraat. Nadat het station in 1958 was verplaatst, werd in 1960 dit weggedeelte ook Leenderweg genoemd.

Volgens de kadastrale minuutkaart uit 1832 stond op deze plaats het huis van landbouwer Jacobus de Natris. Ten oosten van zijn huis lag toen een tuin. Tegenwoordig vinden we hier de adressen Leenderweg 42, 44 en 46. Rond 1916 kocht M. Kievits het oude pand van de toenmalige herbergierster Maria Jaspers. Nadat hij daar een café met concertzaal had laten bouwen (nu Leenderweg 42) gaf hij in 1924 aan Ant. Peels uit Valkenswaard opdracht om een winkelhuis te bouwen (nummer 40). De kelder met troggewelfjes van het pand dat op die plaats stond, werd behouden. Hoogstwaarschijnlijk is deze kelder momenteel nog aanwezig in het pand. In 1928 liet Kievits een eenlaags gebouwtje, dat rechts van nr. 40 stond, geheel afbreken. Op die plaats werd het hoekpand (nummer 38) gebouwd. Circa 1947 en daarna in 1954, zijn de panden van Leenderweg 38 tot 42 kadastraal samengevoegd en is er sprake van 3 winkelhuizen met een schuur, magazijn en erf. Kievits blijft tot aan zijn overlijden eigenaar van de panden. Leenderweg 38 was lange tijd als winkel in gebruik. Zo waren er Albert Heijn, Jamin en een sigarenwinkel gehuisvest. In de laatste jaren wordt het door café De Rooie Sok geëxploiteerd. In het pand Leenderweg 40 werd door M. Kiviets-Moonen gedurende vele jaren het Sigarenmagazijn De Valk beheerd.

Bouwkundige beschrijving

Het complex Leenderweg 38-40 bestaat uit drie bouwvolumes:

- Een tweelaags pand met een tentdak uit 1924/1925 met oudere kelder (nr. 40);

- Een tweelaags pand met samengesteld dak, lepe gevel en uitstekende voorbouw uit 1928/1929 (nr. 38);
- Een bijgebouw met zadeldak uit 1928/1929 (achter nr. 38).

Beschrijving van het tweelaags pand met tentdak (nr. 40)

Leenderweg 40 is een blokvormig tweelaags gebouw onder een tentdak uit 1924/1925. Het pand is opgetrokken in Vlaams verband, een weinig voorkomend metselverband. De gevel is wit geschilderd. De onderzijde van het pand heeft een grijs geschilderde twee-en-een-halfstrekse plint, bestaande uit strekken die verticaal gemetseld zijn. Met uitzondering van de hoekpilasters, is de plint in een hoek van ca. 80 graden gebouwd. Deze staat dus iets schuin en wijkt licht terug ten opzichte van de pilasters.

Op de begane grond bevindt zich een cafépui, waarvan de bovengeleding gedragen wordt door bakstenen schouderstukjes die terugspringen in de gevel. De pui bestaat uit een dubbele centrale toegangsdeur met kozijnen, geflankeerd door eenvoudige dubbelramen met houten kozijnen. De bovengeleding van de cafépui bestaat uit zes rechthoekige glas-in-lood bovenramen en is rijk geprofileerd met geschilderde houten omlijstingen en hoekpilasters. Het tweede en vijfde bovenraam zijn dichtgezet en voorzien van ronde ventilatieroosters.

Ter hoogte van de geprofileerde puiomlijsting en even daarboven bevindt zich in de gevel een forse rollaag van vijf verticaal gemetselde strekken. Boven een halfsteens rollaag staan twee rechthoekige vensters met zesruits valramen. Deze ramen hebben houten omlijstingen en een middenroede. Boven de vensters is een licht uitspringende tweesteens rollaag gemetseld. Hierboven bevindt zich een tamelijk ver uitstekende houten bakgoot met zinken kraal. Op het tentdak bevinden zich grijze sneldekkpannen. De top van het dak is afgeplat.

Beschrijving van het tweelaags pand met samengesteld dak, lepe gevel en uitstekende voorbouw (nr. 38)

Leenderweg 38 is een opvallend speels tweelaags cafépand met samengesteld dak. Op de hoek met de Hofstraat bevindt zich een forse topgevel. Rechts daarvan ligt een vooruitstekende voorbouw met een lijstgevel. Het pand is eveneens opgetrokken in een Vlaams metselverband. De gevels zijn wit geschilderd.

De onderzijde van het pand heeft een grijs geschilderde twee-en-een-halfstrekse plint die verticaal gemetseld is. Met uitzondering van de hoekpilasters, is de plint in een hoek van ca. 80 graden gebouwd. Deze staat dus iets schuin en wijkt licht terug ten opzichte van de pilasters.

Op de begane grond van de gevel aan de Leenderweg en de lepe topgevel bevindt zich een cafépui. Deze pui bestaat uit een dubbele centrale toegangsdeur met houten deurkozijnen.

Zowel links van deze entree in de gevel aan de Leenderweg, als rechts van de entree in de lepe topgevel bevinden zich op de begane grond eenvoudige dubbelramen met houten kozijnen. De bovengeleding van de cafépui omvat acht rechthoekige glas-in-lood bovenramen en is rijk geprofileerd met geschilderde houten omlijstingen en hoekpilasters. Het derde en zesde bovenraam zijn dichtgezet en voorzien van ronde ventilatieroosters. Links van de cafépui bevindt zich in de gevel een gevelsteen met tekst "M. KIEVITS-MOONEN 15 OCT. 1928".

Ter hoogte van de geprofileerde puiomlijsting en even daarboven bevindt zich in de gevel een forse rollaag van vijf verticaal gemetselde strekken. In de gevel aan de Leenderweg staan twee rechthoekige vensters met zesruits valramen. Deze ramen hebben houten omlijstingen en een middenroede. Aan de onderzijde van de vensters zijn enkelsteense rollagen aangebracht. Boven de vensters is een licht uitspringende tweesteens rollaag gemetseld. Hierboven bevindt zich een tamelijk ver uitstekende houten bakgoot met zinken kraal. Het dak, waarvan de hoofdopzet een tentdak is, is gedekt met grijze sneldekkpannen.

Even boven de forse rollaag boven de cafépui in de lepe topgevel bevinden zich opvallende rode neonletters die de tekst 'DE ROOIE SOK' vormen. Hierboven bevinden zich twee rechthoekige vensters met houten kozijnen en eenvoudige middenroeden. Aan de onderzijde van de vensters zijn

enkelsteense rollagen aangebracht.

De lepe topgevel heeft twee schouder. De verdiepingslaag van de topgevel is aan de zijkanten voorzien van een uitspringend metselwerk dat gelijk aan de daklijn loopt. De puntige top van deze 'omlijsting' heeft op deze manier de vorm van een trapezium. De top van deze lepe topgevel vormt middels een zadeldak een aansluiting op het grote centrale tentdak.

Tussen de lepe topgevel en de uitstekende voorbouw met lijstgevel rechts daarvan, ligt nog een zeer smalle lijstgevel van circa een meter breed. Hierin bevindt zich op de begane grond een deur met houten kozijnen. Aan de bovenzijde van de deur bevindt zich een enkel bovenraam dat dezelfde omlijsting heeft als de andere bovenramen van de winkelpuien op de nummers 38 en 40. Ook in dit smalle gedeelte bevindt zich een forse rollaag van vijf verticaal gemetselde strekken, zij het dat deze nauwelijks zichtbaar is door de aanwezigheid van het bovenraam met omlijsting. In de verdiepingslaag bevindt zich een eenvoudig venster met houten kozijnen. Het raam heeft twee middenroeden. Boven het venster bevindt zich een licht uitstekende tweesteens rollaag, die ook in de naastgelegen uitstekende voorbouw voorkomt. De gevel wordt beëindigd met een houten bakgoot met zinken kraal, die eveneens in de naastgelegen uitstekende voorbouw met lijstgevel doorloopt.

De linkerzijgevel van deze uitstekende voorbouw is eveneens circa een meter breed en grenst aan de eerdergenoemde smalle lijstgevel. Hier bevindt zich op de begane grond een venster met een lekdorpel. Boven dit venster bevindt zich een bovenraam bestaande uit glas-in-lood, het heeft echter niet het uiterlijk als dat van de overige bovenramen in de panden Leenderweg 38-40.

De hoofdgevel van de uitstekende voorbouw, die opgetrokken is in een halfsteens verband, heeft op de begane grond een fors rechthoekig venster met groen geschilderde houten kozijnen. Hierboven bevindt zich een rozerood geschilderd houten lijstwerk dat drie glas-in-lood bovenramen omvat. Deze omlijstingen zijn soberder van opzet dan het geval is met de cafépuien op de nummers 38 en 40. Aan de onderzijde van het venster is een lekdorpel bevestigd. Op de eerste verdieping bevinden zich twee smalle rechthoekige vensters met houten kozijnen en eenvoudige middenroeden. Aan de onderzijde van deze vensters loopt over de gehele breedte van de voorbouw een halfsteens rollaag. Echter, ter hoogte van de vensters zijn dit twee enkelsteense rollagen.

Zoals al eerder vermeld, wordt de gevel aan de bovenzijde afgerond met een licht uitspringende tweesteens rollaag. Hierboven bevindt zich een houten bakgoot met zinken kraal. Het dak van de voorbouw heeft een dak van drie schilden en is aangesloten op het centrale tentdak van het pand.

Beschrijving van het bijgebouw met zadeldak (achter nr. 38)

Tegen de achtergevel van het pand staat, parallel aan de Hofstraat, een bijgebouw. Het betreft een eenlaags gebouw met zadeldak. Het pand is opgebouwd uit bakstenen die gemetseld zijn in een kruisverband. In latere tijd is het pand wit geschilderd. In de zichtbare gevel staat centraal een houten toegangsdeur met houten kozijnen en een bovenlicht. Zowel links als rechts van de deur bevindt zich een venster met houten kozijnen en een lekdorpel.

Waardering

Het pand Leenderweg 40 bevat hoogstwaarschijnlijk nog een kelder met troggewelfjes uit de tweede helft van de 19e eeuw. Dit zou onderzocht moeten worden.

In architectonisch opzicht is het pand Leenderweg 38 bijzonder vanwege zijn speelse vormen.

De panden vormen samen met de belendende panden Leenderweg 42-46, het tegenover liggende hotel De Valk, de vroeg-20ste eeuwse eenlaags winkelwoningen aan Hofstraat 26-28 en het monumentale pand Leenderweg 36 een fraai ensemble.

Leenderweg 73

Algemene beschrijving

Vanaf circa 1875 vormt de Leenderweg de verbindingsweg tussen Valkenswaard en Leende, lopende vanaf het Marktplaatsplein naar Leende. Met de komst van de spoorlijn werd het eerste deel vanaf het Marktplaatsplein omgedoopt tot Stationstraat. Nadat het station in 1958 was verplaatst, werd in 1960 dit weggedeelte ook Leenderweg genoemd.

Leenderweg 73 werd gebouwd in 1893 en vertoont nog alle kenmerken van de eenvoudige bouwstijl die veel aan de verbindingswegen gebouwd was.

Beschrijving

Rechthoekig eenlaags pand, dwars gelegen aan de straat, onder zadeldak. Aan de achterzijde staan enkele aanbouwen die in deze beschrijving niet nader worden genoemd.

Zadeldak belegd met blauwgesmoorde oude holle pannen. Klein dakraam in voorste dakschild.

Voorgevel (westgevel)

Voorgevel met rode, handgevormde bakstenen in een kruisverband. Kalkvoegen. Aan de onderzijde een grijs gepleisterde plint. Drie asymmetrisch geplaatste vensters. Aan de onderzijde van het middelste venster is het metselwerk verstoord, waaruit geconcludeerd kan worden dat hier vroeger een deur heeft gezeten. De vensters zijn getoogd en hebben een roedeverdeling van 12 ruiten. Houten kozijnen en houten roeden. Ruiten zijn licht geel doorschijnend. Gesmeerde dorpels. Gevelsteen met opschrift "M. de Vries, 18-09-1893".

Anderhalfsteens strekken. Wit geschilderde gesmeerde fries met houten balkje dat onderbroken wordt door drie staafankers. Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel (noordgevel)

Linkerzijgevel met twee staafankers en rechthoekig negenruits venster op verdieping. Versierde (moderne?) windveer. Eenlaags aanbouw en houten poort met hekpijlers tegen linkerzijgevel. Rechterhekpijler met siersmeedijzeren versiering.

Waardering

Het pand Leenderweg 73 is gebouwd in 1893, heeft architectonische en kunstzinnige waarde vanwege de verwijzing naar de 19e-eeuwse bouwkunst in traditionele stijl met een dorps karakter.

Deze stijl wordt gekenmerkt door:

- het kleinschalige karakter; de kap staat direct boven de eerste bouwlaag.
- een grote mate van soberheid.

Het woonhuis is cultuur-historisch waardevol als een schakel in de sociaal-economische en sociaalmaatschappelijke en culturele ontwikkelingen van de lokale bevolking in Valkenswaard. Het pand geeft een mooi beeld van de woonsituatie van de eenvoudige burgerij in Valkenswaard in de periode aan het eind van de 19e en het begin van de 20e eeuw. Pas vanaf circa 1930 werden aan de noordelijke zijde van de Leenderweg nieuwe woningen gebouwd (Bunderstraat en Valkenierstraat).

In haar vergadering van 21 augustus 2012 heeft het college besloten het pand niet aan te wijzen als een gemeentelijk monument.

Leenderweg 87

Beschrijving

Royale arbeiderswoning uit ca. 1910 onder een mansardedak met geprofileerde bakgoot en fries. Boven de voordeur bevindt zich een symmetrisch geplaatste gemetselde dakkapel met tuitgevel, rozetanker, schouders en een Frans balkon. Het metselwerk is in kruisverband met een gesmeerde plint. De gevel heeft wit geschilderde imitatie-spektaag met mozaïekversiering. Aan beide zijden van de voordeur bevinden zich twee vensters met schuiframen onder steense segmentbogen. Aan de voorgevel bevinden zich zes sierankers.

Het geheel is opnieuw gevoegd, ook zijn hardstenen kaders om ramen en deurkozijnen geplaatst, nieuwe opnieuw verbeterde Hollandse pannen op het dak aangebracht en twee moderne Velux-dakvensters geplaatst. Mogelijk stamt de tuitgevel van de dakkapel ook uit een latere periode.

Waardering

Ondanks de moderne aanpassingen verdient het geheel bescherming, omdat het cultuurhistorisch waardevol is als voorbeeld van een royale arbeiderswoning uit het begin van de twintigste eeuw. Samen met het belendende pand nummer 89 vormt het pand in architectonisch opzicht een waardevol geheel, hoewel de functies volledig verschillend zijn.

Leenderweg 84

Beschrijving

Voormalige sigarenfabriek van de firma gebroeders Rijkers, gebouwd kort na 1932. Tussen 1957 en 1962 was het complex in gebruik als klooster van de zusters Augustinessen van Sint-Monica.

Momenteel is in het pand Design Studio Valkenswaard BV gevestigd. Mogelijk zijn de (stalen) vensters op de bovenste verdieping van de zijgevels origineel. Alle andere vensters zijn gemoderniseerd. Het complex bestaat bouwkundig gezien uit de volgende onderdelen:

- drielaags fabrieksgebouw met schilddak
- eenlaagse entree met platdak
- schoorsteen
- eenlaagse aanbouw met lessenaarsdak ten zuiden van de schoorsteen
- eenlaagse aanbouw met platdak tegen zuid- en oostgevel

Algemeen

Gevels opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband, tenzij anders aangegeven. Voorgevel met vernieuwde vensters met kunststof of aluminium kozijnen.

Voorgevel

Begane grond met links twee tweeledige vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Rechts vier kleine vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Tussen vensters op de begane grond en de vensters op de eerste verdieping zijn een logo en de tekst "Design Studio Valkenswaard b.v." aangebracht.

Eerste verdieping met vier tweeledige vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Tweede verdieping met vier tweeledige vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels. De vensters op deze verdieping zijn qua formaat iets kleiner dan op de eerste etage en zij zijn vlak onder de dakrand geplaatst. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Deze gevel is opgebouwd uit een serie van vijf gelijke vensterassen aan de linkerzijde. Vervolgens een schoorsteen en geheel rechts nog een brede travee, die iets terugligt ten opzichte van het overige deel van de gevel. In deze brede travee onder andere de entree, die verderop beschreven wordt. De vensters in deze travee zijn gemoderniseerd met kunststof of aluminium kozijnen. Lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Begane grond van de rechtertravee bebouwd met entree. Eerste verdieping met links een zesruitsvenster en rechts een tweeledig venster met aan de bovenzijde een bak ten behoeve van een rolluik.

Tweede verdieping met links een tweeledig venster. Rechts van dit venster is nog de aftekening van een tekst zichtbaar waar onder andere het woord "handel" in te lezen is.

Geheel rechts in deze travee een zinken regenpijp. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Links van de schoorsteen vijf gelijke vensterassen. De geveldelen in deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. De lisenen tussen deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteensverband. Tussen de tweede en de derde vensteras loopt een zinken regenpijp langs de gevel. Dat is eveneens het geval tussen de derde en vierde vensteras en geheel links in de gevel.

De begane grond van dit deel van de linkerzijgevel is gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door aanbouwen. De linkse drie vensterassen door de eenlaagse aanbouw met platdak en de vijfde vensteras door de eenlaagse aanbouw met lessenaarsdak. Alleen de begane grond van de vierde vensteras is dus zichtbaar. Hier een dubbele houten deur met kijkvenster met roedenverdeling. Houten kozijnen.

Eerste verdieping met vijf forse, moderne vensters met kunststof of aluminium kozijnen. Zonweringen boven de vensters. Lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Tweede verdieping met in elke van de vijf vensterassen twee rechthoekige enkelruits-vensters met klapramen en lekdorpels van donkere geglazuurde tegels. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal. Centraal boven de middelste vensteras bevindt zich in de ver overstekende dakrand een stalen hijsbalk.

Rechterzijgevel

Deze gevel is -evenals de linkerzijgevel- opgebouwd uit een serie van vijf gelijke vensterassen, hier aan de rechterzijde. Vervolgens geheel links een iets teruggelegen brede linkertravee.

Brede linkertravee met geheel links een zinken regenpijp.

Begane grond van deze travee met geheel links een soort smalle langwerpige gepleisterde steunbeer met afgeschuinde bakstenen lekdorpel aan de bovenzijde ervan. Centraal op de begane grond twee kleine enkelruits-vensters met klapramen. Bakstenen lekdorpeltjes. Rechts een deur, bestaande uit horizontale kraaldelen. Halfsteense bakstenen rollaag als drempel. Boven de begane grond is de aftekening van een gesloopte luifel zichtbaar.

Eerste verdieping van de brede linkertravee met centraal geplaatst modern tweeledig venster met

kunststof of aluminium kozijnen. Bakstenen lekdorpel. Rechts een origineel, smal, langwerpig venster van twee ruiten breed bij vijf ruiten hoog. Bakstenen lekdorpeltje.

Tweede verdieping met rechts een dichtgemetseld venster waarin twee kleine klampaampjes zijn aangebracht. Lekdorpeltjes. Rechts een vierruits-venster met tweeruits-bovenraam. Bakstenen lekdorpel. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Rechts vijf gelijke vensterassen. De geveldelen in deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. De lisenen tussen deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteensverband. Tussen de eerste en tweede vensteras (van links gezien) loopt een vrij forse metalen overkapping (voor bijvoorbeeld elektra) langs de gevel. Tussen de tweede en de derde vensteras loopt een zinken regenpijp, evenals geheel rechts in de gevel.

De begane grond van dit deel van de rechterzijgevel is geheel aan het zicht onttrokken door belendende bebouwing.

Eerste verdieping met vijf forse, moderne vensters met kunststof of aluminium kozijnen. Zonweringen boven de vensters. Lekdorpels van donkere geglaazuurde tegels.

Tweede verdieping met in elke van de vijf vensterassen twee rechthoekige enkelruits-vensters met klapramen en lekdorpels van donkere geglaazuurde tegels. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Dak

Schilddak belegd met rode Tuile-du-Nord dakpannen. Oostelijk dakschild met vier kleine dakraampjes. Bakstenen opbouw ter hoogte van de schoorsteen, opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een Vlaams verband. Licht overstekend tentdak. Achterste nokpunt met piron.

Zuidelijke dakschild met forse metalen afvoerpijp.

Westelijke dakschild met vier dakraampjes en rechthoekige opbouw, belegd met kunststof of bitumen shingles. Aluminium randen aan bovenzijde.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch van waarde wegens zijn plaats in de geschiedenis van de tabaksindustrie in Valkenswaard. Opmerkelijk is het zeer grote volume van dit bedrijf. Het is daarmee afwijkend van de vele tabaksfabriekjes, die veelal in een normaal woonhuis waren gevestigd.

Het gebouw toont op enkele plaatsen nog het oorspronkelijke materiaalgebruik (vensters in zijgevels op bovenste verdieping) en de vormgeving (dakgoot) uit de vroege jaren '30 van de 20^e eeuw, de piron op de top van het dak. Minpunt: het pand is momenteel niet meer als tabaksfabriek herkenbaar.

Leenderweg 121

Beschrijving

Eenlaagse middenstandswoning onder mansardedak, gebouwd ca. 1900-1910.

Voorgevel

Opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband. Grijs, gepleisterde plint. Indeling met rechts het oorspronkelijke woongedeelte. In dit woongedeelte een waarschijnlijk vroeg-twintigste eeuwse, centraal geplaatste, geprofileerde houten glas-paneeldeur, die tegenwoordig niet meer in gebruik is. Sierlijke bolletjesversiering aan de onderzijde van de deur. Over het glazen gedeelte van de deur een sierlijk smeedijzeren traliewerk met bloemmotief dat doet denken aan de Art Nouveau periode. Enkelruits bovenlicht met segmentboog. Door begroeiing van de takken van een leiboompje naast het pand zijn de bovenste delen van de gevel aan het zicht onttrokken. Links en rechts van de deur een rechthoekig vierruits venster met enkelruits bovenraam. Betonnen lekdorpel en laag siersmeedijzeren traliewerkje voor het raam. Segmentbogen boven de vensters. Linkerdeel van de voorgevel met links een smal verticaal tweeruits venstertje met bakstenen lekdorpel. Rechts hiervan een relatief moderne glas-paneeldeur zonder bovenlicht, oorspronkelijk bedoeld als bijdeur naar een berg- of werkplaats, tegenwoordig in gebruik als toegangsdeur van het pand. Steense segmentboog boven de deur. Houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel met centraal op de begane grond een vierkantig enkelruits venster met bakstenen lekdorpel. Zolderverdieping met fors fraai rondlicht met roeden in de vorm van een rozet. Houten windveer afgedekt met loodslabbe.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel met staafankers ter hoogte van de balklaag en op de verdieping een houten zesruits-schuifvenster met betonnen lekdorpel en rollaag boven het venster. Houten windveer afgedekt met zink.

Dak

Mansardedak belegd met grijze kruispannen. Voorste onderste dakschild met centraal gesitueerd houten dakvenster met twee enkelruits klappramen. Houten bakgoot met zinken kraal en plat dak. Rechts een enkelruits dakraam. Bakstenen schoorsteen op de nok, geheel rechts.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de voorbeeldfunctie van een middenstandswoning met kleine berg- of werkplaats. Bijzondere, oude, oorspronkelijke voordeur met profilering in de vorm van bollen, paneel en smeedijzeren traliewerk, mogelijk daterend uit de bouwperiode van het pand. Bijzonder rondlicht met roeden in de vorm van een rozet in de linkerzijgevel.

Leenderweg 219

Eenlaags woonhuis met agrarische kenmerken onder zadeldak met wolfseind. Eenlaagse houten aanbouwen onder schilddak en zadeldak tegen linkerachtergevel. Alle vensters ogen 18e-/19e-eeuw, maar zijn vermoedelijk historiserend en recent aangebracht.

Zuidoostelijke voorgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode en lichtrode bakstenen in kruisverband.

Rechterdeel van de voorgevel met het woongedeelte, bestaande uit een houten deur met drieruits bovenlicht, waarvan de middelste ruit door middel van X-vormige roeden nog eens in vieren is

gedeeld. Boven de deur een rollaag. Links en rechts van de voordeur een zestienruits venster met een achtruits bovenraam, van elkaar gescheiden door een tussendorpel. Houten luiken. Bakstenen lekdorpels en boven de vensters een rollaag. Uiterst rechts in de voorgevel en links van het linkervenster een regenpijp.

Linkerdeel van de voorgevel met links een fors zestienruits venster met houten luiken die het venster niet geheel kunnen sluiten. Boven het venster is de gevel beschoten. Aan de onderzijde een bakstenen lekdorpel. Rechts van dit forse venster een breed rechthoekig tweelichtvenster, elk venster bestaande uit een twaalfruits raam. Houten luiken. Een doorlopende halfsteense rollaag boven de vensters en een doorlopende bakstenen lekdorpel aan de onderzijde. Uiterst links in de gevel een regenpijp. Staafankers ter hoogte van de balklaag in het linker- en middelste deel van de voorgevel. Over de gehele breedte van de gevel een mastgoot.

Zuidwestelijke zijgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode en lichtrode bakstenen in kruisverband.

Begane grond met links een houten deur boven een verhoogde drempel. Steense rollaag boven de deur. Centraal in de gevel een breed rechthoekig tweelichtvenster, vergelijkbaar met dat van de voorgevel, echter in deze gevel met een steense rollaag.

Zolderverdieping met klein vierkant vierruits venster onder een halfsteense rollaag.

Bakstenen lekdorpel. Diagonaal geplaatste staafankers in de schuine zijden van de gevel, die verder voorzien is van houten windveren.

Noordoostelijke zijgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode en lichtrode bakstenen in kruisverband.

Begane grond met links een breed rechthoekig tweelichtvenster, vergelijkbaar met dat van de zuidwestelijke zijgevel. Rechts een rechthoekig 24-ruits venster met houten luiken onder een steense rollaag. Bakstenen lekdorpel. Uiterst rechts een regenpijp.

Zolderverdieping met twee twaalfruits vensters onder steense rollagen. Bakstenen lekdorpels. Houten windveren.

Onderste delen van het zadeldak met wolfseind belegd met oude holle dakpannen. Bovenste delen van riet. In het voorste dakschild, in het riet opgenomen een klimmende negenruits dakkapel. Vorstpannen met "apenkont" op het nokeind bij het wolfseind. Op de nok een bakstenen schoorsteen met metalen overkappinkje.

Aanbouwen linksachter tegen het pand met gecementeerde plinten. Beschoten gevels met vensters met roedenverdeling. Mastgoten. Daken belegd met oude holle pannen.

Conclusie en advies:

De vorm van de boerderij is 19de eeuws en het beeld past volledig in de agrarische omgeving. Wij vermoeden echter dat de boerderij pas op het einde van de 20ste eeuw nieuw gebouwd is, evenals zijn buurman, die uit 1977 stamt. Een eenvoudig bouwhistorisch onderzoek zou hier uitkomst kunnen bieden. Afgaande op de vorm en het uiterlijk van de boerderij adviseren wij het pand aan te merken als cultuurhistorisch waardevol.

Luikerweg 2 en 2A

Beschrijving

Van oorsprong luxe tweelaagse dorpsvilla met schilddak uit de eerste helft van de negentiende eeuw. Voorgevel uit 1969.

Voorgevel in grijs geschilderde baksteen in kruisverband. Begane grond met moderne centrale toegangsdeur en aan beide zijden twee moderne etalageramen. Zinken regenpijp links van de toegangsdeur. Verdiepingslaag met vijf eenvoudige houten vensters met bovenramen. Betonnen lekdorpels. Eenvoudige halfsteens rollagen boven de vensters. Houten kroonlijst, bestaande uit een geprofileerde houten fries en een geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen.

Rechterzijgevel in schoon metselwerk van rode baksteen in kruisverband met kalk gevoegd. Kleine bakstenen met dunnen voegen. Grijs gepleisterde plint. Centraal in de gevel een toegangsdeur met bovenlicht en brede witte omlijsting. Vier eenvoudige staafankers tussen de begane grond en de verdieping. Verdiepingslaag met centraal geplaatst zesruits schuifvenster. Houten kozijnen en betonnen lekdorpel. Forse strek boven het venster. Vier eenvoudige staafankers tussen verdieping en zolder. Zinken regenpijp. Mastgoot.

Achtergevel in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband, met kalk gevoegd. Kleine bakstenen met dunnen voegen. Luiken naast de vensters op de begane grond. Op de verdieping vijf houten zesruits schuifvensters, anderhalfsteens strekken en eenvoudige staafankers.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke historie die achter dit pand schuil gaat. Het pand is opvallend vanwege zijn forse maatvoering, maar is na diverse verbouwingen (oa. de

voorgevel) minder monumentaal. Het pand vormt de beëindiging van de Markt en had logischerwijs een belangrijke uitstraling.

Luikerweg 14 en 14A

Beschrijving

Eenlaags dubbel bedrijfspand onder zadeldak uit 1890.

Symmetrische winkelpui aan linkerzijde met centrale toegangsdeur en twee flankerende etalageramen.

Moderne deur met cafépui met houten kraaldelen aan rechterzijde.

Houten bakgoot met zinken kraal voor beide panden.

Zadeldak belegd met grijze Hollandse pannen. Twee forse moderne dakkapellen in het voorste dakschild.

Waardering

Het pand is cultuurhistorisch van belang vanwege zijn ensemblewaarde met de panden in de directe omgeving.

Luikerweg 16 en 16A

Luikerweg 16A

Luikerweg 16

Beschrijving algemeen

Tweelaags winkelpand onder zadeldak uit ca. 1890 (nummer 16) en tweelaags bedrijfspand als travee van een groter winkelpand onder zadeldak uit ca. 1890 (nummer 16a)

Beschrijving Luikerweg 16

Moderne winkelpui vierledig etalageraam en geprofileerde houten toegangsdeur aan rechterzijde en portiek aan linkerzijde dat door een metalen hekwerk wordt afgesloten. Gevelbekleding in grijze grove steen in wild verband. Zinken regenpijp aan linkerzijde die zich aan de bovenzijde in tweeën splitst.

Verdiepingslaag met rode baksteen in schoon metselwerk in kruisverband. Imitatiespeklagen in gele verblendsteen. Drie T-stolpramen met bovenlichten in glas-in-lood. Grijze betonnen lekdorpels. Wit geschilderde geornamenteerde betonnen of gepleisterde lateien boven de vensters. Vier fraai vormgegeven smeedijzeren sierankers. Fraaie fries, bestaande uit wit geschilderde geornamenteerde betonnen of gepleisterde vlakken met daartussen en daaronder gele verblendsteen.

Bakstenen schoudera. Houten bakgoot met zinken kraal op gootklosjes. Zadeldak belegd met grijze Hollandse pannen. Bakstenen dakplaat aan linkerzijde, betonnen dakplaat aan rechterzijde. Twee moderne dakramen in voorste dakschild.

Rechterzijgevel blind in rode baksteen in kruisverband. Eenvoudige staafankers. Houten windveer aan achterzijde.

Beschrijving Luikerweg 16a

Moderne winkelpui met groot etalageraam. Gevelbekleding in grijze grove steen in wild verband. Verdiepingslaag met rode baksteen in schoon metselwerk in kruisverband. Imitatiespeklagen in gele verblendsteen. Licht uitspringende hangende erker met houten kozijnen en grote ruit. Zinken regenpijp aan rechterzijde die zich aan de bovenzijde in tweeën splitst. Fraaie fries, bestaande uit wit geschilderde geornamenteerde betonnen of gepleisterde vlakken met daartussen en daaronder gele verblendsteen.

Bakstenen schouder aan rechterzijde. Houten bakgoot met zinken kraal op gootklosjes. Zadeldak belegd met grijze Hollandse pannen. Bakstenen dakplaat aan rechterzijde. Moderne dakraam in voorste dakschild. Bakstenen schoorsteen in achterste dakschild.

Waardering

Het pand Luikerweg 16-16a is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke ornamentiek die op de begane grond helaas deels door een moderne winkelpui is verdwenen. Het pand is vermoedelijk gebouwd door een Valkenswaardse schoenfabrikant en geeft duidelijk weer dat de eigenaar vermogend was. De ensemblewerking met de belendende panden is groot.

Luikerweg 18

Tweelaags horecapand onder zadeldak uit ca. 1890. Crèmekleurig geschilderde bakstenen voorgevel in kruisverband. Eveneens geschilderde imitatie-speklagen in verblendsteen.

Grijs geschilderde plint. Moderne cafépui met betonnen omlijsting in linkerdeel begane grond. Rechts twee langwerpige schuifvensters met geprofileerde houten kozijnen. Grijze betonnen lekdorpels. Bakstenen segmentbogen boven de vensters.

Verdiepingslaag met vier T-stolpramen met bovenlichten in glas-in-lood. Geschilderde betonnen lekdorpels en geornamenteerde betonnen of gepleisterde lateien boven de vensters. Vier fraai vormgegeven geschilderde smeedijzeren sierankers. Fries, bestaande uit geschilderde geornamenteerde betonnen of gepleisterde vlakken met daartussen en daaronder geschilderde verblendsteen.

Bakstenen schouder aan linkerzijde. Houten bakgoot met zinken kraal op gootklosjes. Zadeldak belegd met grijze Hollandse pannen. Bakstenen dakplaat aan linkerzijde, betonnen dakplaat aan rechterzijde. Twee moderne dakramen in voorste dakschild.

Rechterzijgevel blind in rode baksteen in kruisverband. Eenvoudige staafankers. Houten windveer aan achterzijde.

Linkerzijgevel blind met uitstekend rookkanaal en bakstenen schoorsteen. Eenvoudige staafankers.

Waardering

Het pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke ornamentiek die helaas gedeeltelijk onder een verflaag verscholen is. Het pand is vermoedelijk gebouwd door een Valkenswaardse schoenfabrikant en geeft duidelijk weer dat de eigenaar vermogend was. De ensemblewerking met de belendende panden is groot.

Luikerweg 20

Luikerweg 20

Beschrijving

Tweelaags winkel-woonhuis onder zadeldak met aan de achterzijde een gebroken schild uit ca. 1910. Opgehoogde voorgevel uit 1929/1930.

Moderne winkelpui. Wit geschilderde bakstenen gevel in kruisverband op de verdiepingslaag. Twee vensters met houten kozijnen, waarvan het linker een tweelichtsschuifvenster. Rechtervenster bestaat uit één raam. Fors overstekende houten bakgoot. Dak belegd met grijze Hollandse pannen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol in samenhang met het buurpand op nummer 22, omdat zij gezamenlijk gebouwd zijn. Echter heeft dit pand flink aan waarde ingeboet vanwege de gemoderniseerde winkelpui en witte beschildering. Aan de linkerzijgevel van het buurpand op nummer 22 is te zien dat het dubbelpand Luikerweg 20-22 oorspronkelijk gebouwd is met een mansardekap. Het dubbelpand heeft een grote ensemblewaarde met de belendende panden aan de Dommelseweg en Luikerweg.

Luikerweg 22

Luikerweg 22

Beschrijving

Tweelaags winkel-woonhuis onder zadeldak met aan de achterzijde een gebroken schild uit ca. 1910. Opgehoogde voorgevel uit 1929/1930.

Rode bakstenen gevel in kruisverband. Imitatie-speklagen in gele verblendsteen. Rechts een toegangsdeur in licht verdiept portiek met glas-in-lood bovenlicht. Houten kozijnen. Hardstenen stoepje. Links fors winkelraam met vijf vierkante bovenramen. Lekdorpel bestaande uit afgeronde geglazuurde bakstenen lekdorpel in verschillende kleuren. In totaal drie geornamenteerde betonnen of gepleisterde lateien boven de voordeur en winkelraam. Drie halfsteens segmentbogen in gele verblendsteen boven deur en winkelraam. Drie smeedijzeren sierankers.

Verdiepingslaag met twee tweelichtsschuifvensters. Fors overstekende houten bakgoot. Dak belegd met grijze Hollandse pannen. Klein dakraampje in voorste dakschild.
Zinken regenpijp aan linkerzijde van het pand.

Linkerzijgevel wit/crèmekleurig gepleisterd. Begane grond vooraan één T-venster met glas-in-lood bovenraam. Houten kozijnen. Eenvoudige staafankers. Verdieping met twee modern ogende T-vensters. Houten windveer. Bakstenen schoorsteen op de nok in de linkerzijgevel.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol in samenhang met het buurpand op nummer 20, omdat zij gezamenlijk gebouwd zijn. Dit pand heeft –in tegenstelling tot het buurpand- zijn oorspronkelijke uiterlijk met diverse versieringen en winkelraam goed behouden. Aan de linkerzijgevel is te zien dat het dubbelpand Luikerweg 20-22 oorspronkelijk gebouwd is met een mansardekap. Het dubbelpand heeft een grote ensemblewaarde met de belendende panden aan de Dommelseweg en Luikerweg.

Luikerweg 50

Inleiding

Het aan de oostzijde van de Luikerweg, tegenover de Antwerpsebaan, gelegen **woonhuis** is gebouwd omstreeks 1910.

Beschrijving

Het eenlaagse pand met rechthoekige plattegrond ligt met de lange as evenwijdig aan de weg gesitueerd. Van het mansardedak is de oorspronkelijke dakbedekking vervangen door grijze sneldekpannen. De gevels zijn opgetrokken van rode vormbaksteen in kruisverband en hebben gietijzeren sierankers aan de wegzijde en schietankers tegen de andere gevels.

De **voorgevel** heeft vier assen met van rechts naar links een T-venster, de ingangspartij, nog een T-venster en een bergingdeur. Het deurkozijn van de ingang is achter in de gevel op hardstenen neuten

en dorpel geplaatst en sluit aan op een plavuizen stoep. De paneeldeur heeft een getoogd ongedeeld bovenlicht. De twee dubbelruits schuifvensters hebben eveneens een getoogd eenruits bovenlicht; de waterdorpels zijn van hardsteen. Deur- en raamkozijnen zijn geprofileerd met duivejagers. De deur in de vierde gevelas is getoogd en dichtgeklampt met kraaldelen. Over de gehele gevallengte is een gepleisterde plint aangebracht alsmede een gestucte licht geprofileerde fries welke aansluit op de houten bakgoot. In de linkerzijgevel bevinden zich twee kleine eenruits vensters onder rechte strek en op gecementeerde dorpels na de bouwtijd is links in deze gevel nog een venster ingebracht, langwerpig en laag van vorm.

De rechterzijgevel heeft op zolderhoogte twee T-vensters onder segmentbogen en gecementeerde boogvelden; de waterdorpels zijn van hardsteen.

De achtergevel heeft vier assen met van links naar rechts een opkamerraam uitgevoerd als T-schuifvenster waaronder een kelderraam, een vierruits schuifvenster met gedeeld bovenlicht, een opgeklampte, deels beglaasde deur en een eenruits venster. Alle kozijnen in deze gevel hebben een rechte bovendorpel onder een getoogde metselwerkontlasting; de boogvelden zijn gecementeerd. Het vierruits schuifraam heeft een hardstenen waterdorpel; de overige waterdorpels zijn gecementeerd. Het deurkozijn rust op hardstenen neuten met terrazzodorpel. Onder de zinken mastgoot eindigt de gevel met siermetselwerk in bloktandmotief.

Waardering

Het woonhuis is van belang vanwege de weliswaar eenvoudige doch vrij gaaf gebleven architectuur en als uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van de plaats. Het pand is een goed voorbeeld van de voor Valkenswaard typerende arbeiderswoningen aan een van de uitvalswegen.

Luikerweg 53 en 55

Beschrijving

Eenlaags dubbele middenstandswoning onder mansardedak. Bouwjaar: 1914.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Trasraam met rollaag.

Linkerwoning met centraal gelegen toegangsdeur in licht verdiepte portiek. Getoogd tweeruits bovenlicht. Links en rechts van de toegangsdeur een schuifvenster met getoogd tweeruits bovenraam. Betonnen lekdorpels en steense segmentbogen boven deur en vensters.

Rechterwoning vergelijkbaar met linkerwoning, echter met niet-getoogde enkelruits bovenramen.

Over de gehele breedte van de voorgevel gietijzeren sierankers ter hoogte van de verdiepingsvloer. Fries met platte muizentandlijst. Daarboven overhoekse muizentandlijst.

Eenvoudige houten bakgoot met zinken kraal. Mansardedak belegd met grijze kruispannen. Drie kleine dakraampjes in het voorste dakschild. Drie bakstenen schoorstenen op de nok van het dak, waarvan twee op de beide hoeken en eentje centraal geplaatst.

Linkerzijgevel met op de begane grond aan de voorzijde één zichtbaar schuifvenster met getoogd tweeruits bovenraam. Segmentboog. Verdieping met een venster met tweeruits bovenraam. Betonnen lekdorpel en segmentboog. Windveer.

Rechterzijgevel met zowel op de begane grond als op de verdieping aan de voorzijde een zichtbaar schuifvenster met bovenraam. Segmentbogen boven de vensters. Windveer.

Waardering

Dit dubbelpand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de authentieke uitstraling van het pand, alsmede de eenvoudige opzet. Het is een goed voorbeeld van een middenstandswoning uit het eerste decennium van de vorige eeuw.

Luikerweg 54

Beschrijving

Vrijstaande tweelaagse dorpsvilla onder samengesteld dak met topgevels in de voorgevel en rechterzijgevel. Gebouwd in 1920-1921 voor schoenfabrikant H. van den Besselaar uit Almelo. Architect: A. Bogers. In 1968 ging het pand door vererving over in de handen van G. van Hapert-van den Besselaar, dochter van de bouwheer.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Linkervensteras van de voorgevel springt uit. Begane grond met trasraam. Linkervensteras met trapeziumvormige staande erker met houten kozijnen en bovenramen met glas-in-lood. Smal venster met bovenraam in de smalle rechterzijgevel van de uitspringende linkervensteras. Hierboven een anderhalfsteense rollaag met baksteenversiering in reliëf. Terugliggend deel van de voorgevel met links een toegangsdeur in een portiek met rondboog. Boven de deur een getoogd halfroondvenster met rodeverdeling als bovenlicht.

Links en rechts tegen de voordeur langwerpige vensters met roedeverdeling. Rechts van de deur twee schuifvensters met drieruits glas-in-lood bovenramen. Betonnen lekdorpels en rechthoekige anderhalfsteense rollagen met baksteenversieringen in reliëf. Bakstenen rollagen als boven- en onderdorpelbanden.

Verdieping met boven de erker een venster met houten kozijnen en vierruits glas-in-lood bovenraam. Betonnen lekdorpel en rechthoekige anderhalfsteense rollaag met baksteenversiering in reliëf. Bakstenen rollagen als boven- en onderdorpelbanden. Rechts van de linkervensteras twee schuifvensters met houten kozijnen en bovenramen met glas-in-lood. Linkervenster met drieruits bovenraam en rechtervenster met vierruits bovenraam. Rechts van deze vensters een kleine baksteenversiering met schuin geplaatste strekken.

Topgevel in linkervensteras met zesruits stolpvenster met houten kozijnen. Betonnen lekdorpel en rechthoekige anderhalfsteense rollaag met baksteenversiering in reliëf. Uitkragende platte muizentandlijst ter hoogte van de rollaag boven het venster. Baksteenversiering in reliëf in de top. Uitstekende baksteenkoppen als fries van de voorgevel rechts van de vensteras met de topgevel. De gehele voorgevel wordt bekroond met een geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal op klossen. Samengesteld dak belegd met rode verbeterde holle pannen. Twee pironen op de scheidingen van schilden op de nok van het dak.

Tegen de linkerzijgevel een eenlaags serre met houten kozijnen en drieruits bovenramen met glas-in-lood. Plansiergoot met zinken kraal.

Rechterzijgevel met blinde begane grond. Staafankers ter hoogte van de verdiepingsvloer. Op de verdieping twee vensters met houten kozijnen en bovenramen. Staafankers ter hoogte van de zolderverdiepingsvloer. Topgevel met venster en baksteenversieringen, vergelijkbaar met de topgevel van de voorzijde. Houten dakoverstek.

Voortuin met monumentale bomen, waaronder een magnolia. Metalen tuinhek en iets teruggelegen tuinpoort, beide met spijlen. Het hekwerk is geplaatst bovenop een laag bakstenen muurtje met ezelsrug. De bakstenen worden regelmatig door betondelen onderbroken.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn authenticiteit en versiering in de vorm van de serre, de glas-in-lood bovenramen en de kleine baksteenversieringen. Het pand is een goed voorbeeld van een rijke villa uit het begin van de jaren '20.

Luikerweg 56

Beschrijving

Tweelaags dorpsvilla onder zadeldak, met topgevel. Gebouwd in 1932 in opdracht van J. Bergmans. Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een Vlaams verband. Begane grond heeft traswerk met rollaag dat aan de linkerkzijde doorloopt als muur van een plantenbak, rechts als onderdeel van een staande erker en de muur van een plantenbak even verderop rechts. Centraal geplaatste houten deur met houten kozijnen. Links daarvan een venster met houten kozijnen en bovenraam, beide met glas-in-lood. Links tegen het raam een groen geschilderd houten raamluik. Rechts van de deur een asymmetrisch gevormde staande erker. Houten kozijnen en glas-in-lood bovenramen. De erker wordt aan de bovenzijde beëindigd met een houten afdekking met bakgoot die als luifel doorloopt boven de deur en het venster links daarvan. Deze luifel steekt links enigszins uit.

Verdieping met twee drielichtvensters met glas-in-lood bovenramen en groen geschilderde houten luiken aan beide zijden tegen het venster.

Topgevel met venster met houten kozijnen en bovenraam. Groen geschilderd houten luik links tegen het venster. Groen geschilderd houten topgevelschot bestaande uit licht diagonaal lopende kraaldelen. Langwerpige schoorsteen met enkele uitstekende baksteenlagen links in de topgevel, op de hoek met de linkerkzijgevel. Houten windveer als beëindiging van de topgevel.

Zadeldak belegd met rode Hollandse pannen. Centraal op de nok van het dak een kleine schoorsteen.

Linkerzijgevel met aan de achterzijde een uitstekende hoek. Enkele vensters met houten kozijnen en bovenramen in de linkerzijgevel. Twee zinken regenpijpen tegen de gevel. De uitstekende hoek aan de achterzijde wordt gedekt door een houten afdekking met bakgoot die als ver overstekende bakgoot doorloopt aan de bovenzijde van de linkerzijgevel.

Rechterzijde van het pand met vooraan een erker met houten afdekking met bakgoot. Overstekende houten bakgoot ter hoogte van de verdiepingslaag.

Achter het pand twee eenlaags volumes met tentdaken belegd met grijze Hollandse pannen.

Voortuin met een laag muurtje tussen gazon en bekiezeld voorerf. Entree vanaf straat met twee eenvoudige stenen kolommen als toegangspoort.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waadevol vanwege de authenticiteit van het pand en van de geveldelen met houten luiken en houten topgevelschot. Het pand is een goed voorbeeld van de villabouw uit de jaren '30 van de vorige eeuw.

Luikerweg 69

Beschrijving

Tweelaagse dorpsvilla onder samengesteld tentdak uit 1940. Gevels opgebouwd uit rode baksteen in schoon metselwerk. Houten kozijnen. Linkertravee van de voorgevel springt licht uit. Dat geldt ook voor het dak in het linkerdeel van het pand. Tussen de linker- en middelste travee loopt een zinken regenpijp. Boven het rechterdeel van het pand loopt het dak schuin naar beneden.

Voorgevel

Begane grond met links een trapeziumvormige erker met markiezen, een houten boeiboord en een platdak. Middelste travee met een drieledig venster en een markies met houten overkapping. Rechts op de begane grond een vrij fors halfgrondvenster met glas-in-lood, zonder roedeverdeling. Opvallende langwerpige betonnen aanzet- en sluitstenen.

Verdieping met links een drieledig venster met markies en overkapping. Wit geschilderde houten bakgoot op klossen onder het venster. Middelste travee met een drieledig venster met markies en overkapping. Boven de vensters een houten bakgoot met zinken kraal.

Rechterzijgevel

Deze gevel is door begroeiing nauwelijks te zien. Zichtbaar is een houten bakgoot met zinken kraal en een zinken regenpijp die langs de voorgevel naar beneden loopt.

Dak

Samengesteld tentdak, belegd met grijze holle dakpannen. Ondiepe steekkap boven linkertravee met kleine sobere dakkapel met houten boeiboorden en platdak. Lange rechterdakschild van het pand met een sobere tweeruits dakkapel met houten boeiboorden en platdak. Direct rechts van deze dakkapel een dakraam. Hoog in dit rechterdakschild een bakstenen schoorsteen. Over de gehele kap zijn verspreid enkele luchtpannen in de vorm van klokkapen aangebracht voor ventilatie-doeleinden.

Tuin

Fraaie voortuin met forse bomen en pad dat aan de straatzijde begrensd wordt door twee lage bakstenen zuiltjes.

Waardering

Dit pand architectonisch en cultuurhistorisch van belang omdat het een mooi voorbeeld is van een woonhuis van een vermogende burger. Het is gebouwd in de stijl van de Delftse School. Minimale details kenmerken de bouwperiode, zoals de aanzet- en sluitstenen in zeer langwerpige vorm). Het pand heeft nog alle originele en authentieke kenmerken.

Luikerweg 73A en 73B

Beschrijving

Dubbel tweelaags gespiegelde dorpsvilla onder schilddak uit 1930.

Voorgevel

Voorgevel in schoon metselwerk in rode baksteen in een Noors verband. Beide voordeuren liggen centraal in het dubbelpand in licht verdiepte portieken onder een halfrondboog als rollaag. De deuren worden volledig omsloten door ramen die de rondboog accentueren. Baksteenversiering boven de rondbogen. Elke woning heeft een halfronde erker op de begane grond. Deze bestaan uit houten kozijnen, glas-in-lood bovenramen, donkere geglazuurde tegels als lekdorpels, een platdak en een geprofileerd boeiboord.

Verdieping met rechthoekige vensters boven de deuren. Hieronder losse geprofileerde houten bakgoten op gootklossen. Driedelige houten vensters boven de erkers. Geprofileerde overstekende houten bakgoot met zinken kraal onder het dak.

Dak belegd met grijze holle dakpannen. Centraal in het voorste dakschild een brede, vierruits dakkapel met platdak en geprofileerd houten boeiboord. Centraal in deze dakkapel, op de scheiding van beide woningen een gedeelte met wit geschilderde houten kraaldelen. Twee hoge bakstenen schoorstenen in het linker- en rechterdakschild. Enkele kleine schoorstenen en klokpannen verspreid over het dak.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol, omdat het de toegenomen welvaart vóór 1940 laat zien. Typerende bouwonderdelen zoals de voordeuren en de erkers plaatsen het pand direct in de tijd.

Luikerweg 114

Geen betere foto beschikbaar.

Beschrijving

Een-, deels tweelaagse dorpsvilla met de naam 'Deelshurk' onder samengesteld dak. Voorbouw met forse en spitse centrale topgevel met zadeldak. Voor- en zijgevel van het pand worden omgeven door een bakstenen plantenbak van ca. een meter hoog.

Gebouwd in 1934 voor de Bossche schoenwinkelier H. de Mandt. Architect: L. Neeskens. Sinds 1962 eigendom van de familie Vink die het pand in 1974 aan de achterzijde liet uitbreiden met een tuinkamer.

Gevels zijn opgebouwd in een schoon metselwerk in rode baksteen in een Vlaams verband. Voorgevel van de voorbouw met centraal gelegen staande erker met trapeziumvormig oppervlak onder enigszins holvormig tentdakje, belegd met bitumen shingles. Links van de erker een halfroondvenster. Rondboog met langwerpige verticale betonnen sluitsteen als overspanning. Hierboven de letters "Deelshurk". Rechts van de erker een licht verdiepte portiek met toegangsdeur. Rondboog met langwerpige verticale betonnen sluitsteen als overspanning. Verdiepingslaag in de topgevel met centraal drielichtvenster met houten kozijnen. Anderhalfsteens strek boven het venster. Zolderverdieping in de topgevel met smal verticaal venster met houten kozijnen. Halfsteens rollaag boven dit venster.

Zadeldak van de voorbouw belegd met grijze Hollandse pannen. Geen (houten) windveren maar gevelpannen.

Linkerzijgevel van de voorbouw met een breed rondboogvenster. Direct hierboven een overstekende houten bakgoot. Hoge en steile zadeldak loopt ver door naar beneden.

Rechterzijgevel eveneens met overstekende bakgoot. De goten maken ter hoogte van de voorgevel een hoek, waardoor ze vanaf de voorzijde te zien zijn.

Achterbouw met recht opgaande gevel aan de linkerzijde. Daarboven een rechthoekige loggia op rechthoekige bakstenen kolommen. Dak met schilden en ver overstekende houten bakgoot die in een hoek doorloopt en daardoor vanaf de voorzijde zichtbaar is.

Achterbouw aan de rechterzijde met recht opgaande gevel (begane grond) en diagonaal lopende gevel (eerste verdieping). Ter hoogte van de verdieping bevindt zich een venster met houten kozijnen. De bovendorpel van dit venster grenst aan een ver overstekende houten bakgoot. Het rechterdeel van de achterbouw wordt afgedekt met een dak met schilden dat hoger is dan het dak met schilden boven het linkerdeel van de achterbouw.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke en gedetailleerde uitstraling ervan. Het pand is speels vormgegeven met de forse topgevel aan de voorzijde en de samengestelde daken. Het pand is een voorbeeld van een rijkere dorpsvilla uit de jaren '30 van de vorige eeuw.

Luikerweg 145

Inleiding

Op 11 september 1944, een week voor de bevrijding van Valkenswaard, stopten hier twee geallieerde verkenningswagens. De bestuurders ervan maakten een praatje met de bewoners. Het café heette toen café Rustoord. Overigens eindigde deze dag in een drama voor vier Borkelnaren, die werden gefussilleerd door de Duitsers. Uitgebreid wordt hierover verhaald in het boek: De Brug tot Market Garden van J. Israël, p.67 e.v. Tegenover het café bevindt zich een monument uit 1994 ter herinnering aan de 50-jarige bevrijding, als eerbetoon aan de bevrijders en als herinnering aan hun eerste contact met de bevolking van Valkenswaard. Het monument is genaamd 'Bevrijdingsmonument' en is gemaakt door de van oorsprong Georgische kunstenaar Ramnaz Gojati (geb.1966), zie boek Beeldschoon Valkenswaard pag. 48 e.v.

Algemene beschrijving

Eenlaags horecapand onder mansardedak. Gebouwd ca. 1935. Eenlaags aanbouw met asymmetrisch zadeldak tegen noordelijke achtergevel en oostelijke zijgevel. Alle vensters en dakkapellen van het hoofdvolume met markiezen. Gelig wit gepleisterde gevels.

Beschrijving hoofdgebouw

Voorgevel

Zuidelijke voorgevel met op de begane grond een centrale toegangsdeur met aan beide zijden daarvan een venster. Ter hoogte van de balklaag in de gevel een lichte uitsparing in het pleisterwerk met daarin de naam van het pannenkoekenrestaurant. Staafankers. Zolderlaag van de zuidelijke voorgevel met drie vensters met lekdorpels. Boven het centrale venster een ruitvormige uitsparing in het pleisterwerk. Geschilderde windveer.

Linkerzijgevel

Gevel aan straatzijde met centrale deur met aan beide zijden een venster. Sierankers. Boven deze gevel een forse moderne bakgoot.

Achtergevel

Noordelijke (achter)gevel met drie rechthoekige vensters met kunststof kozijnen en bovenramen. Geschilderde windveer.

Dak

Mansardedak belegd met kruislings geplaatste rode tuile-du-nord dakpannen. Onderste dakschild aan westelijke straatgevel met twee dakvensters overstekend platdak. Twee rode bakstenen schoorstenen in schoon metselwerk op de nok van het dak.

Beschrijving achterbouw

Aanbouw tegen noordelijke achtergevel met gelig wit gepleisterde gevels, kleine vensters met kunststof kozijnen en lekdorpels. Asymmetrisch zadeldak belegd met rode tuile-du-nord dakpannen.

Waardering

Architectonisch gezien is het pand minder waardevol vanwege de bepleistering, de kunststof kozijnen in de vensters en de forse bakgoot aan de straatzijde.

Dit pand is vooral historisch gezien erg belangrijk. De inleidende tekst is daarover duidelijk.

Luikerweg cemetery

Beschrijving

Alleen de gedenkkapel van deze militaire begraafplaats staat op Valkenswaard's grondgebied. De overige elementen van deze gedenkplaats liggen op Bergeijks grondgebied. De begraafplaats is te betreden via een bakstenen ingangspartij, bestaande uit twee hoog oprijzende vierkante pilaren, waarop betonnen siervazen en tussen de pilaren een ijzeren hekwerk. In beton is in de flankerende muurtjes de tekst "Valkenswaard 1939-1945" en "War Cemetery" uitgehouwen. Rechts op het grafveld een (beton)stenen kruis op een bewerkte voet.

Rechthoekige eenlaagse gedenkkapel met plat overstekend dak uit 1950. Gebouwd in de stijl van het neoclassicisme. Gevels van rode baksteen in schoon metselwerk, opgebouwd in een Vlaams verband. Witte betonnen plinten.

Voorzijde/entree

Voorzijde met stoep. Frontgevel met centrale gevelopening. Twee monolitische zuilen met schachten voorzien van cannelures. Zonder basementen, maar met C-vormige ovale kapitelen met spitse punten

aan de onderzijden. Daarop een abacus. Onderzijde frontgevel aan beide zijden uitgebreid met hoekige borstwering met zitbankjes.

Zijgevels

Beide zijgevels met elk een licht verdiept vlak met zesruits venster met houten kozijnen.

Achtergevel

Blinde achtergevel.

Gevelbeëindiging

Bovenzijde van de gevels met betonnen fries, architraaf en kroonlijst. Ver overstekend betonnen platdak met geprofileerde zijkanten.

Interieur

Binnenzijde met betonnen plint en betonnen zitbankjes. Tegen de achtergevel een wit gepleisterd vlak met daarin een religieuze uiting met kruis in zwart en goudkleur.

Waardering

Deze gedenkkapel is cultuurhistorisch van belang vanwege de bijzondere architectuur in neoclassicistische stijl met zuilen. Het geheel ziet er keurig verzorgd uit en is volledig authentiek.

Luikerweg/Dommelseweg kapel

Beschrijving

Veldkapelletje uit ca. 1950, bestaande uit een bakstenen zuil met segmentboogvormige betonnen afdeklag en schouderjtes. Terra-cotta Mariabeeld op trapeziumvormig voetstuk onder afhuiving met houten draagconstructie en zadeldakje met geknikte dakvoeten.

Kapelletje is gebouwd op de plek waar een café stond, dat op 17 september 1944 bij een bombardement verwoest werd.

Waardering

Dit veldkapelletje is cultuurhistorisch waardevol, omdat het een voorbeeld is van religieuze kunst in de openbare ruimte uit de jaren '50 van de vorige eeuw.

Maastrichterweg 7 en 9

Beschrijving

Vrijstaand tweelaags dubbel woonhuis uit ca. 1937 onder zadeldak met geknikte dakvoeten. Architect: J. Renders. Gebouwd in de stijl van de Delftse School.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk van lichtrode baksteen in een Noors verband. Beide woningen gespiegeld. Begane grond met centraal geplaatst een dubbele uitbouw onder lessenaarsdak waarin zich de beide getoogde voordeuren bevinden. Stoepje van rode tegels. Aan weerszijden van de deuren smalle, langwerpige getoogde vensters. Boven de deuren een rollaag of segmentboog met betonnen aanzetstenen. Overstekende houten bakgoot met zinken kraal op eveneens uitstekende klossen. Lessenaarsdak belegd met rode Hollandse pannen. Linker- en rechterzijgevel van de uitbouw met een klein houten venster met glas-in-lood. Betonnen lekdorpel en vierkante betonnen siertegels.

Links en rechts van de deuren -in het teruggelegen deel van de voorgevel- een tweelichtvenster met houten kozijnen en glas-in-lood bovenramen. Betonnen lekdorpels onder en steense rollagen boven de vensters. Aan weerszijden van de rollagen vierkante betonnen siertegels.

Trasraam in afwijkende rode baksteen in halfsteens verband met rollaag. Trasraam zowel op de uitbouw als op de terugliggende delen van het dubbelpand, maar loopt aan weerszijden van de outbouw door als muurtje.

Verdieping met vier vensters zoals op begane grond. Links en rechts op de gevel zinken regenpijpen. Gevel wordt beëindigd door een overstekende houten bakgoot met zinken kraal en eveneens overstekende klossen.

Dak is belegd met rode Hollandse pannen. Centraal in het voorste dakschild een brede, lage dakkapel onder lessenaarsdak. In deze dakkapel twee vensters per woning, daartussen houten kraaldelen. Overstekende houten bakgoot met zinken kraal en eveneens uitstekende klossen. Klein dakraam in voorste dakschild aan linkerszijde. Drie bakstenen schoorstenen op de nok van het dak.

Links tussen het pand en het linkerbuurpand een smal muurtje met toegangsdeur en bakstenen ezelsrug. Rechterzijgevel blind opgebouwd in schoon metselwerk in donkerrode baksteen in Noors verband. Ver overstekende dakrand met klossen.

Waardering

Het pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de gevarieerde en speelse architectuur dankzij de vormgeving van de entree en de lessenaarsdaken. De architectuur in baksteen en het hoge rode dak zijn typerend voor de bouwstijl van de Delftse School.

Maastrichterweg 19

Beschrijving

Vrijstaande tweelaagse fabrikantenvilla met samengestelde daken. Gebouwd in 1934-1935 voor sigarenfabrikant G. Kersten, zoon van H. Kersten, de grondlegger van de Willem II-sigarenfabriek. Ontwerp van A. Bogers.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen. Voorgevel bestaande uit lijstgevel aan linkerkzijde en licht uitspringende topgevel aan rechterzijde.

Trasraam met rollaag. Begane grond met links en groot modern schuifvenster. Lekdorpel van geglazuurde tegels. Rollaag boven het venster. Aan de rechterzijde een halfronde staande vierruits-erker met platdak. Verdieping met zowel links als rechts een groot modern schuifvenster.

Zolderverdieping van de topgevel met rondlicht en rollaag. Rollaag als gevelbeëindiging van de topgevel met siermetselwerk in de top. Linkerdeel van de voorgevel met forse overstekende houten bakgoot met zinken kraal.

Voordeur in hoekportiek onder schuin dak met twee schilden. Betonnen stoepje belegd met rode tegels. Houten bakgoot met zinken kraal. Dakje belegd met grijze Romaanse pannen. Forse overstekende houten bakgoot met zinken kraal loopt in de linkergevel in een hoek door.

Samengesteld dak, belegd met grijze Romaanse pannen.

Waardering

Pand is cultuurhistorisch waardevol omdat het een goed voorbeeld is van een fabrikantenvilla uit de jaren '30, die gebouwd is in een sobere vooroorlogse plaatselijke stijl.

Maastrichterweg 20

Beschrijving

Vrijstaande eenlaagse dorpswoning onder samengesteld dak met topgevel in het linkerdeel van het pand. Gebouwd in 1920 in opdracht van looier P. Jaspers. Architect: A. Bogers.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Begane grond met trasraam en rollaag. Centrale toegangsdeur in portiek met trapeziumvormige basis onder strekse rondboog. Betonnen stoepje. Geprofileerde voordeur met fors driedelig bovenlicht. Houten kozijnen. Smalle drieruits schuifvensters in schuine geveldelen in de portiek. Houten kozijnen, rollagen boven de vensters en betonnen lekdorpels eronder. Aan beide zijden van de entree twee rechthoekige vensters met driedelige bovenramen. Houten kozijnen. Anderhalfsteens strekken en betonnen lekdorpels. Bakstenen rollaag als bovendorpelband, doorlopend in de rondboog van de portiek. Twee betonnen aanzetstenen ter hoogte van de rondboog. Eenvoudige staafankers.

Topgevel in linkerdeel van het pand met driedelig venster met houten kozijnen en bovenramen met roedenverdeling. Anderhalfsteens strek en betonnen lekdorpel. Bakstenen rollaag als onderdorpelband, lopend over de gehele breedte van het pand. Baksteenversieringen in de topgevel. Twee eenvoudige staafankers. Vierruits rondlicht in de top.

Houten bakgoot met zinken kraal op klossen als dakbeëindiging van de topgevel en boven de begane grond in het rechterdeel van het pand. Dak belegd met grijze tuile-du-nord dakpannen. Bakstenen schoorsteen in rechterwolfseind. Zinken regenpijp aan rechterzijde van het pand.

Rechterzijgevel uitgevoerd in schoon metselwerk in rode baksteen in halfsteensverband. Op de verdieping aan de straatzijde één T-stolpvenster met driedelig bovenraam. Houten kozijnen. Betonnen lekdorpel. Eenvoudige staafankers. Daklijst met klossen.

Linkerzijgevel uitgevoerd in schoon metselwerk in rode baksteen in halfsteensverband. Venster met bovenraam op begane grond aan achterzijde en venster met bovenraam op verdieping aan achterzijde. Houten kozijnen, betonnen lekdorpels. Eenvoudige staafankers.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn speelse architectuur en authenticiteit. Het is een goed voorbeeld van een bescheiden dorpsvilla van rond 1920.

Maastrichterweg 21

Beschrijving

Vrijstaande tweelaagse fabrikantenvilla onder tentdak. Gebouwd in 1924-1925 voor sigarenfabrikant H. Kersten, de grondlegger van de Willem II-sigarenfabriek.

Symmetrische voorgevel, opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in halfsteensverband. Licht uitspringende middenrisaliet. Centraal gelegen toegangsdeur in portiek met luifel met gedecoreerde houten draagconstructie op muurtjes met crèmekleurige geschilderde betonnen afdekking. Betonnen stoep met drie treden. Voordeur geflankeerd door twee smalle, langwerpige vensters met glas-in-lood met daaronder twee crèmekleurige geschilderde betonnen blokken. Luifel met overstekende houten bakgoot met zinken kraal.

Trasraam met rollaag. Links en rechts van de entree twee drielichtvensters met houten kozijnen, roedenverdeling en houten luiken. Crèmekleurige betonnen lekdorpels. Anderhalfsteens strekken boven de vensters, doorlopend in een hoekafwerking ter hoogte van de bovenramen. Op de hoeken wit geschilderde vierkante betonnen siertegels. Doorlopende bakstenen rollaag ter hoogte van de tussendorpels.

Verdiepingslaag met tweeledig venster met houten kozijnen, roedenverdeling en crèmekleurige betonnen lekdorpels in de centrale vensteras. Links en rechts een drieledig venster in dezelfde verschijningsvorm. De bovendorpels van de vensters liggen tegen een houten plansier als fries.

Ver overstekende houten bakgoot met zinken kraal. Dak belegd met rode Hollandse pannen. Houten dakkapel in voorste dakschild met vier vierruits vensters. Ver overstekende bakgoot met zinken kraal. Steekkapje met drie schilden belegd met rode Hollandse pannen. Langwerpige bakstenen schoorsteen in linker dakschild.

Waardering

Het pand is cultuurhistorisch waardevol omdat het een goed voorbeeld is van een fabrikantenvilla uit de jaren '20, gebouwd in de stijl van Hanrath. Belangrijk vanwege zijn geschiedenis waarbij het pand als woning heeft gediend van een van Valkenswaards belangrijkste (sigaren-)fabrikanten, namelijk de heer H. Kersten, grondlegger van de Willem II-sigarenfabriek.

Markt 6

Beschrijving

Tweelaags herenhuis uit 1912 met zolderverdieping in centrale topgevel en zadeldak met wolfseind. Gebouwd voor sigarenfabrikant H. Bots.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Stoep met betonnen stoeppaaltjes waartussen een smeedijzeren sierhekwerk. Centrale toegangsdeur in portiek met hardstenen stoepje. Deur omlijst met houten kozijnen en driedelig rondboogvenster als bovenlicht. Grijs gepleisterde plint. Zowel links als rechts van de toegangsdeur twee rechthoekige schuifvensters met houten kozijnen. Glas-in-lood ramen en glas-in-lood bovenramen. Betonnen lekdorpels met afgeronde hoeken ter hoogte van een betonnen onderdorpelband. Dubbele tussendorpelbanden in rode geglaazuurde baksteen. Anderhalfsteens rondboog in baksteen en rode geglaazuurde baksteen boven de portiek. Betonnen aanzetstenen en boogstenen die doorlopen als bovendorpelband. Segmentbogen met versiering in baksteen en rode geglaazuurde baksteen boven de vensters. Verdiepingslaag met enkel

venster in het centrale deel van de gevel en aan weerszijden een tweeledig venster. Vensters, kozijnen, lekdorpels en segmentbogen als op de begane grond. Betonnen boven- en onderdorpelbanden.

Dubbele tussendorpelbanden in rode geglazuurde baksteen met mozaïekversiering. Centrale vensteras met topgevel met twee smalle vensters, houten kozijnen. Eén betonnen lekdorpel, één betonnen latei en één segmentboog als overbrugging van beide vensters. Gedeelte tussen de nummers 6 en 8 is in latere jaren dichtgemetseld in dezelfde stijl als de voorgevel, op de begane grond een toegangsdeur met betonnen latei en segmentboog.

De betonnen bovendorpelband van de voorgevel loopt in dit tussenstuk door als dubbele band in rode geglazuurde baksteen. De betonnen boven- en onderdorpelbanden in de verdiepingslaag van de voorgevel lopen in het smalle tussenstuk aan de linkerzijde door als uitkragende platte muizentand en bakstenen lekdorpel. Aan beide zijden van het pand een zinken regenpijp.

Overstekende houten bakgoot met zinken kraal op klossen, die doorloopt in de centrale topgevel. Zadeldak met wolfseind aan rechterzijde, belegd met rode Hollandse pannen. Zo ook het zadeldakje van de centrale topgevel. Gemetselde schoorsteen op de nok van het dak, geheel links.

Rechterzijgevel blind in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Bouwnaad tussen voor- en zijgevel zichtbaar. Houten plansier. Eenvoudige staafankers.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke en speelse architectuur. Het pand is een goed voorbeeld van een fabrikantenwoning van kort na 1900. Het pand is tevens cultuurhistorisch waardevol vanwege het feit dat het gebouwd en bewoond is door sigarenfabrikant Bots. Verder heeft het pand een ensemblewaarde met de overige statige panden aan deze zijde van de Markt.

Markt 8

Beschrijving

Tweelaags woonhuis onder zadeldak met topgevel in de linker vensteras. Oorspronkelijk pand uit ca. 1910 werd in 1935-1936 ingrijpend verbouwd voor A. van de Besselaar-Hoekx onder architectuur van A. Bogers.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in halfsteensverband.

Stoep met betonnen en gietijzeren stoeppalen, kettingen en sierhekwerken. Grijs gepleisterde plint. Nagenoeg centraal gelegen toegangsdeur in licht verdiept portiek met rondboog. Links daarvan een drieledig venster met houten kozijnen en bovenramen. Rechts van de toegangsdeur een tweeledig venster met houten kozijnen en bovenramen. Trapeziumvormige betonnen lekdorpels. Portiek met betonnen sier- en aanzetstenen met afgeschuinde hoeken. Houten paneeldeur met houten kozijnen. Rondboogvenster met roedeverdeling als bovenlicht. Twee smalle langwerpige vensters links en rechts van de voordeur.

Verdieping met links een drieledig venster, nagenoeg centraal een enkel venster en rechts een tweeledig venster. Alle vensters, kozijnen, bovenramen en lekdorpels als op de begane grond. Topgevel in linker vensteras met klein rechthoekig venster met houten kozijnen en betonnen lekdorpel. Zinken regenlijpen links en rechts tegen de voorgevel.

Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal boven de centrale en rechtervensteras. Losse geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal in de topgevel, met twee horizontale beëindigingen aan de onderzijde.

Dak belegd met grijze Hollandse pannen, zo ook het zadeldakje van de topgevel. Gemetselde schoorstenen geheel links en rechts op de nok van het dak.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de typische maar sobere woningbouw in het midden van de jaren '30 van de vorige eeuw. Het pand vormt een ensemble met de overige statige panden aan deze zijde van de Markt.

Markt 10

Beschrijving

Tweelaags woonhuis onder zadeldak waarvan de begane grond mogelijk uit 1881 stamt en de verdiepingslaag en het dak uit 1925.

De voorgevel is opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband.

Stoep met betonnen stoepstapen en ijzeren kettingen aan beide zijden. Centraal gelegen toegangsdeur. Paneeldeur met houten kozijnen en tweeruits bovenlicht. Anderhalfsteens strek boven de deur. Links en rechts van de deur een zesruits schuifvenster met houten kozijnen. Betonnen lekdorpels, houten luiken en anderhalfsteens strekken. Betonnen cordonlijst ter hoogte van de verdiepingvloer.

Verdiepingslaag met drie zesruits schuifvensters. Houten kozijnen, betonnen lekdorpels en anderhalfsteens strekken.

Geprofileerde houten bakgoot op klossen. Zadeldak belegd met grijze Hollandse pannen. Gemetselde schoorsteen geheel links op de nok van het dak. Centraal in het voorschild een eenvoudig houten dakvenster met stolpraam, timpaan, houten wangen en zinken zadeldakje.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de klassieke uitstraling van het pand en de samenhang met de overige statige panden aan deze zijde van de Markt.

Markt 14

Beschrijving

Tweelaags herenhuis annex horecapand uit ca. 1915. Gelegen op een prominente plaats op de hoek van de Markt en de Eindhovenseweg. Het pand wordt afgedekt met een samengesteld dak, bestaande uit een dak met schilden, een zadeldak en een hoekschild. Rechterdeel van de zijgevel aan de Markt met trapeziumvormige topgevel. Eenlaags aanbouw achter het pand aan de Eindhovenseweg.

Gevels opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Knipvoegen. Afschuinde lepe hoek met hoeklisenen en iets terugliggende vensters. Toegangsdeur in portiek met betonnen stoepje en donker geschilderde geprofileerde kroonlijst als overspanning. Boven de deur een segmentboog met betonnen aanzetstenen en sluitsteen met reliëfversiering. Eenvoudige, donker geschilderde houten bakgoot op klossen met zinken kraal.

Rechterzijgevel aan de Markt met donker geschilderde plint. Van links naar rechts een dubbelvenster, een toegangsdeur met bovenlicht en twee dubbelvensters. Vensters met houten kozijnen, roede verdeling en bovenramen. Donker geschilderde houten luiken die de bovenramen niet bedekken. Betonnen lekdorpels. Betonnen sierstenen links en rechts van de vensters. Segmentbogen boven deur en vensters met daarin aanzet- en sluitstenen met reliëfversiering.

Verdiepingslaag van de rechterzijgevel aan de Markt met van links naar rechts een groot venster en drie kleinere T-stolpvensters. Het grote venster met breed bovenraam. Dit venster en het venster rechts daarvan als op de begane grond, echter met bakstenen lekdorpels en diamantkoppen als sluitstenen in de segmentbogen. Boven deze twee vensters een bakstenen fries met gekleurd siermetselwerk. De twee T-stolpvensters rechts liggen een fractie hoger dan de twee links gelegen vensters en zijn vergelijkbaar met de twee linkervensters, echter met betonnen lateien met reliëfversiering. Trapeziumvormige topgevel in rechtervensteras met halffrondstolpvenster, bakstenen lekdorpel, houten luiken zoals bij de overige vensters. Een betonnen sluitsteen boven het venster. Betonnen tussendorpelband en cordonband met witte baksteenversiering.

Eenvoudige bruin geschilderde houten bakgoot op klossen met zinken kraal boven het linkerdeel en het uiterste rechterdeel van de gevel aan de Markt. Losse donker geschilderde houten bakgoot met zinken kraal in de trapeziumvormige topgevel, met twee horizontale beëindigingen aan de onderzijde. Dak belegd met grijze Hollandse pannen.

Linkerzijgevel aan de Eindhovenseweg met donker geschilderde plint. Op de begane grond van links naar rechts een dubbelvenster en drie enkelvoudige vensters in dezelfde stijl als de vensters van de rechterzijgevel (Markt) op de begane grond. Dichtgezette oculus met sierpleisterband. Verdieping met vijf T-stolpvensters, vergelijkbaar met het venster rechts van het brede venster op de verdieping in de rechterzijgevel. Boven de vensters een bakstenen fries met gekleurd siermetselwerk.

Eenvoudige donker geschilderde houten bakgoot op klossen met zinken kraal. Dak belegd met grijze Hollandse pannen.

Linkerzijgevel loopt door in de eenlaags achterbouw die links daarvan ligt. Donker geschilderde dubbele deur met tweeledig tussenlicht en dubbel tweeledig bovenlicht. Verder qua opzet vergelijkbaar met vensters op de begane grond. Houten plansier aan bovenzijde van de gevel.

Zij- of achtergevel van de linkervleugel aan de Eindhovenseweg in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Deur of venster met tweeruits bovenlicht. Houten kozijnen. Fries met platte muizentand. Houten boeiboord.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de klassieke uitstraling van het pand en de samenhang met de overige statige panden aan deze zijde van de Markt. Belangrijk zijn ook de karakteristieke ligging op de hoek van de Markt en de Eindhovenseweg, de authenticiteit, rijke versieringen, de speelse vormtaal en de afwisseling in de kapvormen.

Markt 16

Beschrijving

Tweelaags horecapand uit 1932. Gelegen op een prominente plaats aan de Markt, op de hoek van de Waalreseweg en de Eindhovenseweg. Het pand heeft een L-vormige plattegrond. Te onderscheiden zijn een tweelaagse vleugel met afgeschuinde achterzijde aan de Eindhovenseweg en een tweelaagse vleugel waarvan het rechterdeel met topgevel aan de Markt/Waalreseweg. Vóór deze vleugel staat een tweelaags volume, waarvan de eerste bouwlaag onderdeel vormt van de oorspronkelijke constructie. De hoek van het pand is afgeschuind. Pand is gebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in Noors verband.

Gevel aan de Eindhovenseweg

Trasraam met rollaag in donkere rode baksteen. Geheel links in de gevel op de begane grond een fors halfgrondvenster waarvan het bovenraam een rodeverdeling heeft. Lekdorpel van geglazuurde tegels. Strekse rondboog boven het venster. Rechts van het rondboogvenster van links naar rechts: drie vensters waarvan het rechter drieledig is, een ingangspartij in portiek en een drieledig venster. Over de gehele breedte van deze vensteropeningen loopt een grijs geschilderde betonnen luifellatei ter hoogte van de tussendorpels. Ter hoogte van de deurpartij is deze luifel met een halfgrondboog naar buiten vergroot. Alle vensters met glas-in-lood bovenramen in ruitmotief. Houten kozijnen en lekdorpels van geglazuurde tegels. Portiek met hardstenen stoepje en uitkragende bakstenen. Moderne dubbele deur. Boven de deurpartij een dubbel bovenlicht met glas-in-lood in ruitmotief.

De verdieping boven het halfgrondvenster (moderne uitbreiding) heeft een speelse glas-hout-opbouw en vormt onderdeel van het volume aan de Markt/Waalreseweg. Boven het eerste venster van de begane grond een drieledig venster. Het drieledige bovenraam heeft een andere kozijnindeling. Boven het tweede venster van de begane grond een venstererker met houten kozijnen, die trapeziumvormig uit de muur steekt. Rechts van deze venstererker twee drieledige vensters, waarvan het middelste deel een klein bovenraampje heeft. Geheel rechts op de verdieping weer een venstererker, vergelijkbaar met de linkervenstererker.

Boven de tweede vensteras in deze gevel aan de Eindhovenseweg een ver overstekende houten bakgoot op een sierlijke dubbele klos. Deze bakgoot ligt ca. een meter hoger dan de bakgoot boven de vier overige vensters. De twee bakgoten liggen voor een klein deel boven elkaar.

Volume aan de Markt/Waalresegweg

Dit volume, waarvan de gevel met rondboogvenster aan de Eindhovenseweg reeds is beschreven, heeft oorspronkelijk één bouwlaag met aan de Markt/Waalresegweg drie gevelopeningen met rondbogen. De centrale gevelopening bevat een deur, links en rechts vensters. Deur en vensters met roedeverdeling. Verdiepingslaag is in latere jaren toegevoegd. De oorspronkelijke gevel en vensterpartijen zijn bewaard gebleven. Speelse glas- en houtconstructie met platdak. Houten plansieren.

Vleugel met topgevel aan rechterzijde

Deze vleugel bevindt zich als het ware tussen de voorbouw met rondbogen en de langere achterbouw aan de Eindhovenseweg. Gedeelte met topgevel met smalle, dichtgezette vensteropening. Ver overstekend dakbeschot met klossen.

De topgevel heeft een zadeldak belegd met rode Hollandse pannen. Gedeelte links van de topgevel met dak belegd met rode Hollandse pannen. Originele houten dakkapel met dubbelvenster in het voorste dakschild. Dak boven de vleugel aan de Eindhovenseweg eveneens belegd met rode Hollandse pannen en twee originele houten dakkapellen met twee dubbele vensters in elke dakkapel.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de karakteristieke ligging op de hoek van de Markt en de Eindhovenseweg en de speelse vormtaal en expressie van de architectuur. Hier is een overgangsvorm in architectuur tussen de stijl van de Amsterdamse School (breedterwerking luifellatei en bovenramen) en Delftse School (steensoort en Noors verband) te signaleren.

Markt 22

Beschrijving

Eenlaags horecapand uit 1931-1932 onder schilddak met forse luifel aan de voorzijde. Gebouwd voor caféhouder P. van Lindt, onder architectuur van P. Hertroijs.

Voorgevel opgebouwd in schoon metsewelwerk in gele baksteen in een Vlaams verband. Pui gemoderniseerd in 1975 en luifel van nog recentere datum.

Verdiepingslaag met licht uitstekende middenrisaliet en verhoogde hoeklisenen. In de centrale vensteras een tweeledig venster met houten kozijnen, bovenramen en een geprofileerde houten bakgoot op consoles onder het venster. Aan weerszijden hiervan twee drieledige vensters met houten kozijnen, bovenramen en betonnen lekdorpels. Betonnen sierelementen boven op de hoeklisenen. Zinken regenpijpen verticaal lopend over de hoeklisenen.

Houten bakgoot met zinken kraal boven de drie vensterassen, die ter hoogte van de centrale vensteras versteekt is en iets naar voren uitsteekt. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Brede houten dakkapel met houten plansieren in het midden van het voorste dakschild. Twee pions op de nok waar de schilden snijden. Klein dakraam in rechterdakschild. Rechterzijgevel blind met houten plansier.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn vooroorlogse verschijning binnen deze gevelwand aan de Markt die als ensemble een duidelijke meerwaarde vertegenwoordigt.

Markt 26

Beschrijving

Fors horecapand onder zadeldak. Drielaags met topgevel. Forse luifel aan de voorzijde. Gebouwd in 1930-1931 als dubbel herenhuis door architect P. Staals.

Voorgevel symmetrisch met schoulers. Opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een Noors verband. Caf epui gemoderniseerd in 1974.

Tweede bouwlaag met geheel links en geheel rechts een smal venster met houten kozijnen, dubbel bovenraam, betonnen lekdorpel en uitstekende betonnen latei. Middelste twee vensterassen met hangende veelhoekige erkers met houten kozijnen, bovenramen en bakgoten, geplaatst op steunconstructies, bestaande uit betonnen platen met daaronder forse, langwerpige consoles.

Derde bouwlaag bestaande uit twee gekoppelde vensters met daarnaast twee kleine vensters. Alle vensters hebben houten kozijnen. Betonnen lekdorpels en uitstekende betonnen lateien die verticaal langs de buitenste vensters het pand als onderdorpelbanden naar buiten toe verlaten. Onder de plek waar de banden het pand aan de zijkanten verlaten, bevindt zich een extra (korte) betonnen sierband.

Topgevel met zolderverdieping. Centraal geplaatst drieledig venster met houten kozijnen, betonnen lekdorpel en uitstekende betonnen latei. Direct boven de latei wordt de topgevel opgevuld met grijskleurige bakstenen met reliëf in mozaïek.

Fors zadeldak belegd met grijze Hollandse pannen. Linkerdakschild met drieledige houten dakkapel. Schuifdakraam in rechterdakschild.

Linkerzijgevel met houten plansier.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de ligging in een gevelwand met historische gevels, die dienen als visitekaartje voor Valkenswaard. Deze wand heeft een sterke ensemblewaarde. Daarnaast is dit pand bijzonder vanwege zijn grootte en rijke gevarieerde architectuur.

Markt 28

Beschrijving

Eenlaags horecapand onder zadeldak, gebouwd in de stijl van de neorenaissance. Forse moderne luifel aan de voorzijde. Eenlaags aanbouw tegen linkerzijde. Rechterzijde van het pand met trapgevel. Gebouwd in 1886 door de Amsterdamse architect F. van den Meerendonk.

Voorgevel van het pand opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een staand verband met knipvoegen. Baksteenversiering over het gehele pand met blauw gesmoorde bakstenen.

Cafépuï met gepleisterde muren. Centrale toegangsdeur. Links een drieledig venster met roedeverdeling, rechts twee vensters met roedeverdeling.

Linkerdeel van het pand met bakstenen daklijst. Geheel links een schouder. Rechterdeel van het pand met trapgevel. Witte gepleisterde cordonbanden. Gietijzeren sierankers. Centraal geplaatst venster met houten kozijnen, rondboog in rode en blauwe afgeronde bakstenen en een terugliggend boogveld met baksteenmozaïek. Treden gedekt met bakstenen ezelsruggen.

Moderne aanbouw tegen linkerzijde in schoon metselwerk in rode baksteen in halfsteensverband. Begane grond met dubbele deur, rollaag aan bovenzijde.

Linkerdeel van het pand met houten bakgoot met zinken kraal. Zadeldak en snijdende kap van trapgevel gedekt met grijze Hollandse pannen. Drieledig dakvenster uit 1959 met lessenaardakje belegd met grijze Hollandse pannen. Bitumineuze shingles tegen de wangen. Dubbel dakraam. Bakstenen schoorsteen geheel links op de nok.

Linkerzijgevel wit gepleisterd met grijs gepleisterde betonnen dekplaat.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol als onderdeel van een ensemble dat gevormd wordt door de panden Markt 20-28. Dit pand is daarnaast waardevol vanwege de typische neorenaissance- bouwstijl met trapgevel en gekleurde baksteenversieringen.

Markt 35

Beschrijving

Vrijstaand tweelaags horecapand onder schilddak uit ca. 1910.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Licht uit het lood gelegen symmetrische gevelindeling.

Begane grond met moderne cafépui.

Verdieping met licht uitspringende middenrisaliet en hoeklisenen. Drie schuifvensters met glas-in-lood bovenramen. Betonnen lekdorpels. Onder de lekdorpels van de twee buitenste vensters afgeschuinde bakstenen banden over de breedte van de vensterassen. Die ontbreekt in de centrale vensteras. Eveneens alleen in de buitenste twee vensterassen een tussendorpelband van gele geglazuurde bakstenen als speklaag-imitatie. Bovendorpelband van gele verblendsteen als speklaag-imitatie, lopend over de gehele breedte van het pand. Buitenste twee vensterassen met uitkragende boogfriezen met platte muizentand in afwisselend rode baksteen en gele verblendsteen.

Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal op klossen over de gehele breedte van het pand. Bakgoot versierd met leliemotieven. Schilddak belegd met rode Hollandse pannen. Centraal in het voorste dakschild gelegen houten eenruits dakkapel met houten bakgoot en zinken kraal. Twee pironen in de hoeken van de nok van het dak.

Linker- en rechterzijgevel met eenvoudige staafankers. De bovendorpelband van de voorgevel loopt door zijgevels, evenals de versierde bakgoot. Linkerzijgevel met vierruitsvenster met driedelig bovenraam en houten kozijnen achteraan op de verdieping. Rechterzijgevel met uitkragend rookkanaal. Schoorsteen is in latere jaren verwijderd.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de centrale ligging op het marktplein en vanwege de hoge ensemblewaarde met de overige panden aan deze zijde van de Markt. Het pand is een goed voorbeeld van een herenhuis uit de jaren '10 van de vorige eeuw.

Markt 66

Beschrijving

Tweelaags horecapand met vijf vensterassen onder zadeldak met daarachter een eenlaags volume met zadeldak, Vlaamse gevel, overstek en ahang aan het Kerkpad.

Volume aan de Markt

Voorgevel wit gepleisterd met schijnvoegen. Hoeklisenen met afgewisseld platte en gebosseerde kussens.

Begane grond met licht verdiepte gevelopeningen met gepleisterde geprofileerde kozijnen. Moderne centrale dubbele toegangsdeur met tweeledig bovenlicht. Aan beide zijde van de deur twee moderne driedubbele deuren met roede-verdeling. Wit gepleisterde plint en cordonband. Gepleisterde onderdorpelband ter hoogte van de verdiepingsvloer.

Verdiepingslaag met vijf houten zesruits schuifvensters in geprofileerde gepleisterde omljstingen met kuifstukken in de vorm van dubbele voluten. Donker geschilderde geprofileerde houten bakgoot. Zadeldak belegd met grijze Hollandse pannen.

Linkerzijgevel met wit gepleisterde plint. Witte pleisterlaag met schijnvoegen. Geheel links achteraan een schouder. Op de verdieping twee vierruitsvensters met tweeruits bovenraam. Strekken van schijnvoegen. Wit gepleisterde betonnen lekdorpels. Drie eenvoudige staafankers ter hoogte van de zolderverdieping en een staafanker in de nok van de zijgevel. Topgevel met tuitstuk. In de linkerzijgevel valt op dat het voorste dakschild minder steil is dan het achterste dakschild.

Volume aan het Kerkpad

Gevel aan het straatje opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in kruisverband. Hoge gepleisterde plint. Even links van het midden gelegen dubbele houten schuifpoort. Links van de poort twee dichtgemetselde halffrondnissen. De linkernis bevindt zich in het afhangende gedeelte. Rechts van de poort één halffrondnis, maar deze is met witte geglazuurde tegels dichtgezet. Alle drie de nissen met afgeschuinde groene geglazuurde bakstenen lekdorpels. Fors dichtgemetseld venster geheel rechts in de gevel. Vijf langwerpige staafankers ter hoogte van de verdiepingsvloer. Zinken regenpijpen geheel links schuin lopend langs de afhang en rechts tegen de gevel.

Even links van het midden boven de poort een Vlaamse gevel met centraal geplaatst venster met houten kozijnen. Dubbel bovenraam met roede-verdeling. Bakstenen lekdorpel. Links en rechts van het venster een met hout dichtgezette oculus met rollaag. Uitkregend houten topgevelschot. Overstekend dak ondersteund door sierlijke klossen en voorzien van geprofileerde windveer. Links en rechts van de Vlaamse gevel forse wit geschilderde houten of gepleisterde fries met daartegen diverse houten korbeels die het dakoverstek dragen. Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Het zadeldak boven de achterbouw, het zadeldak van de Vlaamse gevel en het lessenaarsdak van de afhang zijn gedekt met grijze Hollandse pannen.

Waardering

Dit complex heeft een hoge cultuurhistorische waarde, vanwege de aparte verschijning van de achterbouw met overstek, afhang en beschoten Vlaamse gevel. Deze gestucte voorgevel met schijnvoegen duidt op een 19-e eeuwse aanpassing. Oudere bouwsporen worden hiermee bedekt.

Meerstraat 6

Beschrijving

Eenlaags woonhuis onder mansarde-schilddak van de naastgelegen vroegere sigarenfabriek van de firma Baten en Koppens uit 1925-1926.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband. Trasraam in donkerdere rode baksteen, afgetopt met halfsteense rollaag. Rechts de voordeur in een rondboogportiek. Stoepje met rode gebakken tegels. Betonnen drempel. Houten paneeldeur met enkelruits bovenlicht. Steense rondboog met buitenste rand van licht uitstekende baksteenversiering. Links twee getoogde vensters met enkelruits onder- en bovenramen. Betonnen lekdorpels en steense segmentboog, waarbij de buitenste rand met licht uitstekende baksteenversiering. Gietijzeren rozetankers ter hoogte van de balklaag. Houten bakgoot met zinken kraal op klossen.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel opgebouwd in rode baksteen in een halfsteensverband. Centraal gesitueerd, onderaan in de gevel een tweeruits kelderraam met halfsteense rollaag. Rechts achteraan een trapeziumvormige houten erker met enkelruits onderramen en tweeruits bovenramen met glas-in-lood. Houten plansieren met platdak dat dienstdoet als nood-balkon. Daartoe is een borstwering op de verdieping gecreëerd, bestaande uit wit geschilderde houten planken. Twee eenvoudige staafankers ter hoogte van de balklaag. Verdieping met links een rechthoekig vierruitsvenster waarvan de onderste ruiten langer zijn

dan de bovenste ruiten. Betonnen lekdorpel en halfsteense rollaag. Rechts, boven de erker een houten venster, vergelijkbaar met het linkervenster. Bovenzijde van de trapeziumvormige gevel met in de randen uitkragende baksteenversiering. Daarboven houten windveren en plansier, afgedekt met zink. De geveldelen van de voor- en de achterbouw gaan naadloos in elkaar over. Het diagonale mansardedeel van de kap aan de achterzijde van het woonhuis is echter in de zijgevel behouden, hetgeen dit tot een bijzonder geheel maakt.

Dak

Mansarde schilddak belegd met grijze holle dakpannen. Centraal in het voorste onderste dakschild aan de straatzijde een tweeledig dakvenster waarvan de vensterindeling gelijk is aan de vensters in de rechterzijgevel. Houten wangen en houten bakgoten op klossen met zinken kraal. Plat dak. Bakstenen schoorsteen in linkerwolfsschild, tussen het woonhuis en de voormalige fabriek.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol in zijn functie als voormalig woonhuis, behorende bij de sigarenfabriek van de firma Baten. Het pand oogt volledig authentiek. De bewuste vormgeving van de mansardekap in de zijgevel is bijzonder. Er zijn verder geen storende elementen aangebracht.

Molenstraat 6 en 6A

Beschrijving

Tweelaags gespiegeld dubbel woonhuis onder schilddak. Eén forse erker centraal in het pand, door beide woningen gebruikt. Bouwjaar: 1936.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een halfsteensverband. Trasraam. Rechterwoning met staande erker aan linkerzijde. Dakbedekking met houten kroonlijst met zinken kraal. Houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Aan de rechterzijde een tweeruits hoekvenster. Houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Linkerwoning gespiegeld als rechterwoning. Erker met

bovenramen met drie langwerpige horizontale ruiten met glas-in-lood. Beide erkers onder één houten afdekking met geprofileerde houten bakgoot en zinken kraal.

Verdieping met aan rechterzijde links een fors drielichtsvenster met houten kozijnen en rechts en enkelruits venster met houten kozijnen. Beide vensters met bakstenen lekdorpels.

Linkerwoning gespiegeld aan rechterwoning, echter met vierlichtsvenster in plaats van een drielichtsvenster. Steense rollaag als fries voor beide woningen.

Overstekende geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Centraal geplaatste brede vierruits dakkapel, in gebruik bij beide woningen. Centrale bakstenen schoorsteen op de nok van het dak, in gebruik bij beide woningen.

Voordeuren in de zijgevels. Betonnen luifel boven de deuren en twee smalle langwerpige vensters aan weerszijden van de deuren.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol binnen het ensemble woningen aan Molenstraat 6-22 uit de jaren '30 van de twintigste eeuw.

Molenstraat 8 en 8A

Tweelaags gespiegeld dubbel woonhuis onder schilddak. Bouwjaar: 1936.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een halfsteensverband. Trasraam.

Linkerwoning met links een staande erker met houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Rechts een portiek met moderne toegangsdeur. Rechterwoning gespiegeld vergelijkbaar met de linkerwoning, echter met houten paneeldeur en een smal langwerpig venster aan weerszijden daarvan.

De erkers en portieken worden overdekt door een doorlopende houten afdekking annex luifel met geprofileerde houten bakgoot en zinken kraal.

Verdieping met geheel links en geheel rechts een tweelichtvenster met houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Centraal in de gevel een vensterpartij met links en rechts een tweelichtvenster, daartussen houten kraaldelen. Aan de onderzijde van deze vensterpartij een geprofileerde houten bakgoot op klossen. Steense rollaag als fries.

Aan de bovenzijde van de voorgevel een geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Brede vierruits dakkapel centraal in het voorste dakschild. Dakraam links van de dakkapel.

Zijgevels blind en opgebouwd in andere soort rode bakstenen. Ver overstekende bakgoten.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol binnen het ensemble woningen aan Molenstraat 6-22 uit de jaren '30 van de twintigste eeuw.

Molenstraat 10 en 10A

Beschrijving

Tweelaags gespiegeld dubbel woonhuis onder schilddak. Bouwjaar: 1936.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een halfsteensverband. Trasraam.

Begane grond met geheel links en geheel rechts een halfronde staande zesruits erker met bovenramen in glas-in-lood. Houten kozijnen, bakstenen lekdorpels. Houten bakgoten met zinken kraal. De buitenste vensters van de erkers bevinden zich in de zijgevels. Centraal twee portieken met toegangsdeuren. Beide deuren worden geflankeerd door smalle langwerpige vensters. Eén doorlopende betonnen luifel als overspanning van de beide portieken.

Verdieping met geheel links en geheel rechts een vijflichtvenster, waarvan het buitenste raam in de zijgevel ligt. Houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Centraal in de gevel twee tweelichtvensters. Aan de onderzijde van deze vensters een doorlopende geprofileerde houten bakgoot op klossen. Steense rollaag als fries.

Aan de bovenzijde van de voorgevel een geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Brede vierruits dakkapel centraal in het voorste dakschild.

Zijgevels blind en opgebouwd in andere soort rode bakstenen. Geprofileerde houten bakgoten met zinken kraal. Langwerpige bakstenen schoorsteen in linkerdakschild.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol binnen het ensemble woningen aan Molenstraat 6-22 uit de jaren '30 van de twintigste eeuw.

Molenstraat 12 en 12 A

Beschrijving

Tweelaags gespiegeld dubbel woonhuis onder schilddak. Bouwjaar: 1936.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een Noors verband. Trasraam.

Geheel links en geheel rechts een staande vijfruits erker met bovenramen in glas-in-lood. Betonnen lekdorpels en geprofileerde houten bakgoten met zinken kraal. Centraal twee licht verdiepte portieken met toegangsdeuren. Links en rechts van de voordeuren twee smalle langwerpige vensters met betonnen lekdorpels. Boven deur en smalle vensters een halfrondbovenlicht met roedeverdeling en glas-in-lood. Houten kozijnen. Halfrondboog betsaande uit twee halfsteens rollagen als overspanning boven de portieken. Betonnen aanzet- en sluitstenen. De sluitstenen langwerpig.

Verdieping met geheel links en geheel rechts een drielichtvenster met glas-in-lood bovenramen. Houten kozijnen en betonnen lekdorpels. Centraal twee enkelruitsvensters met glas-in-lood bovenramen. Houten kozijnen en betonnen lekdorpels. Steense rollaag als fries.

Aan de bovenzijde van de voorgevel een geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Twee pironen op de hoeken van de nok waar de schilden bij elkaar komen. Brede vierruits dakkapel centraal in het voorste dakschild met in het midden houten kraaldelen.

Zijgevels blind. Zinken regenpijpen en ver overstekende geprofileerde houten bakgoten met zinken kraal. Langwerpige bakstenen schoorsteen in rechterdakschild.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol binnen het ensemble woningen aan Molenstraat 6-22 uit de jaren '30 van de twintigste eeuw.

Molenstraat 14

Beschrijving

Vrijstaand tweelaags woonhuis onder tentdak. Bouwjaar: 1939.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een Noors verband. Trasmaam. Links een staande drieruits erker met glas-in-lood bovenramen en zijramen. Houten kozijnen en betonnen lekdorpel. Afdekking met geprofileerde houten bakgoot. Rechterzijde met toegangsdeur in licht verdiept portiek. Stoepje met rode gebakken tegels. De deur wordt grotendeels omsloten door ramen met glas-in-lood die de rondboog accentueren. Hieronder twee betonnen sierblokken. Houten

kozijnen. Halfrondboog, bestaande uit een dubbele halfsteens rollaag als overspanning van de portiek. Betonnen aanzet- en sluitstenen, waarvan de sluitsteen langwerpig.

Verdieping met links een drielichtvenster en rechts een tweelichtvenster. Houten kozijnen en betonnen lekdorpels. Beide bovendorpels van de vensters grenzen met de bovenzijden aan de ver overstekende houten goot. Zinken mastgoot.

Tentdak belegd met grijze Hollandse pannen. Centrale tweeruits dakkapel in voorste dakschild.

Geprofileerde houten kroonlijst met zinken kraal.

Zijgevels met ver overstekende houten goot met zinken mastgoten. Bakstenen schoorsteen in linker dakschild.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol binnen het ensemble woningen aan Molenstraat 6-22 uit de jaren '30 van de twintigste eeuw.

Molenstraat 16 en 18

Beschrijving

Tweelaags gespiegeld dubbelhuis onder schilddak. Bouwjaar: 1930.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Trasraam met steense rollaag. Geheel links en geheel rechts in de voorgevel een driekantige staande erker met bovenramen. Bovenraam ontbreekt in voorste raam van de rechtererker. Houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Geprofileerde houten bakgoot. Afdakje met drie schilden belegd met grijze bitumen shingles. Linkererker met glas-in-lood bovenramen. Centraal gelegen twee licht verdiepte portieken met houten toegangsdeur. Eén doorlopende wit geschilderde betonnen luifellatei boven de portieken. Twee langwerpige vensters met glas-in-lood naast de deuren, rustend op twee wit geschilderde betonnen sierblokken. Houten kozijnen. Links en rechts van de ingangspartijen twee licht verdiepte kleine vensters, vlak onder de luifellatei.

Steense rollaag ter hoogte van de verdiepingsvloer. Verdieping met geheel links en geheel rechts een driedelig venster met bovenramen. Houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Centraal op de

verdieping twee T-stolpvensters met houten kozijnen en bakstenen lekdorpels. Steense rollaag als fries.

Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Schilddak belegd met grijze tuile-du-nord dakpannen. Piron links en rechts op de nok. Dakkapel met houten bakgoot in voorste dakschild.

Zijgevels blind met steense rollaag boven het trasraam en ter hoogte van de verdiepingsvloer. Geprofileerde houten kroonlijsten met zinken kraal. Gemetselde schoorsteen in linker- en rechterschild. Dakkapel met houten bakgoot met zinken kraal in linker dakschild. Zinken regenpijp in linkerzijgevel.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol binnen het ensemble woningen aan Molenstraat 6-22 uit de jaren '30 van de twintigste eeuw.

Molenstraat 20 en 22

Beschrijving

Tweelaags gespiegeld dubbelhuis onder schilddak. Bouwjaar: 1937.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een halfsteens verband. Trasraam met halfsteense rollaag. Geheel links en geheel rechts in de voorgevel een driekantige staande erker.

Bovenraam ontbreekt in voorste raam van de rechtererker. Houten kozijnen. Betonnen afdekplaten boven de erkers. Linkererker met glas-in-lood bovenramen. Centraal gelegen twee licht verdiepte portieken met houten toegangsdeur omgeven door een omlijsting van kozijnen met glas-in-loodramen. Eén doorlopende wit geschilderde betonnen luifellatei boven de portieken.

Verdieping met geheel links en geheel rechts een tweeledig venster, bestaande uit een grote ruit rechts en een klein venster met bovenraam links. Houten kozijnen en lekdorpels van donkere geglaazuurde

tegels. Centraal op de verdieping twee tweelichtvensters met bovenramen. Houten kozijnen en houten bakgoten op klossen onder vensters. Deze zijn in gebruik als plantenbak. Steense rollaag als fries. Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Schilddak belegd met grijze Hollandse pannen. Tweeruits dakkapel met geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal in voorste dakschild. Tussen de ruiten een smalle houten betimmering van kraaldelen.

Zijgevels en opgebouwd in andere soort rode bakstenen. Overstekende geprofileerde houten bakgoten met zinken kraal. Linkerzijgevel met venster achteraan op de begane grond. Rechterzijgevel blind.

Gemetselde schoorsteen in linker- en rechterschild. Dakkapel met houten bakgoot met zinken kraal in linker dakschild. Zinken regenpijp in linkerzijgevel.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol binnen het ensemble woningen aan Molenstraat 6-22 uit de jaren '30 van de twintigste eeuw.

Molenstraat 44, 46 en 48

Molenstraat 48

Molenstraat 46

Molenstraat 44

Beschrijving algemeen

Drie middenstandswoningen onder een gezamenlijk mansardedak uit 1929-1930. Kleine aanbouw met platdak en garage/carport met platdak bij nummer 48. De gevels van de panden zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. Voorgevels met grijze gepleisterde plint. Ter hoogte van de balklaag enkele eenvoudige smeedijzeren staafankers. Rijk versierde fries met dubbele muizentand. Houten bakgoot met zinken kraal. Mansardedak belegd met grijze kruispannen.

Beschrijving Molenstraat 44

Voorgevel en dak

Rechts van het midden in de voorgevel een houten deur met getoogd enkelruits bovenlicht in een licht verdiepte portiek. Houten kozijnen. Steense segmentboog. Links van de voordeur twee rechthoekige vensters met steense segmentboog en betonnen lekdorpels. Rechts van de voordeur één dergelijk venster. Alle vensters met metalen rolluiken. Wit geschilderde bakgoot.

Dakvenster, bestaande uit twee vensters met roedeverdeling boven het tweede venster van de begane grond. Plat dak met houten boeiboord. Rolluik. Op de nok van het dak twee korte gemetselde schoorstenen. Direct links tegen de linkerschoorsteen een metalen afvoerpijp.

Rechterzijgevel

Begane grond met links een rechthoekig venster met roedeverdeling en bovenraam. Houten kozijnen. Steense segmentboog, lekdorpel en rolluik. Rechts een tweelichtvenster met roedeverdeling. Houten kozijnen. Betonnen latei en bakstenen lekdorpel. Rolluik.

Eenvoudige staafankers ter hoogte van de balklaag.

Zolderverdieping met twee rechthoekige zesruits klapvensters. Houten kozijnen. Steense segmentbogen, lekdorpels en rolluiken.

Beschrijving Molenstraat 46

Voorgevel en dak

Links op de begane grond een blauw geschilderde houten bijdeur met kraaldelen en een klein kijkvenster. Daarboven een tweeruits halffrondvenster als bovenlicht. Houten kozijnen en roeden. Steense halffrondboog. Rechts van deze bijdeur twee rechthoekige vensters met getoogde bovenramen met glas-in-lood. Houten kozijnen. Steense segmentbogen en betonnen lekdorpels. Rechts in de voorgevel een blauw geschilderde geprofileerde houten voordeur met kijkvenster in een licht verdiepte portiek met rondboog. De voordeur bevindt zich in een raster van houten kozijnen en glas-in-loodvensters. Ook het bovenlicht is van glas-in-lood. Direct links en rechts van de deur, onder twee langwerpige vensters met glas-in-lood een betonplaat met rechts een brievenbus. Rondboog met versierd metselwerk.

Blauw geschilderde bakgoot. Boven het rechtervenster in het dakschild een breed dakvenster met vier ruiten. Platdak met eenvoudig, blauw geschilderd boeiboord met zinken kraal. Twee korte bakstenen schoorstenen op de nok.

Beschrijving Molenstraat 48

Voorgevel en dak

Links in de voorgevel een blauw geschilderde geprofileerde houten voordeur met kijkvenster in een licht verdiepte portiek met rondboog. De voordeur bevindt zich in een raster van houten kozijnen en glas-in-loodvensters. Ook het bovenlicht is van glas-in-lood. Direct links en rechts van de deur, onder twee langwerpige vensters met glas-in-lood een betonplaat met links een brievenbus. Rondboog met versierd metselwerk. Rechts van deze portiek twee rechthoekige vensters met getoogde zesruits bovenramen. Houten kozijnen. Steense segmentbogen en betonnen lekdorpels.

Blauw geschilderde bakgoot. Boven het linkervenster in het dakschild een breed dakvenster met vier ruiten met roedeverdeling. Platdak met eenvoudig, blauw geschilderd boeiboord met zinken kraal. Korte gemetselde schoorsteen, rechts op de nok. In het midden een metalen afvoerpijp.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel met op de zolderverdieping twee vierkante vensters, afgesloten met blauw geschilderde houten luiken. Halfsteense rollagen en bakstenen lekdorpels. Links van het midden loopt een verticaal geplaatst bakstenen rookkanaal. Een schoorsteen ontbreekt echter.

Eenlaagse aanbouw

Aanbouw opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een wild verband. Gevel aan de straatzijde met grijs gepleisterde plint. Rechthoekig negenruitsvenster met houten kozijnen en roeden. Geheel rechts een zinken regenpijp. Blauw geschilderd boeiboord met zinken kraal.

Linkerzijgevel van de aanbouw met fors venster, bestaande uit een grote ruit en een langwerpige ruit met roedeverdeling. Houten kozijnen. Halfsteense rollaag en bakstenen lekdorpel.

Beschrijving garage/carport Molenstraat 48

Garage/carport opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een wild verband. Gevel aan de straatzijde met brede gevelopening met halfsteense segmentboog. Geen deuren of poorten zichtbaar. Segmentboog met betonnen sluitsteen. Zinken regenpijp links van de gevelopening. Blauw geschilderd geprofileerd houten boeiboord met zinken kraal.

Linkerzijgevel met drie kleine getoogde vierruitsvensters, vergelijkbaar met stalvensters in boerderijen. Halfsteense segmentbogen en bakstenen lekdorpels. Blauw geschilderd geprofileerd houten boeiboord met zinken kraal.

Waardering

Dit woonhuis is cultuurhistorisch waardevol, omdat het een wooncomplex betreft aan de rand van het toenmalige Valkenswaard. Uiterlijk heeft het pand enigszins de vorm van een langgevelboerderij.

Molenstraat 203 en 203A

Beschrijving

Eenlaags diepe kortgevelboerderij onder mansardedak, bestaande uit twee adressen. De boerderij heeft een korte gevel aan de straatzijde en een zeer lange linker- en rechterzijgevel. De korte achtergevel is niet zichtbaar.

Gebouwd ca. 1925. Nummer 203 betreft de woning aan de straatzijde, nummer 203a betreft een adres met kantoor en sportfunctie aan de achterzijde.

Gevels opgebouwd in rode bakstenen in schoon metselwerk, in een kruisverband.

Rechts naast de boerderij bevinden zich nog restanten van een bijna compleet vergane, eeuwenoude boerderij. De familie Van Son-Jansen bouwde ter vervanging van dit oude gebouw in 1925 hun nieuwe boerderij. Enkele oude muurdelen, houten balken en standers zijn naast de nieuwbouw nog aanwezig.

Voorgevel straatzijde

Gepleisterde plint met vier kleine ventilatiegaten ten behoeve van de kelder. Centrale toegangsdeur boven betonnen stoepje in licht verdiept portiek met anderhalfsteense strek. Donker geschilderde geprofileerde houten voordeur met kijkvenster. Zesruits bovenlicht. Aan weerszijden van de deur twee T-schuifvensters met houten kozijnen. Zesruits bovenramen, anderhalfsteense strekken en betonnen lekdorpels. Ter hoogte van de balklaag enkele gietijzeren sierankers.

Zolderverdieping voorgevel met drie T-stolpvensters met houten kozijnen. Zesruits bovenramen, anderhalfsteense strekken en betonnen lekdorpels. Twee gietijzeren sierankers ter hoogte van de balklaag tussen de zolder en vloering. Vloering in de voorgevel met vierruits rondvenstertje. Houten windveer.

De linkerzijgevel van voor naar achteren

Nummer 203: Een langwerpige T-stolpvenster met houten kozijnen. Zesruits bovenraam, anderhalfsteense strek en lekdorpel. Schuin links onder dit venster een klein ventilatiegat ten behoeve van de kelder.

Links van dit venster twee T-stolpvensters met houten kozijnen. Zesruits bovenramen, anderhalfsteense strekken en lekdorpels. Onder het linkse van deze twee vensters een steunbeer. Onder het rechtse van deze twee vensters een vierkant kelderraam.

Eenvoudige staafankers. Tegen dit deel van de gevel bevinden zich tevens twee zinken regenpijpen. Houten bakgoot met zinken kraal.

Nummer 203a: Een getoogde houten deur met segmentboog, links daarvan een stalraampje of deur (slecht zichtbaar door begroeiing). Een stalraam met daarboven een verlaagd houten dakvenstertje. Een getoogde houten deur en een stalraam. Geheel achter twee grote getoogde dubbele houten staldeuren met segmentbogen.

Muren voorzien van eenvoudige staafankers, het dak zonder goot.

De rechterzijgevel van voor naar achteren

Zuidwestelijke rechterzijgevel slecht zichtbaar door plantenbegroeiing. Achterste deel met getoogde houten poort met segmentboog en enkele getoogde stalvensters. Eenvoudige staafankers. Het dak zonder goot.

Dak

Mansardedak belegd met grijze tuile-du-nord dakpannen. Onderste dakschild boven de noordoostelijke linkerzijgevel met twee kleine dakraampjes en smalle bakstenen schoorsteen. Onderste dakschild boven de zuidwestelijke rechterzijgevel met twee kleine dakraampjes.

Waardering

Deze boerderij is cultuurhistorisch waardevol omdat dit een goed voorbeeld is van een langgevelboerderij in het landelijke gebied van Valkenswaard. De verschijningsvorm met mansardedak komt uitsluitend in de eerste drie decennia van de twintigste eeuw voor.

De ensemblewaarde van de bebouwing in deze omgeving is bijzonder groot.

Molenstraat 204

Algemene beschrijving

Kempische langgevelboerderij 'Hoeve Venbergen' met zadeldak uit ca. 1900. Smalle, snijdende dwarsvleugel met zadeldak aan achterzijde. Fors schuur-/stalgebouw met wolfsdak, naast de boerderij.

Gevels langgevelboerderij opgebouwd in rode bakstenen in schoon metselwerk in een kruisverband. Houten kozijnen, geschilderd in donkerblauw en wit. Geprofileerde, donkerblauw geschilderde houten luiken. Grijsblauw geschilderde gepleisterde plint.

Links van de boerderij aan de straatzijde twee bakstenen kolommen van rode baksteen in een halfsteensverband. Betonnen afdekplaten. Op de kolommen betonnen banden met hierop "Hoeve Venbergen". Hiertussen een dubbele metalen sierpoort.

Beschrijving boerderij

Bedrijfsgeedeelte voorgevel

In de gevel geheel links een grote getoogde dubbele deel deur met anderhalfsteense segmentboog. Rechts hiervan een grote getoogde dubbele stal deur met anderhalfsteense segmentboog. Verder naar rechts een getoogd negenruits stalraam met betonnen lekdorpel en halfsteense segmentboog. Vervolgens een grote getoogde dubbele stal deur met anderhalfsteense segmentboog. Rechts daarvan een getoogd negenruits stalraam met betonnen lekdorpel en halfsteense segmentboog. Juist rechts van het stalraam een verlaagd houten dakvenster met topgevelschot en houten windveren. Betonnen lekdorpel. Linkerdeel van deze gevel met vier zinken regenpijpen en eenvoudige staafankers.

Woongedeelte voorgevel

Geheel links in dit deel van de gevel een donkerblauw geschilderde geprofileerde houten voor deur met kijkvenstertje. Zes- of negenruits bovenlicht (dit is door begroeiing niet goed te zien). Rechts van de deur drie stolpvensters met houten kozijnen en luiken. Betonnen lekdorpels. Zesruits bovenramen. Anderhalfsteense segmentbogen. Eenvoudige staafankers en een zinken regenpijp. Over de gehele breedte van de voorgevel een donker geschilderde houten bakgoot met zinken kraal.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel is een topgevel. Begane grond met drie stolpvensters met houten kozijnen en luiken. Betonnen lekdorpels. Zesruits bovenramen. Anderhalfsteense segmentbogen. Tegen deze gevel staat een bakstenen muurtje met lantaarn en metalen sierpoort. Zolderverdieping met twee T-stolpvensters met houten kozijnen. Betonnen lekdorpels. Drieruits bovenramen. Anderhalfsteense segmentbogen. Eenvoudige staafankers. Geveltop en overig deel van de gevel niet zichtbaar door klimopbegroeiing.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel geheel begroeid met klimop. Wolfseind.

Dak

Zadeldak met wolfseinden belegd met grijze holle pannen. In het voorste dakschild, boven het woongedeelte een dakkapel met houten wangen en topgevelschot. Zadeldakje belegd met grijze holle pannen. Houten T-stolpvenster met drieruits bovenraam. Op de nok van het dak ter hoogte van het woongedeelte twee gemetselde schoorstenen met metalen kappen met holle gebogen dakvoeten. Een schoorsteen met piron, andere schoorsteen met goudkleurige windvaan in de vorm van een paard.

Beschrijving vrijstaande schuur cq. stalgebouw

Schuur-/stalgebouw met rechthoekige plattegrond. Grijsblauw geschilderde gepleisterde plint. Gevels opgebouwd uit rode baksteen in schoon metselwerk in een wild verband.

Voorgevel

Kopse voorgevel met centraal gelegen getoogde dubbele houten deel deur. Bovenzijde van deze deel deur versierd met motief rijzende zon. Links en rechts van de deur een wandlantaarn van metaal en glas. Links en rechts van de lantaarns een getoogd vierruits stalraam met zonnemotief. Halfsteense

rollaag en bakstenen lekdorpel. Eenvoudige staafankers. Boven de deel deur een rondlicht met roosmotief.

Rechterzijgevel

Gevel aan straatzijde met acht getoogde vierruits stalramen met zonnemotief. Halfsteense rollagen en bakstenen lekdorpels. Twee zinken regenpijpen en zinken mastgoot.

Dak

Zadeldak met twee wolfseinden belegd met moderne grijze holle pannen.

Waardering

Deze boerderij is cultuurhistorisch waardevol omdat dit een goed voorbeeld is van een langgevelboerderij in het landelijke gebied van Valkenswaard. De ensemblewaarde van de bebouwing in deze omgeving is bijzonder groot.

Verder is deze boerderij mogelijk interessant, omdat het de opvolger van de bekende Postelse Hoeve zou kunnen zijn. Daarover bestaat nog geen duidelijkheid.

De verschijningsvorm met zadeldak en wolfseinden is circa 1900 al lange tijd niet meer gebruikelijk. Wellicht wilde de eigenaar met deze wolfseinden een ouder karakter aan het uiterlijk van het gebouw geven.

Molenstraat 207

Algemene beschrijving

T-boerderij, bestaande uit een langwerpige boerderij onder zadeldak met wolfseind met daaraan vast een dwars staand eenlaags woonhuis met zadeldak uit ca. 1900. De voorbouw is qua breedte smaller dan het bedrijfs gedeelte erachter en vertoont enkele kenmerken van de Neo-renaïssancestijl.

De boerderij is door begroeiing niet zichtbaar en kan daarom voorlopig niet beschreven worden. Wel is een wolfseind aan de achterzijde van de boerderij zichtbaar, hetgeen vaak duidt op een bouwperiode van vóór 1880.

Beschrijving boerderij

Vorgevel aan de straatzijde

Voorbouw opgebouwd uit rode bakstenen in schoon metselwerk in een kruisverband. Centraal geplaatste voordeur in licht verdiept portiek met rondboog als overspanning. Moderne voordeur met glaspanelen. Okergeel geschilderde houten kozijnen. Zesruits bovenlicht met wit geschilderde houten roeden. Wit gepleisterd boogveld boven de deur. Aan beide zijden van de deur twee rechthoekige T-schuifvensters met okergeel en wit geschilderde houten kozijnen. Zesruits bovenramen. Betonnen lekdorpels. Wit gepleisterde boogvelden en daarboven strekse segmentbogen. Ter hoogte van de balklaag een halfsteense rollaag en enkele ontluuchtingsgaten.

Versierde muizentanding, deels met okergeel geschilderde koppen. Zinken regenpijpen en een houten bakgoot.

Zijgevels

Linker- en rechterzijgevels van de voorbouw slecht zichtbaar door begroeiing. Linkerzijgevel met op de begane grond drie vensters, vergelijkbaar als in de vorgevel. Lekdorpels. Op de verdieping twee vensters met lekdorpels. Ter hoogte van de balklaag eenvoudige staafankers.

Dak

Zadeldak belegd met grijze tuile-du-nord dakpannen. Twee bakstenen schoorstenen op de nok van het dak.

Waardering

Deze boerderij is cultuurhistorisch waardevol omdat dit een goed voorbeeld is van een gemoderniseerde langgevelboerderij in het landelijke gebied van Valkenswaard. Om het wooncomfort te verhogen is circa 1900 een volledig nieuw woonhuis tegen de bestaande boerderij gebouwd.

Stijlkenmerken uit deze periode zijn ook veelvuldig te bespeuren. Op veel plaatsen in de landelijke gebieden is dit fenomeen te constateren (zie bijvoorbeeld Mgr. Smetsstraat 29 in Dommelen).

De ensemblewaarde van de bebouwing in deze omgeving is bijzonder groot.

Molenstraat 209

Geen foto beschikbaar.

Beschrijving

Eenlaags (gerenoveerd) woonhuis met L-vormige plattegrond, bestaande uit een vleugel met zadeldak waarin zich de voordeur bevindt, hierna te noemen de voorbouw. Daarachter een moderne vleugel met samengesteld dak (de achterbouw).

Vorgevel voorbouw

Opgebouwd in rode handgevormde 'appelbloesem' baksteen in schoon metselwerk, opgebouwd in een wild metselverband, bestaande uit opvallend veel koppen.

Grijs gepleisterde plint. Wit geschilderde houten voordeur, bestaande uit verticale kraaldelen.

Hierboven een tweeruits bovenlicht. Houten kozijnen. Strekse segmentboog. Links van de deur één venster, rechts van de deur twee vensters. Zesruits schuifvensters met houten kozijnen en roeden. Wit geschilderde houten paneelluiken. Strekse segmentbogen en betonnen lekdorpels. Rechterdeel vorgevel blind. Eenvoudige staafankers verspreid over de vorgevel. Zinken mastgoot over de breedte van de vorgevel.

Linkerzijgevel voorbouw

Op begane grond rechts een venster met luiken, vergelijkbaar met die in de vorgevel. Aan de linkerkant ter hoogte van de balklaag een opkamervenster met luiken, vergelijkbaar met de overige vensters. Eveneens ter hoogte van de balklaag eenvoudige staafankers. Zolderverdieping met een enkel venster, vergelijkbaar met de overige vensters, echter zonder luiken. Zinken regenpijp. Wit geschilderde houten windveer op klossen.

Dak voorbouw

Zadeldak belegd met grijze holle pannen. In voorste dakschild twee wit geschilderde houten dakkapellen met vierruits venster, topgevel, topgevelschot en zadeldakje belegd met grijze holle pannen. Op de nok van het dak twee bakstenen schoorstenen met aan de bovenzijden een muizentanding.

Zichtbare zijgevel achterbouw

Bestaande uit een oppervlak met een L- of een T-vorm. Opgebouwd in schoon metselwerk in een rode baksteen in een Vlaams verband. Moderne deuren en vensters met roedenverdeling. Centraal geveldeel met kraaldelen. Zinken mastgoot. Houten windveer op klossen.

Dak achterbouw

Samengestelde daken belegd met grijze holle pannen. Twee bakstenen schoorstenen met muizentanding en aan bovenzijden opengewerkt met afdekplaat.

Waardering

De architectuurwaarde van dit woonhuis is momenteel van weinig waarde, tenzij nog een relatief groot aantal relictten uit de oude boerderij bewaard gebleven zijn (Kelder, dakopbouw etc.).

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol omdat zij in een agrarisch gebied ligt, vlakbij de Venbergse Molen. Het huidige woonhuis heeft in het verleden zonder twijfel een agrarische functie gehad. De ensemblewaarde van de bebouwing in deze omgeving is bijzonder groot.

Nieuwstraat 69

Beschrijving

Eenlaagse middenstandswoning onder mansarde-schilddak met Vlaamse gevel, gebouwd in 1924-1925.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in donkerrode bakstenen in een kruisverband.

Middenrisaliet met Vlaamse gevel en hoekrisalieten. Symmetrische indeling met centrale voordeur in een portiek met links en rechts daarvan twee vensters. In de portiek een betonnen stoepje.

Geprofileerde houten voordeur met kussenpanelen en klein kijkvenster. Betonnen drempel en enkelruits bovenlicht. Bovenzijde van de portiek met trapvormige baksteenuitkraging en daarboven een steense segmentboog met betonnen aanzet- en sluitstenen. De segmentboog wordt afgetopt met een segmentboogje van liggende baksteenkoppen. Enkelruits vensters met enkelruits bovenramen. Houten kozijnen, voorzetramen, betonnen lekdorpels en segmentbogen, gelijk aan de segmentboog boven de portiek. Gietijzeren rozetankers ter hoogte van de balklaag. Ter hoogte van de lijstgeveldelen van de voorgevel een verkropte houten bakgoot met zinken kraal, die links en rechts nog even doorloopt tot in de Vlaamse gevel. Vlaamse topgevel met T-stolpvenster met houten kozijnen, een betonnen lekdorpel en een segmentboog, vergelijkbaar met de vensters van de begane grond. Houten windveer met afgeschuinde onderzijden, met zinken kraal. Bakstenen wangen van de Vlaamse gevel met daarboven houten bakgootjes met zinken kraal. Top van de Vlaamse gevel met snijgend zadeldak.

Linker zijvel

Linkerzijgevel met staafankers ter hoogte van de balklaag. Verdieping met twee rechthoekige vensters. Trapeziumvormige houten bakgoot en windveren bedekt met loodslabben.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel met op de begane grond een rechthoekig enkelruits venster met enkelruits bovenraam. Voorzetraam, betonnen lekdorpel en steense rollaag. Staafankers ter hoogte van de balklaag. Verdieping met twee T-stolpvensters, betonnen lekdorpels en halfsteense rollagen. Trapeziumvormige houten bakgoot en windveren bedekt met zink.

Dak

Mansarde schilddak en snijgend zadeldak van de Vlaamse gevel bedekt met vierkante leistenen, gelegd in een ruitvormig motief. Bakstenen schoorsteen in linkerzijschild.

Achtergevel

Tegen de achtergevel is een eenlaags schuurtje of bijkeuken gebouwd. Houten deur, enkelruits bovenlicht en T-stolpvenster rechts.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de authentieke uitstraling zonder storende moderne elementen. Het pand is een goed voorbeeld van een middenstandswoning uit het midden van de jaren '20 van de twintigste eeuw. Het pand ligt op een kenmerkende locatie, in de hoek van de Nieuwstraat

Ooistraat 1

Beschrijving

Betreft een eenlaags arbeiderswoning met een in pandig stalgedeelte, gebouwd rond 1900. Het pand heeft een zadeldak met blauwe muldenpannen, een houten bakgoot, een kleine overstek en windveren. De bakstenen muren zijn in kruisverband gemetseld met kalkspecie. Het pand heeft een donker gepleisterde plint. Op de voorgevel zijn vijf gietijzeren sierankers aangebracht ter hoogte van de balklaag en aan de zijgevel bevinden zich twee strijkankers. Het woongedeelte heeft drie hoge kozijnen en in het midden bevindt zich de voordeur met bovenlicht. Aan beide zijden van de voordeur bevinden zich schuiframen met luiken, terwijl in het rechtergedeelte waarschijnlijk twee staldeuren aanwezig zijn geweest. Hier zijn echter kunststof kozijnen geplaatst, die tot aan het grondvlak lopen. Ze passen niet goed bij dit pand. Boven de kozijnen bevinden zich steeds uitgevoerde segmentbogen, met daaronder boogvelden. De boogvelden boven de voordeur en de naast gelegen vensters zijn van hout. De boogvelden boven de twee stalvensters zijn gevuld met eenvoudige cementlagen.

Waardering

Ondanks de moderne aanpassingen verdient het geheel bescherming, omdat het cultuurhistorisch waardevol is als voorbeeld van een arbeiderswoning met kleinschalig vee voor eigen gebruik.

Parallelweg West 18

Beschrijving

Eenlaags woonhuis met bedrijfsgedeelte of boerderijtje onder zadeldak uit 1906. Gevels opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Knipvoegen. Links tegen het pand een carport. Rechts achter tegen het pand een eenlaagse aanbouw met platdak.

Voorgevel

Grijze, gepleisterde plint. Rechts het woongedeelte. Donkerblauw geschilderde houten voordeur boven hardstenen drempel. Tweeruits bovenlicht. Houten kozijnen en roeden. Steense segmentboog. Links en rechts van de voordeur een rechthoekig vierruits venster met tweeruits bovenraam (klapraam). Houten kozijnen en roeden. Betonnen lekdorpel. Donkerblauw geschilderde houten luiken. Steense segmentboog waaronder een boogveld. In het woongedeelte, ter hoogte van de balklaag vier staafankers.

Links van het linkervenster een donkerblauw geschilderde getoogde houten deur. Betonnen drempel, houten kozijnen. Steense segmentboog. Links van deze segmentboog een staafanker. Geheel links in de gevel een donkerblauw geschilderde getoogde dubbele poort met twee vierruits kijkvensters. Betonnen drempel. Houten kozijnen. Segmentboog bestaande uit twee rijen baksteenkoppen. Geheel links in de gevel een zinken regenpijp. Fries bestaande uit een overhoekse muizentand tussen twee uitspringende koppenlagen. Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Begane grond met links twee vierruits-klapvensters. Houten kozijnen en roeden, betonnen lekdorpels. Rechts één dergelijk venster. Steense rollaag. Ter hoogte van de balklaag één staafanker boven het rechtervenster. Zolderverdieping met twee vensters zoals op de begane grond in deze zijgevel. In de schuine zijden van de topgevel verticaal geplaatste gording-ankers.

Rechterzijgevel

Begane grond met links een rechthoekig vierruits venster met tweeruits bovenraam (klapraam). Houten kozijnen en roeden. Betonnen lekdorpel. Donkerblauw geschilderde houten luiken. Steense segmentboog. Rechts op de begane grond een klein rechthoekig kelderraam met roedeverdeling.

Daarboven een vierruits opkamervenster (klapraam) met houten kozijnen en roeden. Donkerblauw geschilderde houten luiken. Betonnen lekdorpel. Staafankers ter hoogte van de balklaag. Zolderverdieping met twee vensters, vergelijkbaar met het opkamervenster. Verticaal geplaatste gording-ankers in de schuine zijden van de topgevel.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle dakpannen. Voorste dakschild met twee houten dakkapellen met vierruits klapramen. Vijfhoekige frontons in mijtervorm met donkerblauw geschilderde vijfhoekige timpanen en wit geschilderde randen. Wangen van wit geschilderde houten kraaldelen. Zadeldakjes belegd met grijze holle dakpannen.

Carport

Donker geschilderde houten boeiboord en daarboven een wit geschilderde houten kroonlijst. Metalen paal ter ondersteuning.

Aanbouw

Eenlaagse aanbouw opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen. Deur in gevel aan de straatzijde. Houten kozijnen. Zinken regenpijp. Platdak.

Tuin

Links van het huis een brede metalen schuifpoort met traliewerk. Rechts van het huis eveneens een hekwerk met poort met traliewerk.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch van belang vanwege de vormgeving van dit type woningen (eenlaags met een bedrijfs-/stalgedeelte). Zij zijn aan de rand van het toenmalige dorp gebouwd in de periode dat het woongebied van Valkenswaard werd vergroot. Het pand is recentelijk gerestaureerd en heeft zijn authentieke uitstraling volledig behouden.

Peperstraat 7 en 9

Beschrijving

Gespiegeld tweelaags dubbel woonhuis onder schilddak met centraal gelegen topgevel met snijgend zadeldak. Bouwjaar: 1934.

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een Noors verband. Centrale twee vensterassen in licht uitstekende middenrisaliet met topgevel. Voordeuren in licht verdiepte portieken met glas-in-lood bovenlicht en smalle vensters van glas-in-lood naast de deuren. Hieronder lekdorpels van geglazuurde tegels. Eén doorlopende luifellatei boven beide portieken. Buitenste twee vensterassen met een staande erker met trapeziumvormig oppervlak. Glas-in-lood bovenramen. Houten kozijnen. Lekdorpels van geglazuurde tegels. Licht uitstekende betonnen lateien.

Verdieping met in de middenrisaliet twee dubbele vensters met glas-in-lood bovenramen. Houten kozijnen. Lekdorpels van geglazuurde tegels. Licht uitspringende betonnen lateien. Buitenste twee vensterassen met trapeziumvormige balkonnen bovenop de erkers. Twee smalle bakstenen reliëfbanden op de balkons. Licht uitstekende betonnen afdekplaten, vergelijkbaar met de lateien van de erkers. Vensterpartij bestaande uit een centraal gelegen stolpvenster met daarnaast twee smalle ramen met bovenramen in glas-in-lood. Boven de buitenste vensterassen eenvoudige bakstenen rollagen als fries.

Centrale topgevel met twee smalle vensters met houten kozijnen. Daarboven één doorlopende licht uitspringende betonnen latei. Baksteen reliëfversiering in de geveltop.

Buitenste vensterassen met ver overstekende houten bakgoot met zinken kraal. Deze bakgoot loopt aan beide zijden iets door in de middenrisaliet. Op die plaats wordt de bakgoot aan beide zijden ondersteund door een dubbele klos. Schilddak en zadeldak van topgevel belegd met grijze Hollandse pannen. Fors dubbel dakraam bovenaan in rechterdeel voorste dakschild. Beide zijgevels met zinken regenpijp en overstekende houten bakgoot met zinken kraal. Dakraam in rechterschild.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn authenticiteit en typisch voorbeeld van een dubbele middensandswoning uit de jaren '30 van de vorige eeuw.

Peperstraat 52

Beschrijving

Eenlaags woonhuis onder mansardedak. Oorspronkelijk gebouwd als twee woningen (nrs. 52-54) ca. 1925. Gevels opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband, tenzij anders vermeld.

Voorgevel

Grijze gepleisterde plint met enkele luchtgaten. Links in de voorgevel twee rechthoekige enkelruits schuifvensters met enkelruits bovenramen. Houten kozijnen en roeden. Bovendorpels met versieringen. Hardstenen lekdorpels. Grijs gepleisterde boogvelden. Steense segmentbogen. Rechts van de vensters twee voordeuren. Linkerdeur van hout, rechterdeur van hout met fors rechthoekig venster. Enkelruits bovenlichten met versierde bovendorpels. Houten kozijnen. Hardstenen drempels en neuten. Grijs gepleisterde boogvelden en steense segmentbogen. Rechts van de deuren een fors en breed eenruitsvenster, vergelijkbaar met een winkelruit. Houten kozijnen en bruine geglazuurde tegels als lekdorpel. Steense rollaag. Rechts van dit venster een zinken regenpijp.

Ter hoogte van de balklaag enkele siersmeedijzeren sierankers die mogelijk uit een voorganger van dit pand afkomstig zijn en wellicht enkele honderden jaren oud zijn. Fries bestaande uit een overhoekse muizentand tussen een uitspringende koppenlaag (onder de muizentand) en strekkenlaag (boven de muizentand). Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal op klossen.

Linkerzijgevel

Onderste twintig baksteenlagen van lichtrode appelbloesembaksteen in een wild verband met veel koppen. Hoger gelegen baksteenlagen van rode baksteen in een kruisverband. Begane grond met links een met bakstenen dichtgezet opkamervenster met steense segmentboog. Ter hoogte van de balklaag enkele forse (oude) staafankers. Zolderverdieping met centraal geplaatst rechthoekig enkelruits venster met houten kozijnen. Betonnen lekdorpel. Grijs gepleisterd boogveld en steense segmentboog. Overstekend dak op klossen met houten windveer, voorzien van versierd houtsnijwerk.

Rechterzijgevel

Grijze gepleisterde plint. Begane grond met links een fors, rechthoekig eenruitsvenster met houten kozijnen. Steense rollaag en lekdorpel van bruine geglazuurde tegels. Rechts een rechthoekig opkamervenster met houten kozijnen, betonnen lekdorpel, grijs gepleisterd boogveld en steense segmentboog. Ter hoogte van de balklaag enkele forse, mogelijk staafankers van mogelijk enkele honderden jaren oud. Zolderverdieping met centraal geplaatst rechthoekig venster met houten kozijnen. Betonnen lekdorpel. Grijs gepleisterd boogveld en steense segmentboog. Overstekend dak op klossen met houten windveer, voorzien van versierd houtsnijwerk.

Achtergevel

Opgebouwd uit handgevormde bakstenen, die mogelijk enkele eeuwen oud zijn.

Dak

Mansardedak belegd met grijze muldenpannen. Vier vierkante dakramen in voorste dakschild.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de ensemblewaarde met de overige bebouwing aan dit plein, en vooral het oude buurpand. De authenticiteit van het pand is door verbouwing aan de oude vensters in het rechterdeel verminderd.

Reisvennestraat 22

Beschrijving

Eenlaagse woning met bedrijfsgedeelte of boerderijtje onder zadeldak uit 1903.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Grijs gepleisterde plint. Rechts in de voorgevel het woongedeelte met centrale, donkerblauw geschilderde paneeldeur als voordeur. Verticaal kijkvenster. Donkerblauw geschilderde houten kozijnen. Bovenlicht met levensboom en wit geschilderde roeden. Anderhalfsteense strek. Direct links van de voordeur een verticale betonnen brievenbus. Links van de brievenbus en rechts van de voordeur een rechthoekig zesruits-schuifvenster met donkerblauw geschilderde kozijnen en wit geschilderde roeden. Metalen vensterhekjes en betonnen lekdorpels. Anderhalfsteense strekken.

Links in de voorgevel een bedrijfs-/stalgedeelte. Geheel links een getoogde dubbele glazen deur met donkerblauw geschilderde houten kozijnen. Halfsteense segmentboog. Rechts van deze poort een venster, vergelijkbaar met de vensters in het woongedeelte. Rechts van dit venster een klein rechthoekig eenruitsvenster of stalraam met donkerblauw geschilderde houten kozijnen en wit geschilderde roeden. Bakstenen lekdorpel en steense rollaag.

Ter hoogte van de balklaag enkele staafankers. Wit boeiboord met metalen beugels die ter ondersteuning moeten dienen voor een mastgoot. Deze goot ontbreekt echter op het moment van bezichtiging.

Linkerzijgevel

Begane grond in schoon metselwerk in rode baksteen. Geheel rechts een smalle muurpijler van grijs pleisterwerk met schijnvoegen. Zolderverdieping topgevel met grijs pleisterwerk met schijnvoegen. Twee vensters op deze verdieping. Houten zoom.

Rechterzijgevel

Opgebouwd in grijs pleisterwerk met schijnvoegen. Begane grond met geheel links een zesruitschuifvenster met donkerblauw geschilderde houten kozijnen en wit geschilderde roeden. Geheel rechts ook een venster. Dit is echter door begroeiing niet goed zichtbaar.

Ter hoogte van de balklaag enkele staafankers.

Zolderverdieping met één centraal geplaatst venster met donkerblauw geschilderde houten kozijnen en wit geschilderde roeden. Betonnen lekdorpel. Schuin geplaatste staafankers in de schuine zijden van de topgevel. Houten zoom.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle dakpannen. Twee dakramen in het voorste dakschild, waarbij het linkerdakraam groter is dan het rechter. Tussen de twee dakramen een kunststof afvoerpijp. Links op de nok een gemetselde schoorsteen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch van belang vanwege de vormgeving van dit type woningen (eenlaags met een bedrijfs-/stalgedeelte). Zij zijn aan de rand van het toenmalige dorp gebouwd in de periode dat het woongebied van Valkenswaard werd vergroot. Het pand is qua bedrijfsgedeelte aangepast aan bewoning, maar heeft zijn authentieke uitstraling verder volledig behouden.

Reisvennestraat 31

Beschrijving

Langgevelboerderij onder zadeldak uit 1901. Eenlaagse afhang onder lessenaarsdak rechts tegen het pand. Gepleisterde opbergkist met lessenaarsdak rechts tegen het pand.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Grijze gepleisterde plint. Links het woongedeelte met centrale voordeur. Donker geschilderde houten paneeldeur met kijkvenster. Hardstenen drempel. Wit geschilderde houten kozijnen,. Geprofileerd deurkalf.

Bovenlicht met levensboom. Levensboom in wit, roeden donker geschilderd. Donker gepleisterd

boogveld en steense segmentboog. Links en rechts van de deur een rechthoekig zesruits-schuifvenster. Donker geschilderde houten kozijnen en wit geschilderde houten roeden. Donker geschilderde houten luiken. Betonnen lekdorpel. Wit gepleisterde boogvelden. Steense segmentbogen. Metalen vensterhekjes. Geheel links in de voorgevel een zinken regenpijp. Ter hoogte van de balklaag in het woongedeelte enkele staafankers.

Bedrijfs-/stalgedeelte met links een forse, dubbele, donker geschilderde getoogde houten deur. Wit geschilderde kozijnen en getoogde houten latei. Halfsteense segmentboog. Rechts van de dubbele deur een staafanker. Rechts hiervan een donker geschilderde houten deur met wit geschilderde houten kozijnen. Steense rollaag. Direct rechts van deze deur een rechthoekig enkelruits venster met wit geschilderde houten kozijnen en bakstenen lekdorpel. Steense rollaag. Rechts van dit venster een staafanker. Dit anker ligt lager ten opzichte van het anker naast de dubbele deur. Geheel rechts in de voorgevel een zinken regenpijp. Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel

Begane grond met rechts een zesruits-schuifvenster, vergelijkbaar met de vensters in het woongedeelte van de voorgevel, echter zonder luiken. Staafankers ter hoogte van de balklaag.

Zolderverdieping met twee rechthoekige zesruitsvensters met donker geschilderde houten kozijnen en wit geschilderde houten roeden. Metalen vensterhekjes. Betonnen lekdorpels. Steense segmentbogen. Grijs houten of cementen zoom.

Rechterzijgevel

Zolderverdieping met twee smalle verticale ventilatiegaten en daartussen een staafanker. Grijs houten of cementen zoom.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle dakpannen. Hoge bakstenen schoorsteen in voorste schuine zijde van de linkerzijgevel. Bakstenen schoorsteen boven op de nok van het dak.

Afhang

Afhang opgebouwd in schoon metselwerk in diverse steensoorten in een wild metselverband. Deze afhang staat tegen de rechtergevel, maar loopt niet door tot aan de voorgevel. Ter hoogte van deze voorgevel staat de opbergkist. Gevel straatzijde met grijs gepleisterde plint en versierde houten windveer.

Zijgevel met twee kleine halfrondvensters met donker geschilderde metalen roeden in zonmotief. Geheel links in deze zijgevel een zinken regenpijp. Lessenaarsdak belegd met grijze holle dakpannen.

Opbergkist

Gepleisterde opbergkist met afsluitbare houten deksel dat als het ware een lessenaarsdak met zeer flauwe helling vormt.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch van belang vanwege de vormgeving van dit type keuterboerderij (eenlaags met een bedrijfs-/stalgedeelte). Zij zijn aan de rand van het toenmalige dorp gebouwd in de periode dat het woongebied van Valkenswaard werd vergroot. Het pand heeft zijn authentieke uitstraling (zoals hekwerkjes en levensboom) volledig behouden.

St. Antoniusstraat 3A-5

Beschrijving

Voormalige sigarenfabriek van de firma Van Gerwen onder mansardedak uit 1924-1925 (nr. 3a, linkerpand) en woonhuis bij de voormalige sigarenfabriek onder mansardedak uit 1925-1926 (nr. 5, rechterpand). Sint-Antoniusstraat 3 betreft een moderne aanbouw aan de linkeren voorzijde van het fabriekspand op nummer 3a en behoort niet tot het cultuurhistorisch waardevolle object.

Voorgevel

Voorgevel van de voormalige sigarenfabriek opgebouwd in wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Begane grond grotendeels door de aanbouw van nummer 3 aan het oog onttrokken, dan wel geïntegreerd in nummer 3. Rechts op de begane grond de voordeur van nummer 3a. Het betreft een moderne deur met enkelruits bovenlicht. Grijs geschilderde houten kozijnen. Boven de deur een steense segmentboog en daarboven een segmentboog van liggende baksteenkoppen. Verdieping met drietal getoogde stolpvensters. Grijs geschilderde houten kozijnen, wit geschilderde betonnen lekdorpels en steense segmentbogen. Top van de gevel met nis in ruitvorm. Grijs geschilderde houten windveer op klosjes. Mansardedak mist onderste rechterdakschild, doordat de woning op nummer 5 tegen de fabriek aan gebouwd is en deels daarmee geïntegreerd is. Mansardedak belegd met rode muldenpannen. Onderste linkerdakschild met dakvenster bestaande uit drie tegen elkaar geplaatste vierruitsvensters. Grijs geschilderde houten wangen en bakgoot met plat dakje. Rechts van dit dakvenster een klein dakraampje.

Voorgevel van het woonhuis op nummer 5 opgebouwd uit rode baksteen in een kruisverband. Begane grond met links een trapeziumvormige erker met geprofileerde kozijnen en drie ongedeelde ruiten. Onderzijde van de erker van baksteen. Bovenzijde plat met fragiele, opengewerkte, stalen of houten borstwering. Halfsteense rollaag als onderdorpelband. Rechts op de hoek een opengewerkte portiek met twee ingangen. Bovenzijden van de portiek met trapsgewijs uitkragende bakstenen en een betonnen latei aan beide zijden van de hoekportiek. Houten paneeldeur met vierruits bovenlicht en raamwerk van ongedeelde vensters en kozijnen links en rechts van de deur. Zolderverdieping met twee enkelruits vensters. Betonnen lekdorpels en betonnen lateien. Vliering met klein, breed liggend enkelruits venster met betonnen lekdorpel en betonnen latei. Houten windveer op klossen. Woonhuis ligt circa 1 meter naar voren ten opzichte van het fabriekje. In deze smalle linkerzijgevel bevindt zich een venster met betonnen lekdorpel en halfsteense rollaag. Houten bakgootje met zinken kraal op klossen.

Rechterzijgevel met op de begane grond een enkelruits venster met lekdorpel en halfsteense rollaag. Staaftankers ter hoogte van de balklaag. Houten bakgoot met zinken kraal op klossen. Achterzijde van het woonhuis is een meter naar rechts uitgebouwd en iets verhoogd, waardoor dit deel een zadeldak heeft.

Mansarde zadeldak belegd met grijze Tuiledu Nord dakpannen.

Waardering

Dit complex is cultuurhistorisch waardevol vanwege de belangrijke geschiedenis die Valkenswaard heeft op gebied van de tabaksindustrie. Het complex vormt een onderdeel van de sigaren-valkerijroute in het dorp. Verder is de vorm van de panden opvallend, waarbij het woonhuis deels in de fabriek gebouwd lijkt te zijn. Met hun mansardedaken vormen de nummers 3a en 5 een onlosmakelijk geheel.

Waalreseweg 136

Beschrijving

Langgevelboerderij onder mansardedak, gebouwd in 1924-1925.

Voorgevel

Voorgevel opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband. Op circa 50 cm vanaf de grond loopt een halfsteense rollaag over de breedte van het pand. Indeling met links het woonhuis en rechts het stalgedeelte.

Woongedeelte met links twee enkelruitsvensters met enkelruits bovenramen, (recentelijk?) versierd met kleurrijk glas-in-lood. Wit geschilderde roeden en okergeel geschilderde kozijnen. Betonnen lekdorpsels en anderhalfsteense strekken. Rechts van deze vensters de voordeur, een geprofileerde houten deur met klein kijkvenster. Enkelruits bovenlicht met kleurrijk en rijk versierd glas-in-lood. Betonnen drempel en deurneuten. Roeden van het bovenlicht wit geschilderd en okergeel geschilderde kozijnen. Direct rechts van de deur een smal verticaal enkelruits venster met kleurrijk glas-in-lood. Wit geschilderde roeden en okergeel geschilderde kozijnen. Betonnen lekdorpel en anderhalfsteens strekje. Vóór het woongedeelte ligt een stoepje, belegd met grijze en rode tegels.

Stalgedeelte met links een donkergroen geschilderde getoogde houten deur met kijkvenster waarvan de roeden/kozijnen geschilderd in wit en okergeel. Halfsteense rollaag als drempel. Steense segmentboog boven de deur. Rechts een forse, donkergroen geschilderde getoogde houten dubbele staldeur onder een steense segmentboog. Over de gehele gevel enkele staafankers, die in het stalgedeelte lager geplaatst zijn dan de ankers in het woonhuisgedeelte.

Bovenzijde van de voorgevel met uitkragende baksteenversiering. Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal.

Begane grond van de linkerzijgevel grotendeels met planten begroeid. Gevel opgebouwd in rode baksteen in een halfsteens verband. Links op de begane grond een deur of venster met enkelruits bovenlicht/-raam en roeden/kozijnen geschilderd in de kleuren wit en okergeel. Anderhalfsteense rollaag boven deze deur/venster.

Zolderverdieping met twee stolpvensters. Elk venster bestaat uit twee smalle, langwerpige ruiten. Ook hier is het houtwerk in wit en okergeel. Bakstenen lekdorpels. Eventuele strekken/rollagen aan het zicht onttrokken door bakken voor zonwering. De vorm van het mansardedak wordt aan de bovenzijde van de gevel geaccentueerd door een dubbele laag uitkragende, liggende strekken.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel op gebouwd in rode baksteen in een kruisverband.

Begane grond met een klein, liggend venster, dat een latere toevoeging is. De binnenste houtdelen zijn wit geschilderd en de kozijnen okergeel. De bovenzijde van het venster heeft een segmentboog. De ruit lijkt derhalve getoogd. Lekdorpel van bruine, geglazuurde tegels en een halfsteense rollaag.

Enkele staafankers ter hoogte van de balklaag.

Verdieping met twee vensters, vergelijkbaar met de vensters op de verdieping in de linkerzijgevel. In de rechterzijgevel zijn lekdorpels gemaakt van bruine, geglazuurde tegels.

Dak

De vorm van het mansardedak wordt aan de bovenzijde van de gevel geaccentueerd door een dubbele laag uitkragende, liggende strekken. Mansardedak belegd met grijze holle dakpannen. Op de nok van het dak staat ter hoogte van het woongedeelte een bakstenen schoorsteen.

Bomen

Vóór de boerderij staat een vijftal relatief lage bomen, die duidelijk bij de boerderij horen.

Waardering

Deze langevelboerderij is cultuurhistorisch waardevol vanwege de originaliteit ervan. Veel onderdelen zijn authentiek, daterend uit de het midden van de jaren '20. Deze boerderij is door zijn traditionele schildering van kozijnen en deuren (donkergroen, wit en okergeel) een goed voorbeeld van een langevelboerderij uit het begin van de twintigste eeuw. De gevel aan de straatzijde is niet aangepast aan de moderne gebruiker.

Zeelberg kapel

Geen beschrijving aanwezig.

Zeelberg 33

Geen beschrijving aanwezig.

Zeelberg 33A

Geen beschrijving aanwezig.

Zeelberg 35

Geen beschrijving aanwezig.

Zeelberg 56

Geen beschrijving aanwezig.

Zeelberg 60

Geen beschrijving aanwezig.

Zeelberg 72

Geen beschrijving aanwezig.

Dommelen

Bergstraat 5

Geen beschrijving aanwezig.

Bergstraat 31

Geen beschrijving aanwezig.

Bergstraat 32

Horecabedrijf, eenlaags (ca. 1930-1940). Zadeldak. In de topgevel ijzeren notenbalk, verwijzend naar de vroegere eigenaar Fasol. Typerend voor de landelijke woningbouw kort voor 1940.

Bergstraat 41

Geen beschrijving aanwezig.

Bergstraat 52

Inleiding

Na de benoeming tot burgemeester-secretaris van Dommelen liet C.M. Ploegmakers in 1913 een woonhuis bouwen in de kom van het dorp aan de noordzijde van de huidige Bergstraat. Het ontwerpen van het "landhuis" werd opgedragen aan P. van de Velden uit Geldrop. Na het mede oprichten van de

Boerenleenbank in Dommelen in januari 1914 werd Ploegmakers de eerste kassier van de bank waarvoor hij zondags na de Hoogmis "bij thuis zijn" zitting hield. Na de samenvoeging van Dommelen bij Valkenswaard in 1934 en het daarmee verband houdende eervol ontslag als burgemeester-secretaris bleef Ploegmakers zijn kassiersfunctie in dit pand vervullen tot zijn overlijden in 1950. In het begin van de vijftiger jaren is het pand gekocht door R. Smeets, kunstenaar en directeur van de Eindhovense academie voor Industriële vormgeving. In 1963 bouwde Smeets tegen de westzijde van zijn woning een atelier/werkruimte. Een van zijn vele werken als kunstenaar bestaat uit een muurbeschildering die hij in 1971 heeft aangebracht tegen de gesloten straatgevel van het atelier.

De uit de bouwtijd daterende kleine roedeverdelingen in de bovenlichten van deur- en raamvensters zijn vervangen door ongedeelde glasvullingen. De oorspronkelijke paars/rode baksteengevels zijn in gebroken-witte kleuren geschilderd. De tegen de achtergevel van het pand geplaatste plat afgedekte serre, alsmede het aangebouwde atelier onder lessenaarsdak worden hierna niet nader beschreven.

Beschrijving

Het tweelaagse woonhuis heeft een onregelmatige rechthoekige plattegrond onder een samengestelde kapvorm. De uitgangsvorm van de hoofdkap is een schilddak waarbij de nok evenwijdig aan de rooilijn loopt en de dakvoeten uitlopen naar geprofileerde op klossen dragende, bakgoten. De achterste helft van het rechter dakschild is doorgetrokken over een plaatselijke uitbouw waardoor dit deel een verlaagde dakvoet heeft die zich naar voor toe, dragend op een houten schoorconstructie, enigszins doorzet en zich vervolgens, middels een klein hoekkeperstuk, evenwijdig aan de rooilijn omzet en aansluit op de rechterzijgevel. Om een balkon te creëren is het rechter voorgeveldeel op verdiepingshoogte teruggeplaatst. Het resterende linkerbouwmassadeel heeft grotere goothoogten en is eveneens afgedekt met een schilddak, haaks op de voorgevelrichting liggend en over het bovenste deel in de hoofdkap geschoten; daarbij ligt het linkerdakvlak in het verlengde van het linker schild van de hoofdkap. De dakvoethoogte van het linker bouwmassadeel zet zich voort langs de linkerzijgevel van de hoofdmassa. Boven twee rondboogvormige verdieping-vensters in de voorgevel en boven een soortgelijk venster in de linkerzijgevel zijn de boeiboorden van de bakgoten halfrondvormig omgebogen en zijn de met zinkafgedekte zij- en bovenzakken ingeschoten in de dakvlakken. Voor een deel zijdelings buiten de hoofdbouw geschoven, bevindt zich rechts tegen de achtergevel van de hoofdvorm en haaks daarop, een rechthoekige aanbouw met zadeldak en lage dakvoeten. Het buiten de hoofdmassa stekende dakdeel van genoemde aanbouw wordt aan de voorzijde afgeschermd met een horizontaal eindigend geveltje in siermetselwerk. De dakvlakken van de hoofdkap zijn in 1988 gedekt met rode opnieuw verbeterde Hollandse pannen; op de aanbouw liggen nog de originele rode tuile du Nord-pannen die aan de achtergevel eindigen met windveren en waterborden. De baksteengevels welke het linkse (hoge) bouwmassadeel omsluiten, alsmede de later aangebrachte dichte borstwering rond het balkon hebben een bovenbeëindiging in de vorm van een, middels bloktanden, enkele centimeters overkragende band. De oorspronkelijke borstwering rond het balkon had een open gemetselde kolommen-structuur. Alle rechthoekige gevelopeningen in voor- en zijgevels zijn ontlast door rechte beton-lateien; de opleggingen zijn uitgevoerd in hardsteen. Op de rondboogopeningen sluiten strekse rollagen aan met geboortestenen van hardsteen. De waterdorpels onder de vensters zijn eveneens van hardsteen vervaardigd.

Voorgevel

Centraal in de voorgevel bevindt zich een rondboogportiek waarin een paneel deur met ovaalvormig glas-in-lood ruitje en een rondboog-bovenlicht is geplaatst. In de zijwand van het portiek is een marmeren brievenbusplaat met jaartal 1913 gemetseld. De portiekverlichting bestaat uit een kristalvormig lantaarntje. Rechts naast de deur twee eenruits schuifvensters met bovenlichten. Daarboven, in de terugliggende verdiepingsevel een deels beglaasde balkondeur met rondboogig bovenlicht; aan beide zijden van deze deur heeft de gevel een dubbel eenruits draaivenster. Het hogere linkergeveldeel heeft een trapeziumvormige uitgemetselde plint waarop een samengesteld erkerfenster rust; het middendeel bestaat uit twee eenruits schuifvensters met bovenlichten; identiek hieraan zijn de zijvensters uitgevoerd, met dien verstande dat zij schuin op de gevel zijn geplaatst. De erker is gedekt met rode schubvormige daktegels. Boven de erker zijn twee dubbele enkelruits draairamen met bovenlichten geplaatst. Daarboven bevindt zich in de gevel een klein rondboogig venster met dubbel

draairaam en bovenlicht. In het terugliggende voorgeveldeel van de uitbouw is een gedeeld venster geplaatst. Dit geveldeel heeft een ongedeeld venster met verglaasde raamdorpelstenen.

Rechterzijgevel

De rechterzijgevel heeft onder het balkon een smal eenruits schuifvenster met bovenlicht. Centraal in deze gevel en grenzend aan de uitbouw een rondboogportiek met paneeldeur en halfrond bovenlicht. Links van het portiek heeft kunstenaar Smeets een keramische in kleur geglaazuurde gevelsteen ingemetseld voorstellende een hert tussen een floraal motief.

Linkerzijgevel

De linkerzijgevel heeft een venster op verdiepingshoogte, uitgevoerd als dubbel draairaam met bovenlicht. De aanbouwgevel is na de bouwtijd gewijzigd en heeft nog een dubbel draaivenster. In de **achtergevel** op de plaats van de vroegere salondeuren met zij- en bovenlichten, bevindt zich nu een samengesteld venster met een nagenoeg vierkant ongedeeld middendeel, twee zijlichten en vier bovenlichten. Verder in deze gevel, ter plaatse van het trapportaal een stel, deels beglaasde paneeldeuren met segmentvormige ontlastingsboog en gecementeerd boogveld. Op verdiepinghoogte bevindt zich nog een dubbel- en een enkel klepraam alsmede een klein vierkant klepraam. De achtergevel van de aanbouw heeft in de top een rechthoekig ongedeeld venster.

Interieur

Het oorspronkelijke interieur van dit woonhuis is nagenoeg intact gebleven. Uit de bouwtijd zijn nog aanwezig de glas-paneeldeuren met twaalfruits roedeverdeling en bezet met kathedraalglas; en stucplafonds met profiellijsten en rozetten; de terrazzovloeren met gekleurde geometrische motieven; de houten trap met ballusters; de vestibule-deur met geslepen glas; architraven etc.

Waardering

Het object is van architectuurhistorisch belang wegens de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en vanwege de plaats binnen het oeuvre van de architect. Het pand vormt daarnaast een essentieel onderdeel van een aantal beeldbepalende panden in de omgeving. Eveneens van cultuurhistorische waarde als uitdrukking van een sociaal-economische en bestuurlijke ontwikkeling van het dorp.

Bergstraat 54

Geen beschrijving aanwezig.

Bergstraat 57 en 59

Geen beschrijving aanwezig.

Bergstraat 58

Geen beschrijving aanwezig.

Bergstraat 60

Geen beschrijving aanwezig.

Brouwerijplein 85 en 86

Algemene beschrijving

Voormalige openbare lagere Sint-Martinusschool (nr. 85) en onderwijzerswoning (nr. 86), momenteel in gebruik als kantine voor de Dommelsch Bierbrouwerij.

Het complex bestaat grofweg uit een drietal elementen, te weten:

- Voormalige eenlaagse onderwijzerswoning onder zadeldak (nr. 86);
- Voormalige eenlaagse Sint-Martinusschool onder zadeldak met haaks op de straat gesitueerde achtervleugel en latere aanbouwen aan de rechterzijde (nr. 85);
- Eenlaags volume met platdak en schilden, strekkende over de breedte van de onderwijzerswoning en de school, aan de achterzijde van deze gebouwen gelegen.

Met de bouw van de Sint-Martinusschool en onderwijzerswoning is in 1882 begonnen, gelijktijdig met de aanvang van de bouw van de Sint-Martinuskerk. Datzelfde jaar kwam de bouw gereed. Architect was J.A. van Dijk uit Eindhoven. J.H.

Lepelaars uit Tilburg was de aannemer. Het schooltje bestond toen alleen uit een haaks op de straat gesitueerde vleugel en had ook aan de voorzijde een haaks op de straat gesitueerd schilddak. In 1906 vond een verbouwing plaats aan de school.

Aannemer was Gerardus van den Eijnden uit Dommelen. Onbekend is wat er bij die verbouwing gebeurd is. Mogelijk zijn toen onder andere de grijze gepleisterde kantelen op het gehele complex gebouwd.

In 1927 wordt het schoolgebouw uitgebreid met een gang en een lokaal aan de rechterzijde. Ook wordt de onderwijzerswoning verbouwd. Architect is dan Piet Staals, de gemeente-architect van Valkenswaard en Dommelaar. G. Schellens is de aannemer. In 1933/1934 wordt het schooltje opnieuw uitgebreid. Aan de rechterzijde wordt een tweede lokaal bijgebouwd. Architect is P.G. van Laart. Bij een latere verbouwing is het haaks op de straat gesitueerde zadeldak van het oorspronkelijke schoolgebouw aan de voorzijde afgebroken en vervangen door een parallel gelegen zadeldak, in de lijn met de bebouwing links (de onderwijzerswoning) en rechts (de uitbouw van 1927 en 1933).

Beschrijving voormalig schoolgebouw (parallel aan de straat gesitueerde volume)

Voorgevel

Wit geschilderde, gepleisterde voorgevel met grijs geschilderde, gepleisterde plint. Geheel links een zinken regenpijp. Rechts daarvan twee paar licht verdiepte, gekoppelde kruisvensters met gepleisterd deelzuiltje, waarvan de bovenzijde met versiering in de vorm van een envelop. Houten kozijnen. Langwerpige middenramen en kleine boven- en onderramen, alle met ruitvormig gekleurd glas-in-lood. In de middelste ruiten een centrale ruitvormige afbeelding met persoonsfiguur. Lekdorpels van zwarte geplazuurde tegels.

Rechts van deze vensterpartij een licht verdiepte toegangsdeur tussen twee gepleisterde liseen. Hardstenen drempel. Geprofileerde houten paneeldeur met raamomlijsting van zeven ruiten. Geprofileerde houten kozijnen. Boven de deur een luifel van metaal en glas. Daarboven een keramisch reliëf uit 1962 van René Smeets met het logo van de Dommelsch Bierbrouwerij met onderschrift "HOP EN MOUT DAT GOD 'T BEHOUD".

Blauw emaille huisnummer "85" rechts van de deur. Metalen lantaarns links en rechts van de deur.

Rechts van de deur eenzelfde vensterpartij als links.

Rechterzijde wordt afgescheiden van linkerdeel met een gepleisterde liseen. Rechterdeel met drie rechthoekige enkelruitsvensters met ruitvormig gekleurd glas-in-lood. Het linkervenster heeft een zonmotief in het midden van de ruit. De twee overige vensters hebben een extra loden kruis. Rechts van de vensters een straatnaambordje "Brouwerijplein", mogelijk stammend uit 1967, toen de naam aan dit plein werd gegeven. Geheel rechts in de gevel een liseen en een zinken regenpijp.

Rechterzijgevel

Opgebouwd in schoon metselwerk van donkerrode baksteen in een kruisverband. Blind. Grijze gepleisterde plint met luchtroosters. Linkerdeel van de gevel wit gepleisterd in verband met de liseen op de hoek met de voorgevel. In het midden van de gevel een metalen plaatje, mogelijk in verband met ventilatie of luchtafvoer.

Achtergevel

Slechts gedeeltelijk zichtbaar. Opgebouwd in schoon metselwerk.

Dak

Wit geschilderde, Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal, zowel aan de voorzijde als aan de achterzijde. Zadeldak belegd met grijze holle pannen. Dak steekt boven de rechterzijgevel uit. Bakstenen schoorstenen op de nok ter hoogte van de twee meest rechtse lisenen.

Beschrijving voormalig schoolgebouw (haaks op de straat gesitueerde achtervleugel)

Eenlaags, haaks op de straat gelegen achtervleugel onder zadeldak. Opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. Knipvoegen.

Westelijke gevel

Bakstenen fries met overhoekse muizentand. Geheel links in de gevel een zinken regenpijp met vergaarbak.

Noordelijke topgevel

Op beide hoeken van de topgevel een vierkante grijs gepleisterde schoorsteen met geprofileerde torenvormige opbouw met kantelen. Topgevel met centraal, verticaal geplaatst rookkanaal, uitmondend aan de bovenzijde in een schoorsteen, afgetopt met een metalen pijp.

Verdieping met in rechterdeel van de topgevel een wit geschilderd houten luik met lekdorpel en steense strek. Verticale staafankers ter hoogte van de gordingen. Friezen met bloktandlijst. Topgevel wordt afgedekt met bakstenen ezelsrug.

Oostelijke gevel

Wit geschilderd houten plansier of bakgoot met zinken kraal.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle pannen. Bakstenen schoorsteen op de nok. Boven de westelijke gevel een wit geschilderde, Geprofileerde houten bakgoot met zinken kraal. Oostelijk dakschild met forse metalen afvoerpijp.

Beschrijving voormalige onderwijzerswoning

Voorgevel

Wit geschilderde voorgevel. Bakstenen opgebouwd in een kruisverband. Donkergrijs gepleisterde plint met luchtgaten. Uiterst links en uiterst rechts een zinken regenpijp en een wit geschilderde gepleisterde liseen. (Rechterliseen tussen de nummers 85 en 86). Voordeur licht verdiept in middenrisaliet. Twee vensters links en rechts van de deur. Geprofileerde houten paneel deur. Geprofileerd houten deurekalf. Houten kozijnen. Enkelruits bovenlicht met versierd en gekleurd glasinlood. Centraal in dit venster het logo van de Dommelsch Bierbrouwerij. Blauw emaille huisnummer "86" rechts van de deur. Anderhalfsteense rollaag boven de deur.

Vier licht verdiepte vierruitsvensters. Houten roeden en kozijnen. Bovenramen met versierd en gekleurd glas-inlood. Bakstenen afzaten en anderhalfsteense rollagen. Boven de deur en de vensters enkele staafankers. Rijk versierde fries met platte en overhoekseuizentand, doorlopend in de middenrisaliet.

Linkerzijgevel

Topgevel, opgebouwd in schoon metselwerk van oranje-rode baksteen in een kruisverband. Knipvoegen. Grijze gepleisterde plint met enkele luchtroostertjes. Uiterst links en rechts in de topgevel wit geschilderde gepleisterde lisenen met donkergrijze plint.

Begane grond met twee vierruits-schuifvensters met getoogde tweeruits-bovenramen met versierd en gekleurd glas-inlood. Houten kozijnen. Betonnen lekdorpels. Anderhalfsteense segmentbogen. Eenvoudige staafankers ter hoogte van de balklaag. Verdieping met twee stolpvensters met getoogde tweeruits-bovenramen. Houten kozijnen. Betonnen lekdorpels. Anderhalfsteense segmentbogen.

Achtergevel

Slechts gedeeltelijk zichtbaar. Opgebouwd in schoon metselwerk van oranje-rode baksteen in een kruisverband. Uiterst rechts een gepleisterde liseen en zinken regenpijp. Rijk versierde fries met platte en overhoekse muizentand.

Dak

Zadeldak belegd met grijze holle pannen. Dak steekt boven de linkerzijgevel uit. Overstekende houten bakgoot met zinken kraal boven de voorgevel. Bakstenen schoorsteen tussen de nummers 85 en 86 en op de nok ter hoogte van de linkerzijgevel.

Voorste dakschild met centraal geplaatst houten dakvenster met dubbelraam. Overstekende houten bakgoot met zinken kraal. Sober uitgevoerd zadeldakje.

Waardering:

Brouwerijplein 85 en 86 hebben een hoge waarde, die voor een groot deel te danken is aan de cultuurhistorische waarde van het complex, vanwege zijn geschiedenis als openbare school en onderwijzerswoning.

- Architectonisch is de onderwijzerswoning nog redelijk intact, de haaks op de straat gesitueerde vleugel van de school eveneens, maar het geheel is nauwelijks meer als school met woning herkenbaar;
- Beide panden zijn sterk verbouwd, ramen gewijzigd en de gevels van nummer 85 (de school) zijn strak gepleisterd;
- Een positief aspect is ook, dat het pand tegenwoordig als kantine van de brouwerij is opgenomen in de gehele brouwerijcontext.

Bergstraat 71

Dommelstraat 13

Geen beschrijving aanwezig.

Dommelstraat 22

Geen beschrijving aanwezig.

Helenadal kapel

Geen beschrijving aanwezig.

Hovenierwei 18

Geen beschrijving aanwezig.

Keersop 24

Beschrijving

Langgevelboerderij, gebouwd of verbouwd in 1852, onder zadeldak met wolfseinden, gedekt met riet. Langsdeelschuur tegen achterzijde van de boerderij, waardoor de basis van het complex een soort van rechte '4' of 'S' maakt.

Voorgevel

Lange voorgevel opgebouwd uit wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Grijs, gepleisterde plint en diverse langwerpige staafankers. Linkerdeel van de gevel met woongedeelte. Centrale deur

met kraaldelen boven betonnen drempel en korte neuten. De deur is geschilderd in zandlopervorm met witte achtergrond, rode zandloper en gouden cirkel in het midden. Tweeruits bovenlicht. Links en rechts van de deur een 24-ruits schuifvenster met luiken, geschilderd in hetzelfde motief als de voordeur. Onder deze vensters een baksteenopvulling met daaronder een halfsteense rollaag die duidt op hergebruik en/of herplaatsing van de vensters. Rechts van het rechtervenster een deur met steense segmentboog. Rechts daarvan drie verdiepte vierruits stalvensters met wit geschilderde betonnen lekdorpels. Rechts van de stalvensters een dubbele houten deur die de gehele hoogte van de gevel beslaat. Rechts hiervan drie hoge zesruitsvensters met wit geschilderde bakstenen lekdorpels. Uiterst rechts in de gevel een glas-paneeldeur met bovenlicht. Het paneel is beschilderd in zandlopermotief, vergelijkbaar met de andere deuren in de gevel.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel aan de straatzijde wit gepleisterd en met jaartalankers "1852". Begane grond met centraal links een rechthoekig achtruitsvenster. Links een deur of venster (door begroeiing niet goed zichtbaar). Zolderverdieping met klein vierkant vierruitsvenster.

Achtergevel

Achtergevel deels bebouwd met de langsdeelschuur. Rechterdeel wit geschilderde bakstenen. Achterdeur bestaat uit twee delen, waarvan de onderdeur met zandlopermotief. Links daarvan een vierruitsvenster, rechts een breed drieledig venster, bestaande uit drie segmenten met elk vier ruiten. Eén lange wit geschilderde bakstenen lekdorpel. Rechts een getralied kelderraam.

Dak

Zadeldak met wolfseinden gedekt met riet. Rode nokvorstpannen met "apenkot" aan straatzijde. In het dakschild boven de lange voorgevel een dakvenster met links en rechts een dubbel vierruits stolpvenster. Centrale deel met kraaldelen. Rode vorstpannen als lekdorpel. Bakstenen schoorsteen op de nok boven het woongedeelte. Hoge bakstenenschoorsteen in het achterste dakschild, op de hoek met de aangrenzende langsdeelschuur.

Schuur

Langsdeelschuur opgebouwd in lichtrode baksteen. Zadeldak met wolfseinden, bedekt met grijze holle pannen. Lange achtergevel met deur en een viertal (zichtbare) vierruitsvensters met lekdorpels. Boven de deur en de vensters een halfsteense rollaag. Rechterzijgevel (straatzijde) met één vierkantig venster en een deur met roedeverdeling.

Waardering

Dit complex is cultuurhistorisch waardevol vanwege de goede herkenbaarheid als langgevelboerderij met een langsdeelschuur in een agrarische omgeving. Traditionele symboliek in de vorm van het gebruikte zandlopermotief. Hoewel verbouwingen hebben plaatsgevonden en alleen het uiterlijk is gezien, verwachten we dat een groot aantal elementen uit 1852 of mogelijk ouder zal stammen.

Mgr. Smetsstraat 1 en 3

Geen beschrijving aanwezig.

Mgr. Smetsstraat 15

Geen beschrijving aanwezig.

Past. Bolsiusstraat 10

Geen beschrijving aanwezig.

Past. Bolsiusstraat 12 en 12A

Beschrijving

Langgevelboerderij met dwarsdeel (middel 19e eeuw). Wolfsdak. Het schuurgedeelte is rond 1900 met één travee verlengd. Een staldeur opening is deels gedicht. Een gave langgevelboerderij met erf en beplanting.

Borkel en Schaft

Achterste Brug 12

Beschrijving

Langgevelboerderij onder zadeldak uit ca. 1900. Serre van hout en glas tegen achtergevel. Gevels opgebouwd uit schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband.

Woonhuisdeel

Links in de voorgevel het woongedeelte met geheel links een zesruits schuifvenster met houten kozijnen en donkergroen geschilderde houten luiken. Betonnen lekdorpel en steense segmentboog. Links van dit venster een donkergrijs gepleisterde verticale sierband. Rechts van het venster een donkergroen geschilderde houten voordeur met tweeruits bovenlicht. Rechts hiervan twee zesruits schuifvensters, vergelijkbaar met het venster geheel links. Het rechter van deze twee vensters is iets kleiner dan de andere vensters.

Bedrijfsdeel

Rechts van deze twee vensters begint het stalgedeelte. Links in het stalgedeelte twee kleine vierruits (stal)vensters met houten kozijnen, houten luiken, betonnen lekdorpels en steense segmentbogen. rechts van de twee kleine vensters een forse dubbele houten deeldeur. Rechts van deze deeldeur een blind geveldeel. Geheel rechts in de voorgevel twee getoogde zesruits stalvensters met halfsteense segmentbogen. Rechts hiervan een getoogde houten staldeur met halfsteense segmentboog. Bovenzijde van de voorgevel met platte muizentand.

Voorgevel

Gehele voorgevel met grijs gepleisterde plint. Linkerdeel betreft het woonhuis en rechts de bedrijfsruimtes.

Zijgevels

Rechterzijgevel niet goed zichtbaar door verbouwingswerkzaamheden. Grotendeels of geheel blind met strijbalk-ankers.

Linkerzijgevel met donkergrijs geschilderd trasraam. Begane grond met midden en rechts een zesruits schuifvenster met luiken, vergelijkbaar met de vensters van de voorgevel. Halfsteense rollagen boven deze vensters. Links, ter hoogte van de balklaag een rechthoekig vierruits opkamervenster waarvan de onderste twee ruiten dubbel zo groot zijn als de bovenste ruiten. Zolderverdieping met één venster met luiken, vergelijkbaar met de overige vensters.

Dak

Zadeldak belegd met grijze muldenpannen. Voorste dakschild met vijf kleine dakraampjes. Bakstenen schoorsteen op de nok van het dak ter hoogte van het woongedeelte. Overkapping in de vorm van een zadeldakje.

Waardering

Deze boerderij is van belang vanwege zijn ligging in een volkomen agrarisch gehucht met de naam Achterste Brug. Het pand oogt nog zeer authentiek. De boerderij is cultuurhistorisch van waarde omdat het onderdeel vormt van de agrarische ontwikkeling van de omgeving in de zeventiende tot de negentiende eeuw op deze plaats.

Het exterieur van de boerderij is nauwelijks gewijzigd. Het interieur is, vooral in het bedrijfsgedeelte, op veel plaatsen ingrijpend gewijzigd.

Deze boerderij draagt bij aan de fraaie ensemblewaarde, die door de aanwezigheid van de overige boerderijen in dit gehucht is ontstaan. Het geheel weerspiegelt de sfeer van eeuwen geleden.

Achterste Brug 16

Beschrijving

Kempische langgevelboerderij onder wolfsdak met zijschild uit 1836.

Gevels opgebouwd uit schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband en deels met houten beschot.

Woonhuis

Linkerdeel voorgevel opgebouwd in een kruisverband, bestaande uit koppen en klezoren. Geheel links twee zesruits vensters met houten kozijnen en houten luiken. Betonnen lekdorpels. Rechts van deze twee vensters een houten voordeur met tweeruits bovenlicht.

Voorgevel

Gehele voorgevel met grijs gepleisterde plint. Linkerdeel betreft het woonhuis en rechts de bedrijfsruimtes.

Bedrijfsruimtes

Rechts van het woongedeelte de deel met in de voorgevel een getoogde houten deur met steense segmentboog. Links en rechts van deze deur een rechthoekig twaalfruits venster met betonnen lekdorpel en steense rollaag. Twee staafankers.

Rechts van de deel het stalgedeelte. De voorgevel is hier bekleed met een houten beschot. In dit deel

van de gevel vier getoogte zesruits stalvensters met bakstenen lekdorpels. Storende schotelantenne in dit deel van de voorgevel.

Rechterzijgevel

Gevel met dubbele houten poort. Bovenste gedeelte van het deel links van deze poort met houten beschot als in de voorgevel. Rechts van de poort een getoogd metalen vierruits stalraam met zonmotief.

Linkerzijgevel

Gevel met grijs gepleisterde plint. Midden en rechts op de begane grond een zesruits venster met houten kozijnen. Betonnen lekdorpels en halfsteense rollagen. Ter hoogte van de balklaag links een rechthoekig zesruits opkamervenster met halfsteense rollaag. Centraal in de linkerzijgevel, ter hoogte van de balklaag in grijze gesmoorde bakstenen het jaartal 1836. Zolderverdieping met links een klein enkelruits venster met rood geschilderde kozijnen. Halfsteense rollagen boven en onder het raam. Rechts een vierruits venster met houten kozijnen en daaronder een halve halfsteense rollaag. Schuine zijden van de gevel met boerenvlechtwerk dat in latere jaren uitgebreid is door de ophoging van de voor- en achtergevel.

Achtergevel

Achtergevel deels met grijs gepleisterde plint. Links drie getoogde zesruits stalramen met halfsteense segmentbogen en bakstenen lekdorpels. Centraal in de achtergevel een houten deur, bestaande uit een onderdeur en een bovendeur met zesruits kijkvenster. Boven de deur een C-vormige gepleisterde latei die tot onder de hoeken van de bovendorpel loopt. Het rechterdeel van de achtergevel met een muizentanding. Links in dit gedeelte een vierruits venster met houten kozijnen met daaronder een betonnen lekdorpel. Rechts van dit venster een smalle dubbele deur met roedeverdeling. Rechts hiervan een zesruits venster met houten kozijnen en een betonnen lekdorpel. De muren en vensters in dit rechterdeel van de achtergevel zijn enigszins scheef.

Dak

Dak deels belegd met grijze muldenpannen (onderste gedeelte van het woonhuis en de deel aan voor- en achterzijde) en riet (overige delen). Nok met nokpannen. Gemetselde schoorsteen op de nok van het woongedeelte. Drie dakramen in het pannengedeelte van het voorste en van het achterste dakvlak.

Bijgebouw

Achter de boerderij staat een bijgebouw, dat vermoedelijk als schop of schuur in gebruik was. Deze is gemoderniseerd en momenteel als "bed and breakfast" ingericht. Het gebouwtje is opgetrokken in baksteen, en deels voorzien van houten planken. Rieten dak, gedeeltelijk aan de onderzijde met grijze holle pannen.

Waardering

Deze boerderij is van belang vanwege zijn ligging in een volkomen agrarisch gehucht met de naam Achterste Brug. Het pand oogt nog zeer authentiek. Het bijgebouw is gerenoveerd. De boerderij is cultuurhistorisch van waarde omdat het onderdeel vormt van de agrarische ontwikkeling van de omgeving in de zeventiende tot de negentiende eeuw op deze plaats.

Het exterieur van de boerderij is nauwelijks gewijzigd.

Deze boerderij draagt bij aan de fraaie ensemblewaarde, die door de aanwezigheid van de overige boerderijen in dit gehucht is ontstaan. Het geheel weerspiegelt de sfeer van eeuwen geleden.

Achterste Brug 20

Beschrijving

Kempische langgevelboerderij onder wolfsdak met zijschild.

Gevels opgebouwd uit schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Voorgevel met grijze gepleisterde plint en enkele staafankers. Diverse zinken regenpijpen tegen de gevels. Linkerdeel betreft het woonhuis en rechts de bedrijfsruimtes.

Voorgevel aan de straatzijde

Links het woonhuis met een centraal geplaatste houten voordeur met bovenlicht, geflankeerd door twee kruisvensters met roedeverdeling. Onder de vensters betonnen lekdorpels. Boven de deur en de vensters halfsteense rollagen.

Bedrijfsruimtes:

Rechts van het woongedeelte de deel met een houten poort aan een schuifregel. Rechts van deze poort een kruisvenster met roedeverdeling. Betonnen lekdorpel en halfsteense rollaag. Rechts van dit venster een zelfde soort houten poort aan een schuifregel, alleen nu gespiegeld. Rechts van deze poort een forse dubbele houten deeldeur. Geheel rechts in de voorgevel een dubbele houten poort onder een halfsteense rollaag. Zinken mastgoot.

Rechterzijgevel

Gevel met grijs gepleisterde plint. Twee kleine vensters afgedekt door luiken. Het rechtervenster deels in de plint. Dit is mogelijk een keldervenster. Zinken mastgoot.

Linkerzijgevel

Gevel met grijs gepleisterde plint. Op de begane grond midden en rechts een rechthoekig T-venster met roedeverdeling. Bakstenen lekdorpels en halfsteense rollagen. Ter hoogte van de balklaag links een klein zesruits opkamervenster met betonnen lekdorpel. Zolderverdieping met links en rechts een stolpvenster met roedeverdeling. Betonnen lekdorpels. Schuine zijden van de gevel met boerenvlechtwerk, waaraan duidelijk te zien is dat de voorgevel hoger is dan de achtergevel.

Dak

Dak belegd met grijze en rode muldenpannen in een schaakbordpatroon. Bakstenen schoorsteen op de nok van het woongedeelte. Bovenzijde hiervan met metalen afdekplaat.

Waardering

Deze boerderij is van belang vanwege zijn ligging in een volkomen agrarisch gehucht met de naam Achterste Brug. Het pand oogt nog zeer authentiek. De boerderij is cultuurhistorisch van waarde omdat het onderdeel vormt van de agrarische ontwikkeling van de omgeving in de zeventiende tot de negentiende eeuw op deze plaats.

Het exterieur van de boerderij is nauwelijks gewijzigd. De dakpannen zijn in een latere gelegd, waarschijnlijk ter vervanging van een gedeeltelijk met riet en pannen belegd dak.

Deze boerderij draagt bij aan de fraaie ensemblewaarde, die door de aanwezigheid van de overige boerderijen in dit gehucht is ontstaan. Het geheel weerspiegelt de sfeer van eeuwen geleden.

Buitenheide 4 en 4A

Algemene beschrijving

Langgevelboerderij onder wolfsdak. Aftang met lessenaarsdak links tegen de boerderij. Smalle aftang met lessenaarsdak centraal tegen de achtergevel. Los staande karschop met zadeldak met tegen beide zijgevels een aftang met lessenaarsdak.

Gevels boerderij opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Aan de bovenzijde van de voorgevel een zinken mastgoot.

Beschrijving woonhuisdeel aan straatzijde

Rechterzijde voorgevel met woongedeelte. Dit deel met grijze gepleisterde plint. Centraal geplaatste houten voordeur met een tweeruits bovenlicht. Wit geschilderde houten kozijnen. Grijs gepleisterd boogveld en steense segmentboog. Links en rechts van de deur een houten zesruits schuifvenster met

wit geschilderde houten kozijnen. Versierde bovendorpel. Betonnen lekdorpels en dubbele houten luiken. Boven de vensters grijs gepleisterde boogvelden en steense segmentbogen.

Beschrijving staldeel aan straatzijde

Stalgedeelte met geheel links twee getoogde vierruits stalramen met halfsteense segmentbogen erboven. Deze twee stalvensters zijn modern en ter plaatse van een dubbele getoogde poort. De bakstenen rondom deze twee vensters zijn lichter dan de overige bakstenen en verraden de vorm van de vroegere poort. Rechts van de twee stalvensters een fors modern kruisvenster over de gehele hoogte van de gevel. Bovenramen blind. Een dubbele deel deur zat oorspronkelijk op deze plaats. Bakstenen links en rechts van dit venster zijn lichter van kleur. Rechts van dit forse moderne venster een dubbele getoogde houten stal deur met steense segmentboog. Ook hier is het metselwerk rondom de deur lichter van kleur, wat wijst op een latere verbouwing van deze deur. Rechts van deze dubbele deur een stalvenster, vergelijkbaar met die in het linkerdeel van de gevel. Ook hier weer lichtere baksteen rondom het venster. Rechts van dit venster een dubbele getoogde houten stal deur die iets groter is dan de stal deur links. In de linker deur ervan een aparte voor deur voor het adres Buitenheide 4a. Deze voor deur en de rechterstal deur hebben beide een langwerpige smal venster. Steense segmentboog en opnieuw lichte baksteen rondom de deur. Enige lange staafankers en zinken regenpijpen.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel met op de begane grond twee zesruits schuifvensters, vergelijkbaar met die van het woongedeelte in de voorgevel. Het linkervenster is groter dan het rechtervenster en heeft lichtere bakstenen rondom. Het rechtervenster is het enige venster dat origineel lijkt te zijn. Hierbij geen lichtere stenen rondom. Zolderverdieping met twee rechthoekige vierruitsvensters met houten kozijnen en loodslabben in plaats van lekdorpels. Ook deze vensters hebben een lichtere baksteen rondom. Horizontale gevelbeëindiging onder het wolfseind met overhoekse muizentand. Twee strijkspant-ankers. Linkerzijgevel blind met twee strijkspant-ankers.

Achtergevel

Wit gepleisterd. Centraal tussen de twee huisnummers een uitbouw met lessenaarsdak. Achterzijde nummer 4a: een grote openslaande dubbele deur met grote ruiten, een achter deur rechts daarvan en aan de beide zijden een stalraampje.

Dak

Dak belegd met holle betonpannen. In het voorste dakschild drie forse moderne dakramen. Een bakstenen schoorsteen op de nok van het dak ter hoogte van de scheidingmuur tussen woon- en stalgedeelte. Kleine metalen of kunststof schoorsteenpijp op de nok van het dak in het stalgedeelte. In het achterste dakschild vier forse dakramen.

Beschrijving ahang tegen de boerderij

Ahang tegen linkergevel opgebouwd uit rode baksteen in schoon metselwerk in een halfsteensverband. Gevel aan straatzijde met links een houten deur met betonnen of houten latei. Rechts hiervan twee getoogde vierruits stalvensters met halfsteense segmentbogen. Linkerzijgevel ahang met twee getoogde vierruits stalvensters met bakstenen lekdorpels en halfsteense segmentbogen. Lessenaarsdak belegd met rode muldenpannen.

Beschrijving karschop

Karschop met forse houten staanders. Zijgevel bekleed met houten planken, achtergevel opgebouwd uit betonstenen. Vier rechthoekige vensters in deze gevel. Zijgevels met houten planken. Asymmetrisch zadeldak dat aan de achterzijde lager doorloopt met een geknikte dakvoet. Dak belegd met rode muldenpannen. Voorzijde open, waardoor grenen spanten zichtbaar zijn. Tegen beide zijgevels van deze karschop een houten ahang met lessenaarsdak, belegd met golfplaten.

Waardering

Deze boerderijwoning is cultuurhistorisch van belang, omdat zij gelegen is in het buitengebied en passend is in de context van het landschap.

Qua architectuur oogt het pand als een boerderij, echter kijkend naar details, blijkt veel van de schoonheid en authenticiteit verloren.

Dorpsstraat 13

Langgevelboerderij uit 1908 onder zadeldak met wolfseind.

Westelijke voorgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in kruisverband. Donker geschilderde gepleisterde plint. Op diverse plaatsen in de voorgevel is het metselwerk vernieuwd. Linkerdeel van de gevel met het woongedeelte, met een centrale houten tweepaneels voordeur met klein enkelruits kijkvenster boven een hardstenen drempel. Metalen deurklopper in de vorm van een mensenhoofd. Enkelruits bovenlicht met kathedraalglas. Hierachter, aan de binnenzijde, een levensboom. Boogveld met daarboven een steense segmentboog. Links en rechts van de voordeur een zesruits venster met tweeruits bovenraam. Houten luiken. Lekdorpel van donkere, geglaazuurde, hardgebakken tegels. Boogveld met daarboven een steense segmentboog, zoals boven de voordeur. Uiterst links in de gevel een zinken regenpijp.

Centrale deel van de voorgevel met links en rechts een getoogd vierruits stalvenster onder een halfsteense segmentboog. Lekdorpel van donkere, geglaazuurde, hardgebakken tegels. Tussen beide stalvensters een fors enkelruits venster onder een halve steense segmentboog, afgesloten met een segmentboog van liggende koppen. Het venster kan afgesloten worden met een houten deur in dezelfde 'halve segmentboog'-vorm als het venster. De deur, zoals die er nu uitziet, heeft een ongebruikelijke vorm. De binnenzijde van de deur is opgeklampt met een spiegelklamp en schrankschoren.

Rechterdeel van de voorgevel met links een stalraam, vergelijkbaar met de andere stalramen. Rechts een dubbele houten deeldeur op een stalen regel. Deze deuren kunnen een fors twaalfruits venster

afsluiten dat zich hierachter bevindt. Onder dit venster een lekdorpel van donkere, geglazuurde, hardgebakken tegels. Hieronder een donkere gepleisterde plint. Uiterst rechts in de gevel een regenpijp.

Staaafankers in het woongedeelte ter hoogte van de balklaag. Rechts van het middelste stalvenster, iets lager in de gevel, eveneens een staaafanker. Licht uitstekende fries met halfsteens overhoekse muizentand. Over de gehele breedte van de voorgevel een zinken bakgoot.

Noordelijke zijgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in kruisverband. Donker geschilderde gepleisterde plint.

Linkerdeel van de begane grond met links een rechthoekig vierruits opkamervenster met tweeruits bovenraam. Houten luiken en een lekdorpel van donkere, geglazuurde, hardgebakken tegels. Boven het venster een boogveld met daarboven een steense segmentboog. Rechts van dit venster een rechthoekig zesruits venster met tweeruits bovenraam, vergelijkbaar met de vensters in het woongedeelte van de voorgevel.

Zolderverdieping met links van het midden een venster, vergelijkbaar aan het opkamervenster beneden, echter zonder luiken. In de schuine zijden van de gevel twee gekromde staaafankers.

Zuidelijke zijgevel opgetrokken in schoon metselwerk van lichtrode baksteen in kruisverband.

Centraal op de begane grond een moderne dubbele tuindeur, met aan beide zijden een smalle verticale rij met vensters. Het geheel onder een betonnen latei. Net daarboven een metalen schuifregel. Hier heeft vroeger een houten schuifdeur aan gehangen. Geveltop met twee gekromde staaafankers. Onder het wolfseind een licht uitstekende fries met platte muizentand.

Dak belegd met grijze verbeterde holle pannen. In het voorste dakschild vier dakramen. Op het nokeind links een bakstenen schoorsteen.

In de voortuin vijf leilinden.

Conclusie en advies:

Hoewel de boerderij vrij authentiek en traditioneel oogt, zijn diverse zaken bij nadere inspectie toch verstoord in de loop der jaren. Dit betreft onder meer het halve segmentboogvenster met -deur, de verstoring in het centrale metselwerk, het forse moderne en onesthetische venster rechts in de voorgevel en de tuindeuren in de rechterzijgevel.

Ondanks deze negatieve zaken, heeft het pand met de leilinden een positieve uitstraling in de omgeving.

Dorpsstraat 15

Langgevelboerderij uit 1911 onder wolfdak. Afhang onder lessenaarsdak tegen noordwestelijke zijgevel.

Zuidwestelijke voorgevel opgetrokken in schoon metselwerk van donkerrode baksteen in kruisverband. Rechterhelft van de voorgevel met lichte, gepleisterde plint. Centraal in de gevel is het metselwerk vernieuwd.

Rechterdeel van de gevel met het woongedeelte, met ongeveer centraal een houten voordeur boven een betonnen of hardstenen drempel. Enkelruits bovenlicht. Gepleisterd boogveld onder een steense segmentboog. Links en rechts van de voordeur een rechthoekig enkelruits venster met enkelruits bovenraam dat als klepraam functioneert.

Houten luiken met metalen geheng. Betonnen lekdorpel. Gepleisterd boogveld onder een steense segmentboog. Uiterst rechts in de gevel een kunststof regenpijp.

Centrale deel van de voorgevel met links en rechts een getoogd zesruits stalvenster. Betonnen lekdorpels en halfsteense segmentbogen. Tussen beide stalvensters een getoogde houten deur met stalen geheng onder een halfsteense segmentboog. Onder het rechterstalvenster loopt een bouwnaad in het metselwerk. De bakstenen lopen hier niet op gelijke hoogte.

Linkerdeel van de voorgevel met rechts een dubbele houten deeldeur met metalen geheng onder een steense rollaag.

Op diverse plaatsen en op diverse hoogtes in de voorgevel staafankers en een enkel anker met platte schieter. Deze bevindt zich links van de dubbele deeldeur.

Over de gehele breedte van de voorgevel een licht uitspringende fries met overhoekse muizentand. Daarboven een bakgoot.

Zuidoostelijke zijgevel opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in kruisverband. Begane grond met links een venster, identiek aan de vensters in het woongedeelte van de voorgevel. Staafankers ter hoogte van de balklaag.

Zolderverdieping met een klein, centraal geplaatst vierkant venster. Licht uitstekende bakstenen lekdorpel en halfsteense rollaag. Diagonaal geplaatste staafankers in de schuine zijden van de gevel.

Noordwestelijke zijgevel opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in kruisverband. Begane grond bebouwd met de afgang. Zolderverdieping blind met twee staafankers in de schuine zijden.

Zuidwestelijke gevel van de afgang opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in een staand verband. Bovenste delen vernieuwd metselwerk in halfsteens verband. Rechts in de gevel een dubbele houten deur met metalen geheng onder een beschoten geveldeel.

Noordwestelijke zijgevel van de afgang opgetrokken in schoon metselwerk van diverse tinten rode baksteen, bestaande uit koppenlagen en strekkenlagen. Rommelige gevel met platvolle voegen in de bovenste delen van de gevel. Onderste delen met verdiepte voegen.

Linksboven in de gevel een klein vierruits venstertje onder een houten plaat. Lessenaarsdak belegd met golfplaten.

Wolfdak belegd met grijze Tuile-du-Nord dakpannen. In het voorste dakschild een dakraam. Op de nok boven het woongedeelte een bakstenen schoorsteen. Enkele forse bomen tussen het huis en de straat.

Conclusie en advies:

Deze eenvoudige boerderij is een voorbeeld voor de traditionele agrarische bebouwing rond 1900. Er is, met uitzondering van de vensters in het woongedeelte, qua uiterlijk niet veel gewijzigd in de loop der jaren. Door de eenvoudige uitstraling komt het pand echter niet in aanmerking voor een monumentale status.

Dorpsstraat 18

Langgevelboerderij onder zadeldak met wolfseind uit ca. 1900. Afhang onder lessenaarsdak tegen westelijke achtergevel. Links van de boerderij een vrijstaande schuur onder zadeldak.

Oostelijke voorgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen, in overwegend halfsteens verband. Uiterste oostelijke deel van de voorgevel in kruisverband. Centrale en linkerdeel van de voorgevel met trasraam van rode baksteen in halfsteens verband, afgetopt met halfsteense rollaag. De voorgevel is enkele decennia geleden voor het grootste deel afgebroken en voorzien van een halfsteense voorgevel met een spouw.

Linkerdeel van de voorgevel met links een rechthoekig zesruits venster met tweeruits bovenraam, functionerend als klepraam. Houten luiken. Lekdorpel van bruine geglaazuurd hardgebakken tegels. Steense strek. Rechts van dit venster een houten voordeur, bestaande uit een onderdeur en een bovendeur met vierruits kijkvenster met kathedraalglas.

Tweeruits bovenlicht met kathedraalglas. Steense strek.

Rechts van de voordeur twee vensters, vergelijkbaar met het venster links. Ook hier houten luiken, echter één vast houten luik tussen beide vensters.

Uiterst links in de voorgevel een regenpijp.

Centrale deel van de voorgevel met links een getoogde houten deur met metalen geheng en enkelruits kijkvenster onder een halfsteense segmentboog met een segmentboog van liggende koppen daarboven. Rechts van deze deur twee getoogde vierruits stalvensters onder een halfsteense segmentboog met een segmentboog van liggende koppen daarboven. Aan de onderzijde een houten plantenbak.

Rechterdeel van de voorgevel bestaat uit twee verschillende bakstenen geveldelen. Het linkerdeel is opgebouwd in een halfsteens verband, het rechterdeel in kruisverband. Beide geveldelen hebben aan de onderzijden geen trasraam. Linksboven een dubbel houten luik met metalen geheng. Verder rechts twee stalvensters, vergelijkbaar met de stalvensters in het centrale deel van de voorgevel. Tussen beide vensters een luchtafvoer onder een schuine houten afdekplaat. Uiterst rechts in de voorgevel een regenpijp.

Over de gehele breedte van de gevel een licht uitspringende fries met platte muizentand, behalve in het gedeelte met halfsteens verband in het rechterdeel van de voorgevel; hier een houten latei.

Zuidelijke zijgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in kruisverband. Kalkvoegen. Gecementeerde plint.

Begane grond met links een vierruits opkamervenster. Eén luik links. Halfsteense rollaag boven het venster. Rechts twee zesruits vensters met tweeruits bovenramen, vergelijkbaar met de vensters in het woongedeelte van de voorgevel. Ook hier houten luiken, echter één vast houten luik tussen beide vensters. Twee lange staafankers ter hoogte van de balklaag.

Zolderverdieping met twee vierruits vensters. Halfsteense rollagen en bakstenen lekdorpels. Twee staafankers in de schuine zijden van de gevel.

Zuidelijke zijgevel van de afgang voorzien van gevelbeplating. Begane grond met moderne aaneengesloten tuindeuren.

Noordelijke zijgevel opgetrokken in schoon metselwerk van donkerrode baksteen in kruisverband. Links en rechts op de begane grond een getoogd zesruits stalraam boven een houten of betonnen lekdorpel. Onderzijde met brede ventilatiesleuf. Tussen deze vensters boven vier baksteenlagen een houten deur met metalen geheng. Links van deze deur is het metselwerk vernieuwd.

Ter hoogte van de balklaag vier smalle verticale nissen. Zolderverdieping blind. Staafankers in de schuine zijden van de gevel. Geveltop beschoten.

Noordelijke zijgevel van de afgang opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteens verband. Links een rechthoekig venster met brede ventilatiesleuf aan de onderzijde. Boven een halfsteense rollaag.

Zadeldak met wolfseind aan één zijde, belegd met rode muldenpannen. In het voorste dakschild, boven het woongedeelte, een vierruits dakkapel met licht uitstekend platdakje met houten boeiboorden. Rechts van de dakkapel een dakraam. In het wolfseind links een bakstenen schoorsteen. Ook op de nok van het dak een bakstenen schoorsteen.

Conclusie en advies:

Op het eerste oog ziet deze boerderij er vrij authentiek en traditioneel uit. Toch scoort de authenticiteit niet extreem hoog vanwege een grotendeels herbouwde voorgevel. Daarbij zijn naast het baksteenwerk

ook de gevelopeningen vernieuwd en gemoderniseerd, hoewel het traditionele karakter gehandhaafd is.

Dorpsstraat 30

Algemene beschrijving

Kempische langgevelboerderij met lange voorgevel aan de straat gelegen, onder zadeldak. Aftang met lessenaarsdak tegen rechterzijgevel. Klein volume met zadeldak achter de boerderij. Gevels van de boerderij opgetrokken in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Kozijnen in okerkleur, deuren, poorten en luiken in donkergroene kleur, roeden wit. Eenvoudige staafankers.

Beschrijving boerderij

Voorgevel aan de straatzijde

Voorgevel met grijze gepleisterde plint. Links in de gevel twee 18-ruits schuifvensters met houten luiken. Bakstenen lekdorpels. Wit geschilderde boogvelden met daarboven steense segmentbogen. Rechts van de vensters een houten paneeldeur, als voordeur, met hardstenen drempel en neuten. Zesruits bovelicht, wit geschilderd boogveld en steense segmentboog. Rechts van de voordeur het stalgedeelte met geheel links twee getoogde zesruits stalramen. Het linker is groter dan het rechter en heeft een betonnen lekdorpel. Het rechterstalraampje heeft een bakstenen lekdorpel. Beide stalvensters met halfsteense segmentbogen. Rechts van deze stalvensters een getoogde houten staldeur met halfsteense segmentboog. Hierboven een richel voor een schuifpoort die daar klaarblijkelijk ooit gezeten heeft. Rechts van deze deur een groot getoogd zesruits stalraam met betonnen lekdorpel en bovenaan een dubbele halfsteense rollaag. In het uiterste rechterdeel van de voorgevel twee staldeuren. De linkerstaldeur is een getoogde dubbele deur met daarboven een steense segmentboog. De rechterstaldeur betreft een rechthoekige dubbele deeldeur die de volledige hoogte van de gevel beslaat.

Linkerzijgevel

Linkerzijgevel door de aanwezigheid van enkele bomen slecht zichtbaar. Begane grond met twee vensters, vergelijkbaar met de twee vensters geheel links in de voorgevel. Verdieping in de topgevel ook met twee vensters, echter niet goed zichtbaar.

Rechterzijgevel

Rechterzijgevel met topgevelschot en houten windveer. Aftang met rechthoekige dubbele houten deur aan straatzijde. Wit gepleisterde plint aan de straatzijde. Lessenaarsdak belegd met grijze muldenpannen.

Dak

Zadeldak van de boerderij belegd met grijze muldenpannen. Vier kleine dakramen in voorste dakschild. Twee gemetselde schoorstenen op de nok.

Waardering

Deze langevelboerderij is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn herkenbare boerderijtype, de langevelboerderij. De boerderij wordt niet verstoord door indifferente onderdelen, zoals dakkapellen en moderne vensters. De boerderij oogt vrij origineel. De beide forse platanen bij de voordeur bevestigen het traditionele beeld. Traditioneel zijn de gebruikte kleuren voor het houtwerk: donkergroen, oker en wit.

Dorpsstraat 46 en 48

Beschrijving

Een- en tweelaags bedrijfsgebouw met woning (1916). Voormalige melkfabriek "De Nijverheid". Geheel wit. Ondanks functieverandering in woningen, nog herkenbaar voorbeeld van een vroeg 20^e eeuwse melkfabriekje.

Dorpsstraat 59

Beschrijving

Woonhuis, eenlaags (ca. 1925). Wolfsdak. Boven de ingang een gepleisterde topgevel. Ramen met kleine roeden en luiken. Voorbeeld van een in bouwtrant aan de dorpse omgeving aangepast burgerwoonhuis.

Dorpsstraat 61

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat 73 en 73A

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat 75

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat 77

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat 83

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat 85

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat 89

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat t.h.v. nr. 91

Kapel

Geen beschrijving

Dorpsstraat 98

Geen beschrijving aanwezig.

Dorpsstraat 130

Geen beschrijving aanwezig.

Hoeverdijk 94

Langgevel-wederopbouwboerderij onder wolfdak uit 1949.

Zuidoostelijke voorgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteens verband. Trasraam van donkerrode baksteen in een halfsteens verband, afgetopt met een hafsteense rollaag.

Linkerdeel van de voorgevel met het woongedeelte, bestaande uit een centrale houten voordeur met klein enkelruits kijkvenster. Hardstenen drempel en deurneuten. Breed tweeruits bovenlicht onder een geprofileerde betonnen luifellatei. De deur is gevat tussen een licht uitstekende omlijsting van afgeschuinde bakstenen. Links en rechts van de voordeur een vierruits venster met tweeruits bovenraam, van elkaar gescheiden door een smalle tussendorpel. Houten luiken. Lekdorpels van bruine geglazuurde hardgebakken tegels.

Boven de vensters een steense strek. Rechts van het rechtervenster een klein getoogd vierruits stalvenster boven een lekdorpel van bruine geglazuurde hardgebakken tegels. Boven het stalvenster een steense segmentboog. Rechts van het kleine stalvenster een regenpijp.

Rechterdeel van de voorgevel met links vier getoogde zesruits stalvensters boven een lekdorpel van bruine geglazuurde hardgebakken tegels. Boven de stalvensters een steense segmentboog. Rechts van deze stalvensters een getoogde dubbele houten deel deur met metalen geheng onder een steense segmentboog. Rechts in de voorgevel een getoogd zesruits stalraam zonder kozijnen boven een bakstenen lekdorpel. Boven het venster een steense segmentboog. Uiterst rechts in de voorgevel een regenpijp.

Over de gehele breedte van de gevel een mastgoot.

Noordoostelijke zijgevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteens verband. Trasraam van donkerrode baksteen in een halfsteens verband, afgetopt met een hafsteense rollaag.

Begane grond met rechts een getoogde houten deur met metalen geheng onder een steense segmentboog. Rechts hiervan een zesruits stalvenster, waarvan het bovenste deel fungeert als valraam. Onder het stalvenster een bakstenen lekdorpel. Boven het stalvenster een steense segmentboog. Links en rechts licht uitkragende schoudertjes.

Zolderverdieping blind.

Zuidwestelijke zijgevel door plantbegroeiing slechts gedeeltelijk zichtbaar. Gevel opgetrokken in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteens verband. Eventueel trasraam door begroeiing niet zichtbaar.

Begane grond met rechts een vierruits venster met tweeruits bovenraam, vergelijkbaar met de vensters van het woongedeelte in de voorgevel, echter zonder luiken. Links een rechthoekig vierruits venster onder een steense strek en met een lekdorpel van bruine geglazuurde hardgebakken tegels.

Zolderverdieping met twee vierruitsvensters, vergelijkbaar met het venster op de begane grond.

Eventuele strekken door begroeiing niet zichtbaar.

Links en rechts licht uitkragende schoudertjes. Mastgoot onder het wolfseind.

Wolfdak belegd met rode muldenpannen. In het voorste dakschild een vierruits dakkapel met aan weerszijden een houten windveer met versiering aan de boven- en onderzijden.

Zadeldakje belegd met rode muldenpannen. Verder in het voorste dakschild drie dakramen. Op de nok van het dak drie bakstenen schoorstenen, waarvan de linkse op de eindnok links staat.

Conclusie en advies:

Deze wederopbouwboerderij staat in een landelijke omgeving waar in de oorlogsjaren veel schade is aangericht. Het resultaat daarvan zijn enkele wederopbouwboerderijen van ca. 1950. Deze boerderij lijkt de oudste te zijn van het ensemble in de Voorste Brug.

De boerderij is sinds 1949 niet zichtbaar gewijzigd.

Kapellerpad

In het buitengebied van Borkel ligt een verbindingsweg tussen de Hoeverdijk en de Kapelweg, genaamd het Kapellerpad. De weg Kapellerpad is ongeveer 340 meter lang, heeft verschillende breedten die liggen tussen de 3,1 en 3,4 meter en bestaat uit kasseinen/kinderkopjes. Links en rechts naast de weg ten minste 1 meter berm.

Vanaf de aansluiting met de Hoeverdijk maakt het Kapellerpad een scherpe bocht naar links. Vandaar tot aan het pand Kapellerpad 8 is de weg ongeveer 100 meter recht. Vanaf dit pand maakt de weg een hele flauwe bocht naar links. Daarna volgt weer een recht stuk weg van ongeveer 100 meter en komt er een flauwe bocht naar rechts. Ter hoogte van het pand Kapellerpad 15 volgt nog een flauwe bocht naar links en komt de aansluiting met de Kapelweg.

★ = situatie waar voorheen een Kapel heeft gestaan.

Aansluiting Kapellerpad met Hoeverdijk. Gezien vanaf de Hoeverdijk (2018).

Kapellerpad t.h.v. Kapellerpad 8 met aansluiting op uitrit (2018).

Kapellerpad t.h.v. weiland. met straatkolk (2018).

Aansluiting Kapellerpad met Kapelweg. Gezien vanaf Kapelweg (2018).

Verleden

Kaart rond 1815. Bij de gele pijl staat de Kapel/kerk.

Borkel is een voorbeeld van een **krans-akker-dorp** gelegen rondom de Strater Akkers. De boerderijen stonden met hun "voordeur" op de rand van het akkergebied. In 1830 lag het gehucht Borkel aan de oost en zuidzijde van genoemde akkers. Het huidige centrum van Borkel is pas ontstaan na 1845 bij het gereedkomen van de gemeenschappelijke Sint Servatius kerk voor Borkel en Schaft.

De Kapel

Als de Boxtelse politicus, landmeter en waterstaatkundige Hendrik Verhees (1744-1813) een plaats bezocht maakte hij meestal een schets van de plaatselijke kerk. Zo gebeurde het ook dat hij op 13 juni 1789 bij zijn bezoek aan Borkel een schets maakt van de kerk die was toegewijd aan St. Antonius-Abt. Eigenlijk een **kapel met pastorie** onder één dak.

Die kapel stond op de buurtschap met de naam 'de Kapel', waar thans de **Kapelweg en het Kapellerpad** elkaar ontmoeten. De kapel zelf was sinds 1648 buiten gebruik en er werd gekerkt in een **schuurkerk** die daar ook stond. Interessant is in dit verband de opmerking die Verhees op zijn schets plaatst: "Borkel is kerkelijk onder Westerhoven en moete aldaar begraven".

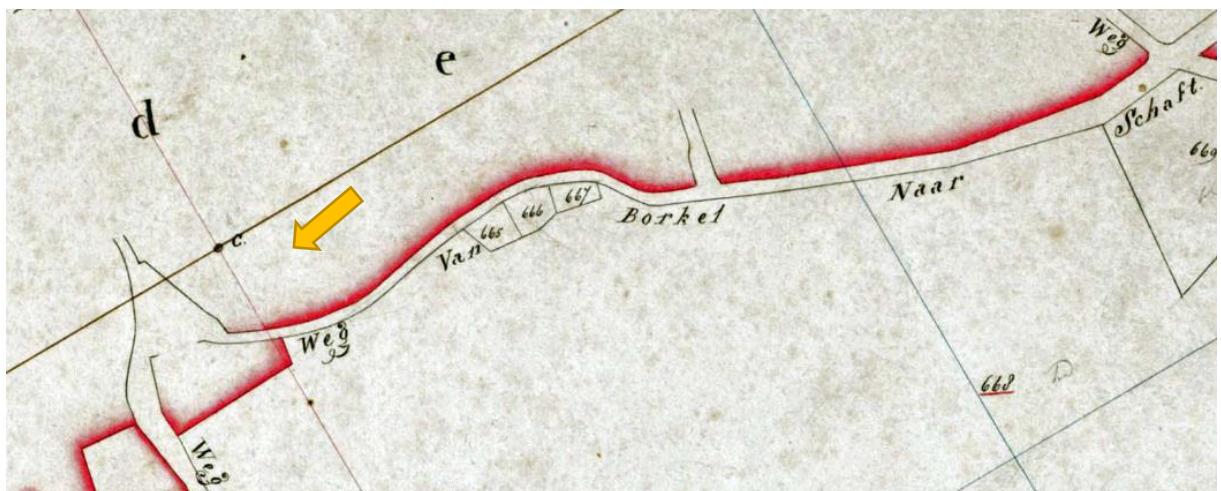
Na de restitutie van de kerken in 1798 bleef de schuurkerk in gebruik. Vermoedelijk werd er vanaf dat moment, maar in elk geval vóór 1805, een **kerkhof** aangelegd. Het begraafboek van de pastoor opent op 22 maart 1805 met de begrafenis van Maria Catharina Snellens en sluit op 29 maart 1845 met de begrafenis van Maria van Geest. Het kerkhof is vanaf dat moment niet meer gebruikt omdat er bij de nieuwe gezamenlijke kerk, die in 1845 in gebruik werd genomen, ook een nieuw kerkhof werd aangelegd.

De kapel Borkel naar Verhees

Topografische militaire kaart. Verkend 1837, gegraveerd 1863, gedrukt 1888.
 Bij de gele pijl staat de Kapel.

Twee kadastrale kaarten uit 1832. Op de bovenste kaart staat de Kapellerpad aangeduid als 'Weg Borkel naar Schaft'. Op de onderste kaart de vervallen kerk en R.C. Kerk.

Topotijdreis 1952

Topotijdreis 1953

Volgens de gegevens uit Topotijdreis is de weg Kapellerpad in 1953 nagenoeg rechtgetrokken. Men vermoedt dat toen de zandweg is voorzien van de huidige kasseien. Daarna is de weg meermaals open gebroken, gereconstrueerd/hersteld.

Bron

- Heemkundekring Weerderheem
- 'Het kerkdorp Borkel en Schaft' door pater Domien de Jong, uitgegeven 1951 door de Achelse Kluis.
- www.opdenrosheuvel.nl

Poterseind 7

Beschrijving

Langgevelboerderij met dwarsdeel (1904).

Mansardedak. Raamindeling gedeeltelijk ca. 1930 gewijzigd. Er tegenover op een driehoekig perceel een gewijzigde schob onder zadeldak met gebint. De zijwanden met riet bekleed.

Schafterdijk 19

Beschrijving

T-vormige langgevelboerderij uit 1927, gebouwd voor H. Smits. Buitenzijden kozijnen grijsblauw geschilderd. Binnenste delen wit. Bakstenen lekdorpels onder de vensters.

Voorgevel aan straatzijde

Voorgevel opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen in een kruisverband. Aan onderzijde links een trasraam, rechts een grijs gepleisterde plint. Boven trasraam en plint een halfsteense rollaag. Rechterdeel van de gevel met woongedeelte, bestaande uit centraal geplaatste donkerblauw geschilderd houten voordeur in een licht verdiepte portiek. De deur bestaat uit een bovendeur met

venster en een onderdeur met kraaldelen. Grijs-blauw geschilderde kozijnen en een enkelruits bovenlicht met witte kozijnen. Rechthoekige anderhalfsteense strek in Art Decostijl die voorbij de bovenhoeken van de kozijnen kort naar onder doorloopt. Links en rechts van de voordeur een tweelichtvenster met twee vierruits bovenramen, dat ook als kruisvenster bestempeld kan worden. Donkerblauw geschilderde halve houten luiken die de onderste delen van de vensters kunnen afdekken. Links en rechts van beide vensters ventilatiegaten. Links van het linkervenster een relatief brede, donkerblauw geschilderde houten deur, bestaande uit boven- en onderdeur, beide met kraaldelen. Boven deze deur een vierruits bovenlicht, waarbij de ruiten naast elkaar geplaatst zijn. Links van deze brede deur twee rechthoekige negenruits stalramen. Links van de stalramen, links in de voorgevel een dubbele houten getoogde deeldeur onder een korfboog. Diverse eenvoudige staafankers en fries met baksteenversiering en muizentand.

Rechterzijgevel

Opgebouwd in schoon metselwerk in rode baksteen. Begane grond in een koppenverband. Onderzijde met trasraam met halfsteense rollaag. Twee vensters, vergelijkbaar met de vensters van het woongedeelte in de voorgevel. Halfsteense rollaag als bovendorpelband die de strekken, vergelijkbaar met die in de voorgevel, met elkaar verbindt. Bovenzijde begane grond en topgevel met weinig voorkomend staand verband, bestaande uit koppen en klezoren. Verdiepingslaag met twee kruisvensters met in elk venster twee tweeruitsvensters aan de onderzijden en twee enkelruitsvensters daarboven. Kleuren van de vensters, vergelijkbaar met de overige vensters. Bakstenen lekdorpels. Eenvoudige rechthoekige steense strekken boven de vensters. Tussen beide vensters op de verdieping een grijs gepleisterde lijst met licht uitstekende bakstenen omlijsting. In de lijst de inscriptie "H. Smits" en het jaartal 1927. Vliering met keperboogvenster. Bakstenen lekdorpel en halfsteense rollaag in de vorm van een keperboog. Top van deze keperboog met baksteenversiering in de vorm van een kruis. Diagonale friezen met platte muizentand. Ook een korte horizontale muizentand in de nok. Bovenzijde gevel met klein bakstenen tuitstuk.

Linkerzijgevel met ruitvormig venster ter hoogte van de vliering. Daarboven een klein bakstenen tuitstuk. Eenvoudige strijkspant-ankers.

Dak

Dak belegd met kruislings geplaatste grijze kruispannen. Bakstenen schoorsteen op de nok, ter hoogte van het woongedeelte.

Deze boerderij is cultuurhistorisch waardevol omdat dit een goed voorbeeld is van een in 1927 nieuw gebouwde boerderij die nog de typische kenmerken uit de 19^e eeuw bezit. De landelijke omgeving is hier duidelijk in de architectuur aanwezig.

De verschijningsvorm van deze boerderij oogt volledig authentiek. De voordeur is van latere datum. Aan verschillende details is veel aandacht besteed.

De trots van de eerste eigenaar wordt onderstreept door de grote lijst met inscriptie in de zijgevel.

Schafterdijk 34

Geen beschrijving aanwezig.

Geen foto beschikbaar.

Schafterdijk 36

Geen beschrijving aanwezig.

